Lietuvos apeliacinio teismo nuosprendis

2024-04-24, bylos Nr. 1A-67-843/2024

Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Dokumentas: Nuosprendis
Data: 2024-04-24
Bylos Nr.: 1A-67-843/2024
Teisminio proceso Nr.: 1-05-6-00007-2018-0
Bylos rūšis: baudžiamoji byla

Baudžiamoji byla Nr. 1A-67-843/2024
Teisminio proceso Nr. 1-05-6-00007-2018-0
Procesinio sprendimo kategorijos: 1.2.14.6.2.1; 1.2.18.10; 1.2.29.1.3; 2.1.15.3.3.2; 2.4.6.4.2; 2.4.6.4.4; 2.4.6.5.1 (S)

Teisėjas R. R.
LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS
NUOSPRENDIS
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2024 m. balandžio 24 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Aušros Bielskės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Virginijos Liudvinavičienės ir Justo Namavičiaus,

sekretoriaujant Ingai Jurgaitienei,
dalyvaujant prokurorėms Daivai Skorupskaitei-Lisauskienei, Jūratei Tamašauskienei,
nuteistajam D. K. ir jo gynėjui advokatui Haroldui Juškai,
civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ atstovui advokatui Rolandui Mištautui,

civilinio ieškovo Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) atstovei Jurgitai Gubanovienei,

viešame teismo posėdyje apeliacine žodinio proceso tvarka, daliai proceso dalyvių dalyvaujant vaizdo konferencijos būdu, išnagrinėjo nuteistojo D. K. ir civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ atstovo advokato R. M. apeliacinius skundus dėl Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendžio, kuriuo D. K. pripažintas kaltu ir nuteistas:

– pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – ir BK) 222 straipsnio 1 dalį (čia ir toliau 2004 m. liepos 5 d. įstatymo Nr. IX-2314 redakcija) (dėl UAB „V“) 100 MGL (3 766 Eur) dydžio bauda;

– pagal BK 183 straipsnio 2 dalį (čia ir toliau 2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija) (dėl UAB „V“) 2 metų 6 mėnesių laisvės atėmimo bausme;

– pagal BK 300 straipsnio 3 dalį (dėl UAB „V“) 2 metų laisvės atėmimo bausme;

– pagal BK 183 straipsnio 2 dalį (dėl sporto klubo „D-Š“) 2 metų 6 mėnesių laisvės atėmimo bausme;

– pagal BK 222 straipsnio 1 dalį (dėl sporto klubo „D-Š“) 150 MGL (5 649 Eur) dydžio bauda;

– pagal BK 300 straipsnio 3 dalį (dėl sporto klubo „D-Š“) 2 metų laisvės atėmimo bausme.

Vadovaujantis BK 63 straipsnio 1 dalimi, 2 dalimi, 4 dalimi, 5 dalies 1 punktu, bausmės subendrintos jas apimant ir iš dalies sudedant, ir paskirta galutinė subendrinta bausmė – laisvės atėmimas 3 metams 6 mėnesiams.

Vadovaujantis BK 42 straipsnio 6 dalimi, 68¹ straipsniu (2017 m. rugsėjo 28 d. įstatymo Nr. XIII-653 redakcija) D. K. paskirta baudžiamojo poveikio priemonė – teisės būti išrinktam ar paskirtam į įmonių ar nevalstybinių organizacijų renkamas ar skiriamas pareigas 5 metams atėmimas.

Vadovaujantis BK 72 straipsnio 1 dalimi iš D. K. konfiskuoti 1 352 436,10 Eur.

Valstybinės mokesčių inspekcijos 166 865 Eur civilinis ieškinys atmestas.

Sporto klubo ,,D-Š“ prezidento P. K. 1 112 436,10 Eur civilinis ieškinys atmestas.

P. K. Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendžiu pagal BK 223 straipsnio 1 dalį išteisintas, nesant jo veikoje nusikalstamos veikos požymių. Dėl jo apeliacinių skundų nepaduota.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

I. Pirmosios instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės

1. D. K. nuteistas pagal BK 222 straipsnio 1 dalį už tai, kad apgaulingai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą, t. y. būdamas UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), reg. (duomenys neskelbtini), direktoriumi, veikdamas įmonės vardu ir įmonės naudai, turėdamas teisę disponuoti įmonės piniginėmis lėšomis, esančiomis banke ir kasoje, bei pareigą tvarkyti sąskaitybą ir atlikti kitas su užimamomis pareigomis susijusias funkcijas, būdamas pagal 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 (toliau – Buhalterinės apskaitos įstatymas) 11 straipsnį atsakingas už buhalterinių įrašų teisingumą, pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo 21 straipsnį būdamas atsakingas už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą, laikotarpiu nuo 2017 m. birželio 29 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. organizavo apgaulingą UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), teisės aktų reikalaujamą buhalterinės apskaitos tvarkymą, tai yra, veikdamas UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu kaip jos atstovas, 2017 m. birželio 29 d. sudaręs tiesos neatitinkančią preliminarią sutartį dėl pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo su Latvijos Respublikos piliečiu K. B., pagal kurią sutarė dėl trijų transporto priemonių (sutartyje išvardintos keturios: BMW 730 2017 m. už 60 000,00 Eur; BMW 750 2016 m. už 54 500,00 Eur; „Mercedes Benz GL630“ 2017 m. už 70 500,00 Eur; „Mercedes Benz G55“ 2017 m. už 55 000,00 Eur) suradimo ir pristatymo jam į (duomenys neskelbtini)., iš viso už 240 000,00 Eur, šios sutarties pagrindu įformino dokumentą ir pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai V. B. įrašyti į įmonės buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusią ūkinę finansinę operaciją: 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderį Nr. 553, kuriame nurodė K. B. 2017 m. birželio 29 d. neva išmokėjęs 240 000 Eur, kai iš tikro pinigų neišmokėjo. Tuo nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. XI-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, 12 straipsnio 1 dalies – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, ir 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto – privalomas apskaitos dokumento rekvizitas – ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys, ir 13 straipsnio 3 dalies reikalavimų – įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius šiame straipsnyje nurodytus rekvizitus. Dėl neįvykusios ūkinės operacijos įforminimo apskaitos dokumentu ir įrašymo į buhalterinę apskaitą iš viso už 240 000,00 Eur, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto bei 3 dalies reikalavimų, negalima iš dalies nustatyti UAB „V“, įm. k. (duomenys

neskelbtini), veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio laikotarpiu nuo 2017 m. birželio 29 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

2. Be to, D. K. nuteistas pagal BK 183 straipsnio 2 dalį, 300 straipsnio 3 dalį už tai, kad, pagaminęs netikrą dokumentą ir jį panaudojęs, pasisavino jo žinioje buvusį didelės vertės svetimą turtą, tai yra, būdamas UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), reg. (duomenys neskelbtini), direktoriumi, veikdamas įmonės vardu ir įmonės naudai, turėdamas teisę disponuoti įmonės piniginėmis lėšomis, esančiomis banke ir kasoje, bei pareigą tvarkyti sąskaitybą ir atlikti kitas su užimamomis pareigomis susijusias funkcijas, turėdamas tikslą pasisavinti UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), pinigines lėšas, pasinaudodamas jam suteiktais įgalinimais, laikotarpiu nuo 2017 m. birželio 29 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. organizuodamas apgaulingą UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), teisės aktų reikalaujamą buhalterinės apskaitos tvarkymą, ikiteisminio tyrimo metu tiksliai nenustatytoje vietoje ir laiku pagaminęs netikrą dokumentą – 2017 m. birželio 29 d. preliminarią sutartį dėl pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo tarp UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), ir Latvijos Respublikos piliečio K. B., pagal kurią jis, kaip UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), atstovas, neva sutarė dėl trijų (sutartyje išvardinti keturi vienetai: BMW 730 2017 m. už 60 000,00 Eur; BMW 750 2016 m. už 54 500,00 Eur; „Mercedes Benz GL630“ 2017 m. už 70 500,00 Eur; „Mercedes Benz G55“ 2017 m. už 55 000,00 Eur) transporto priemonių suradimo, pristatymo iš viso už 240 000,00 Eur. Panaudodamas šį žinomai netikrą dokumentą, jo pagrindu UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), buhalterinėje apskaitoje, veikdamas per buhalterinę apskaitą tvarkiusią, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusią V. B., užfiksavo neįvykusią ūkinę operaciją, kurioje vienas iš rekvizitų – ūkinės operacijos turinys – neatitinka tikrovės, t. y. kad jis, D. K., K. B. išmokėjo 240 000 Eur pagal 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderį Nr. 553, kai iš tikro šių pinigų nemokėjo, juos pasisavino, šie pinigai panaudoti ne UAB „V“, įm. k. (duomenys neskelbtini), naudai. Tokiu būdu, pagaminęs netikrą dokumentą ir jį panaudojęs, pasisavino jo žinioje buvusį UAB „V“, įm.k. (duomenys neskelbtini), didelės vertės 240 000 Eur turtą.

3. Be to, D. K. nuteistas pagal BK 222 straipsnio 1 dalį už tai, kad, apgaulingai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą, t. y. neturėdamas teisėto pagrindo, bet būdamas faktiniu sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), registruota (duomenys neskelbtini), vadovu, veikdamas įmonės vardu ir įmonės naudai, turėdamas galimybę disponuoti įmonės piniginėmis lėšomis, esančiomis banke ir kasoje, bei pareigą tvarkyti sąskaitybą ir atlikti kitas su užimamomis pareigomis susijusias funkcijas, būdamas pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo 11 straipsnį atsakingas už buhalterinių įrašų teisingumą, pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo 21 straipsnį būdamas atsakingas už apskaitos organizavimą, apskaitos dokumentų išsaugojimą, laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. kovo 1 d., organizavo apgaulingą sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), teisės aktų reikalaujamą buhalterinės apskaitos tvarkymą, o būtent:

3.1. Veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, 2017 m. gruodžio 1 d. sudarė tiesos neatitinkančią preliminarią sutartį su Latvijos Respublikos piliečiu K. B., pagal kurią sutarė dėl trijų transporto priemonių suradimo ir pristatymo iš viso už 614 000,00 Eur, šios sutarties pagrindu, veikdamas per buhalterinę apskaitą tvarkiusią, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusią R. D., įformino dokumentu ir įrašė į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusią ūkinę finansinę operaciją, iš viso už 614 000,00 Eur, kad K. B. pagal 2017 m. rugsėjo 25 d. kasos išlaidų orderį Nr.1701 išmokėjo neva 324000,00 Eur ir pagal 2017 m. gruodžio 1 d. kasos išlaidų orderį Nr.1702 išmokėjo neva 290 000,00 Eur, kai iš tikro šių pinigų nemokėjo. Tuo nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. XI-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, 12 straipsnio 1 dalies – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto – privalomas apskaitos dokumento rekvizitas – ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys, ir 13 straipsnio 3 dalies – įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius šiame straipsnyje

nurodytus rekvizitus, reikalavimų. Dėl neįvykusios ūkinės operacijos įforminimo apskaitos dokumentu ir įrašymo į buhalterinę apskaitą, iš viso už 614 000,00 Eur, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto bei 3 dalies reikalavimų, negalima iš dalies nustatyti sporto klubo ,,D-Š“ veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio laikotarpiu nuo 2017 m. rugsėjo 25 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

3.2. Be to, D. K. veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, į 2015 m., 2016 m., ir 2017 m. sausio–liepos mėn. buhalterinę apskaitą įtraukė kuro nurašymo aktus, kurių suma iš viso 11 360,01 Eur ir kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos nurašant degalus. Tai yra, pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusias ūkines finansines operacijas: 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. sausio–liepos mėn. kuro įsigijimo kvitus, kuriais įgytas kuras, iš viso 10 511,20 litro už 11 360,01 Eur sumą, pagal kuriuos įmonės naudai kuras nebuvo įgytas ir panaudotas sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai, bet už įmonės lėšas, jų pagrindu surašius kuro nurašymo aktus, į buhalterinę apskaitą įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos nurašant degalus už 11 360,01 Eur. Tuo nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. XI-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, 12 straipsnio 1 dalies – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto – privalomas apskaitos dokumento rekvizitas – ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys, ir 13 straipsnio 3 dalies – įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius šiame straipsnyje nurodytus rekvizitus, reikalavimų. Į sporto klubo „D-Š“ 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. sausio–liepos mėn. buhalterinę apskaitą įtraukus kuro nurašymo aktus, kuriuose vienas iš rekvizitų – ūkinės operacijos turinys – neatitinka tikrovės, dėl neįvykusių ūkinių operacijų įforminimo apskaitos dokumentais ir įrašymo į buhalterinę apskaitą, iš viso už 11 360,01 Eur, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio 1 dalies, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto bei 3 dalies reikalavimų, tyrimo metu negalima iš dalies nustatyti sporto klubo „D-Š“ veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio už 2015 metus, 2016 metus ir laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 13 d. iki 2017 m. liepos 10 d.

3.3. Be to, D. K., veikdamas sporto klubo ,,D-Š“ (įmonės kodas (duomenys neskelbtini)) vardu, kaip jos atstovas, įformino tiesos neatitinkančiais, suklastotais buhalterinės apskaitos dokumentais (kvitais ir PVM sąskaitomis faktūromis) ūkines finansines operacijas ir apmokėjimą už jas ir pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis, kad jis:

1. Veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu nupirko iš Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „K“, įm. k. (duomenys neskelbtini), trylika vienetų motociklų „Yamaha“, kurių vieneto kaina 7 260 Eur, pagal šios įmonės vardu išrašytas PVM sąskaitas faktūras 2015-02-23 dienos Nr. KS0151, 2015-03-10 dienos Nr. KS0151, 2015-03-20 dienos Nr. KS0151, 2015-04-05 dienos Nr. KS0151, 2015-05-20 dienos Nr. KS0151, 2015-06-17 dienos Nr. KS0151, 2015-06-23 dienos Nr. KS0151, 2015-07-08 dienos Nr. KS0151, 2015-08-06 dienos Nr. KS0151, 2015-10-15 dienos Nr. KS0151, 2015-11-17 dienos Nr. KS0151, 2015-12-08 dienos Nr. KS0151, 2015-12-14 dienos Nr. KS0151, bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-23 dienos Nr. 8012, 2015-03-10 dienos Nr. 2336, 2015-03-20 dienos Nr. 5941, 2015-04-05 dienos Nr. 5568, 2015-05-20 dienos Nr. 2336, 2015-06-17 dienos Nr. 2336, 2015-06-23 dienos Nr. 7695, 2015-07-08 dienos Nr. 9091, 2015-08-06 dienos Nr. 6523, 2015-10-15 dienos Nr. 4874, 2015-11-17 dienos Nr. 9941, 2015-12-08 dienos Nr. 3030, 2015-12-14 dienos Nr. 6432;

2. Veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu nupirko iš Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „S“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vienuolika vienetų motociklų „Honda“, kurių vieneto kaina 7 800 Eur, pagal šios įmonės vardu išrašytas PVM sąskaitas faktūras 2015-02-11

dienos Nr. SR-104137, 2015-03-11 dienos Nr. SR-104437, 2015-04-15 dienos Nr. SR-104425, 2015-04-22 dienos Nr. SR-134989, 2015-05-21 dienos Nr. SR-104825, 2015-05-21 dienos Nr. SR-104576, 2015-06-07 dienos Nr. SR-118979, 2015-06-09 dienos Nr. SR-104345, 2015-07-22 dienos Nr. SR-104615, 2015-08-03 dienos Nr. SR-104479, 2015-09-30 dienos Nr. SR-104779, 2015-10-22 dienos Nr. SR-104979; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-11 dienos Nr. 0069863, 2015-03-11 dienos Nr. 0078357, 2015-04-15 dienos Nr. 0025381, 2015-04-22 dienos Nr. 0084340, 2015-05-21 dienos Nr. 0027382, 2015-05-21 dienos Nr. 0027382, 2015-06-07 dienos Nr. 0085466, 2015-06-09 dienos Nr. 0029852, 2015-07-22 dienos Nr. 0077863, 2015-08-03 dienos Nr. 0067863, 2015-09-30 dienos Nr. 0067425, 2015-10-22 dienos Nr. 0065431;

3. Veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu nupirko iš Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „M“, įm. k. (duomenys neskelbtini), penkiolika vienetų motociklų „Kawasaki“, kurių vieneto kaina 6 000 Eur, pagal šios įmonės vardu išrašytas PVM sąskaitas faktūras 2015-02-04 dienos Nr. PP 110416-1, 2015-03-24 dienos Nr. PP 110217-1, 2015-04-15 dienos Nr. PP 108501-1, 2015-04-24 dienos Nr. PP 111216-1, 2015-05-20 dienos Nr. PP 110211-1, 2015-06-13 dienos Nr. PP 118216-1, 2015-07-09 dienos Nr. PP 100501-1, 2015-07-11 dienos Nr. PP 110214-1, 2015-08-17 dienos Nr. PP 11120216-1, 2015-08-31 dienos Nr. PP 108099-1, 2015-08-31 dienos Nr. PP 11114096-1, 2015-09-20 dienos Nr. PP 110219-1, 2015-10-13 dienos Nr. PP 110220-1, 2015-10-30 dienos Nr. PP 108750-1; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-04 dienos Nr. 00003458, 2015-03-24 dienos Nr. 00005896, 2015-04-15 dienos Nr. 0005100, 2015-04-24 dienos Nr. 00009566, 2015-05-20 dienos Nr. 00006387, 2015-06-13 dienos Nr. 00003758, 2015-07-09 dienos Nr. 0008100, 2015-07-11 dienos Nr. 00005743, 2015-08-17 dienos Nr. 00006859, 2015-08-31 dienos Nr. 0000016, 2015-08-31 dienos Nr. 00006119, 2015-09-20 dienos Nr. 00008957, 2015-10-13 dienos Nr. 00007527, 2015-10-30 dienos Nr. 0005510;

4. Veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu nupirko iš Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „Mo“, įm. k. (duomenys neskelbtini), penkiolika vienetų motociklų „Suzuki“, kurių vieneto kaina 5 500 Eur, pagal šios įmonės vardu išrašytas PVM sąskaitas faktūras 2015-01-13 dienos Nr. 60500547, 2015-01-19 dienos Nr. 60500250, 2015-02-11 dienos Nr. 60500233, 2015-03-25 dienos Nr. 60500613, 2015-04-15 dienos Nr. 60500452, 2015-05-14 dienos Nr. 60500322, 2015-05-18 dienos Nr. 60500120, 2015-06-10 dienos Nr. 60500801, 2015-07-13 dienos Nr. 60500889, 2015-07-20 dienos Nr. 6050022, 2015-08-25 dienos Nr. 60500702, 2015-09-17 dienos Nr. 60500355, 2015-10-19 dienos Nr. 60500411, 2015-11-03 dienos Nr. 60500100, 2015-11-19 dienos Nr. 60500300, 2015-12-04 dienos Nr. 60500995; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-01-13 dienos Nr. 5312, 2015-01-19 dienos Nr. 9093, 2015-02-11 dienos Nr. 5329, 2015-03-25 dienos Nr. 1648, 2015-04-15 dienos Nr. 7561, 2015-05-14 dienos Nr. 8587, 2015-05-18 dienos Nr. 8521, 2015-06-10 dienos Nr. 7891, 2015-07-13 dienos Nr. 2351, 2015-07-20 dienos Nr. 7541, 2015-08-25 dienos Nr. 2874, 2015-09-17 dienos Nr. 4124, 2015-10-19 dienos Nr. 6974, 2015-11-03 dienos Nr. 8526, 2015-11-19 dienos Nr. 50412, 2015-12-04 dienos Nr. 9531; kai iš tikro motociklai nebuvo įsigyti ir panaudoti sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai. Tuo nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. XI-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, 12 straipsnio 1 dalies – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto – privalomas apskaitos dokumento rekvizitas – ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys, ir 13 straipsnio 3 dalies – įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius šiame straipsnyje nurodytus rekvizitus, reikalavimų. Dėl neįvykusios ūkinės operacijos įforminimo apskaitos dokumentu ir įrašymo į buhalterinę apskaitą, iš viso už 365 980,00 Eur, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, 12 straipsnio 1 dalies, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto bei 3 dalies reikalavimų, negalima iš dalies nustatyti sporto klubo ,,D-Š“ veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d.

3.4. Be to, D. K., veikdamas sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, į 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. buhalterinę apskaitą įtraukė dviračių, detalių, įrangos įsigijimo dokumentų, kurių suma iš viso 121 096,09 Eur ir kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos. Tai yra, pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusias ūkines finansines operacijas: dviračių įsigijimą sporto klubo „D-Š“ vardu iš IĮ „Z“, A. A. įmonės, UAB „J“ ir SIA „S“, pagal šių įmonių įformintas PVM sąskaitas faktūras įsigytiems 82 vnt. dviračių už 23 696,88 Eur, iš jų: 2015 m. – 26 vnt. už 6 740,55 Eur, 2016 m. – 25 vnt. už 8 959,33 Eur ir 2017 m. – 31 vnt. už 7 997,00 Eur ir apmokėjimo EKA arba Kasos pajamų orderių kvitais; taip pat detalių ir įrangos įsigijimą sporto klubo „D-Š“ vardu, kai iš tikro dviračiai, įranga, detalės nebuvo įsigyti ir panaudoti sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai, tačiau už sporto klubo lėšas. Tokiu būdu į apskaitą įtraukė tikrovės neatitinkančias operacijas, dėl to nėra galimybės iš dalies nustatyti sporto klubo „D-Š“ veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio ir struktūros laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d.

3.5. Be to, D. K., veikdamas sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, nepateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą informacijos apie gautas paramos lėšas, kurios buvo pervestos į klubo sąskaitą Nr. (duomenys neskelbtini) (duomenys neskelbtini) banko (duomenys neskelbtini) filiale iš viso 23 096,00 Eur (2015 m. – 165,00 Eur, 2016 m. – 231,00 Eur, 2017 m. – 22 000,00 Eur, 2018 m. – 700,00 Eur), iš jų:

– VMI (2 proc. pagal Lietuvos Respublikos paramos ir labdaros įstatymą) pervestos paramos lėšos, atitinkamai 2015 m. – 165,00 Eur ir 2016 m. – 231,00 Eur;

– R. S. įmonės „R“ 2017 m. gruodžio 21 d. mokėjimo pavedimu pervestos paramos lėšos 10 000,00 Eur;

– UAB „D“ 2017 m. gruodžio 21 d. mokėjimo pavedimu pervestos paramos lėšos 12 000,00 Eur;

– UAB „V“ 2018 m. gegužės 2 d. mokėjimo pavedimu Nr. (duomenys neskelbtini) pervestos paramos lėšos 700,00 Eur.

Tokiais veiksmais nesilaikė Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. IX-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, ir 12 straipsnio 4 dalies – apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną, arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip per 4 mėnesius (galioja nuo 2013 m. sausio 1 d. pagal 2012 m. balandžio 24 d. įstatymą Nr. XI-1998) reikalavimų – į 2015 m., 2016 m., 2017 m. ir 2018 m. sporto klubo apskaitą neįrašytos paramos gavimo operacijos iš viso už 23 096,00 Eur, iš jų: į 2015 m. – už 165,00 Eur, į 2016 m. – už 231,00 Eur, į 2017 m. – už 22 000,00 Eur, į 2018 m. – už 700,00 Eur.

Dėl ūkinių operacijų, susijusių su paramos gavimu, neįrašymo į sporto klubo „D-Š“ apskaitą, nesilaikant Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalies ir 12 straipsnio 4 dalies reikalavimų, iš dalies negalima nustatyti sporto klubo „D-Š“ veiklos, jo turto, įsipareigojimų dydžio ir struktūros už 2015 metus, 2016 metus, 2017 metus ir 2018 metus.

4. Be to, D. K. nuteistas pagal BK 183 straipsnio 2 dalį, 300 straipsnio 3 dalį už tai, kad pagaminęs netikrą dokumentą ir jį panaudojęs, pasisavino jo žinioje buvusį didelės vertės svetimą turtą, o būtent:

4.1. Neturėdamas teisėto pagrindo, bet būdamas faktiniu sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), registruota adresu (duomenys neskelbtini), vadovu, veikdamas klubo vardu ir klubo naudai, turėdamas galimybę disponuoti įmonės piniginėmis lėšomis, esančiomis banke ir kasoje, bei pareigą tvarkyti sąskaitybą ir atlikti kitas su užimamomis pareigomis susijusias funkcijas, turėdamas tikslą pasisavinti sporto klubo „D-Š“, įm. k.

(duomenys neskelbtini), pinigines lėšas, pasinaudodamas jam suteiktais įgalinimais, laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d. organizuodamas apgaulingą sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), teisės aktų reikalaujamą buhalterinės apskaitos tvarkymą, suklastodamas dokumentus: veikdamas sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, 2017 m. gruodžio 1 d. sudarė tiesos neatitinkančią preliminarią sutartį su Latvijos Respublikos piliečiu K. B., pagal kurią sutarė dėl trijų transporto priemonių suradimo ir pristatymo iš viso už 614 000,00 Eur, šios sutarties pagrindu, veikdamas per buhalterinę apskaitą tvarkiusią, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusią R. D., įformino dokumentu ir įrašė į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusią ūkinę finansinę operaciją, iš viso už 614 000,00 Eur, kad K. B. pagal 2017 m. rugsėjo 25 d. kasos išlaidų orderį Nr. 1701 išmokėjo neva 324 000,00 Eur ir pagal 2017 m. gruodžio 1 d. kasos išlaidų orderį Nr. 1702 išmokėjo neva 290 000,00 Eur, kai iš tikro šių pinigų nemokėjo, juos pasisavino, šie pinigai panaudoti ne sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), naudai. Tokiu būdu, pagaminęs netikrą dokumentą ir jį panaudojęs, pasisavino jo žinioje buvusį sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), didelės vertės 614 000 Eur turtą;

4.2. Be to, D. K., veikdamas sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, į 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. sausio–liepos mėn. buhalterinę apskaitą įtraukė kuro nurašymo aktus, kurių suma iš viso 11 360,01 Eur ir kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos nurašant degalus. Tai yra, pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusias ūkines finansines operacijas apie 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. sausio–liepos mėn. kuro įsigijimo kvitus, pagal kuriuos įmonės naudai kuras nebuvo įgytas ir panaudotas sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai, jų pagrindu surašius kuro nurašymo aktus, į buhalterinę apskaitą įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos nurašant degalus už 11 360,01 Eur, tokiu būdu pasisavino jo žinioje buvusį sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), 11 360,01 Eur vertės turtą;

4.3. Be to, D. K., veikdamas sporto klubo „D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, įformino tiesos neatitinkančiais, suklastotais buhalterinės apskaitos dokumentais (kvitais ir PVM sąskaitomis faktūromis) ūkines finansines operacijas ir apmokėjimą už jas, t. y. ikiteisminio tyrimo tiksliai nenustatytu laiku ir nenustatytoje vietoje, pagamino netikrus dokumentus:

1. Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „K“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu PVM sąskaitas faktūras 2015-02-23 dienos Nr. KS0151, 2015-03-10 dienos Nr. KS0151, 2015-03-20 dienos Nr. KS0151, 2015-04-05 dienos Nr. KS0151, 2015-05-20 dienos Nr. KS0151, 2015-06-17 dienos Nr. KS0151, 2015-06-23 dienos Nr. KS0151, 2015-07-08 dienos Nr. KS0151, 2015-08-06 dienos Nr. KS0151, 2015-10-15 dienos Nr. KS0151, 2015-11-17 dienos Nr. KS0151, 2015-12-08 dienos Nr. KS0151, 2015-12-14 dienos Nr. KS0151 bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-23 dienos Nr. 8012, 2015-03-10 dienos Nr. 2336, 2015-03-20 dienos Nr. 5941, 2015-04-05 dienos Nr. 5568, 2015-05-20 dienos Nr. 2336, 2015-06-17 dienos Nr. 2336, 2015-06-23 dienos Nr. 7695, 2015-07-08 dienos Nr. 9091, 2015-08-06 dienos Nr. 6523, 2015-10-15 dienos Nr. 4874, 2015-11-17 dienos Nr. 9941, 2015-12-08 dienos Nr. 3030, 2015-12-14 dienos Nr. 6432;

2. Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „S“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu vienuolika PVM sąskaitas faktūras 2015-02-11 dienos Nr. SR-104137, 2015-03-11 dienos Nr. SR-104437, 2015-04-15 dienos Nr. SR-104425, 2015-04-22 dienos Nr. SR-134989, 2015-05-21 dienos Nr. SR-104825, 2015-05-21 dienos Nr. SR-104576, 2015-06-07 dienos Nr. SR-118979, 2015-06-09 dienos Nr. SR-104345, 2015-07-22 dienos Nr. SR-104615, 2015-08-03 dienos Nr. SR-104479, 2015-09-30 dienos Nr. SR-104779, 2015-10-22 dienos Nr. SR-104979; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-11 dienos Nr. 0069863, 2015-03-11 dienos Nr. 0078357, 2015-04-15 dienos Nr. 0025381, 2015-04-22 dienos Nr. 0084340, 2015-05-21 dienos Nr. 0027382, 2015-05-21 dienos Nr. 0027382, 2015-06-07 dienos Nr. 0085466, 2015-06-09 dienos Nr. 0029852, 2015-07-22 dienos Nr. 0077863, 2015-08-03 dienos Nr. 0067863, 2015-09-30 dienos Nr. 0067425,

2015-10-22 dienos Nr. 0065431;

3. Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „M“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu PVM sąskaitas faktūras 2015-02-04 dienos Nr. PP 110416-1, 2015-03-24 dienos Nr. PP 110217-1, 2015-04-15 dienos Nr. PP 108501-1, 2015-04-24 dienos Nr. PP 111216-1, 2015-05-20 dienos Nr. PP 110211-1, 2015-06-13 dienos Nr. PP 118216-1, 2015-07-09 dienos Nr. PP 100501-1, 2015-07-11 dienos Nr. PP 110214-1, 2015-08-17 dienos Nr. PP 11120216-1, 2015-08-31 dienos Nr. PP 108099-1, 2015-08-31 dienos Nr. PP 11114096-1, 2015-09-20 dienos Nr. PP 110219-1, 2015-10-13 dienos Nr. PP 110220-1, 2015-10-30 dienos Nr. PP 108750-1; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-02-04 dienos Nr. 00003458, 2015-03-24 dienos Nr. 00005896, 2015-04-15 dienos Nr. 0005100, 2015-04-24 dienos Nr. 00009566, 2015-05-20 dienos Nr. 00006387, 2015-06-13 dienos Nr. 00003758, 2015-07-09 dienos Nr. 0008100, 2015-07-11 dienos Nr. 00005743, 2015-08-17 dienos Nr. 00006859, 2015-08-31 dienos Nr. 0000016, 2015-08-31 dienos Nr. 00006119, 2015-09-20 dienos Nr. 00008957, 2015-10-13 dienos Nr. 00007527, 2015-10-30 dienos Nr. 0005510;

4. Latvijos Respublikoje registruotos ir veiklą vykdančios įmonės SIA „M“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu PVM sąskaitas faktūras 2015-01-13 dienos Nr. 60500547, 2015-01-19 dienos Nr. 60500250, 2015-02-11 dienos Nr. 60500233, 2015-03-25 dienos Nr. 60500613, 2015-04-15 dienos Nr. 60500452, 2015-05-14 dienos Nr. 60500322, 2015-05-18 dienos Nr. 60500120, 2015-06-10 dienos Nr. 60500801, 2015-07-13 dienos Nr. 60500889, 2015-07-20 dienos Nr. 6050022, 2015-08-25 dienos Nr. 60500702, 2015-09-17 dienos Nr. 60500355, 2015-10-19 dienos Nr. 60500411, 2015-11-03 dienos Nr. 60500100, 2015-11-19 dienos Nr. 60500300, 2015-12-04 dienos Nr. 60500995; bei mokėjimą pagrindžiančius kvitus 2015-01-13 dienos Nr. 5312, 2015-01-19 dienos Nr. 9093, 2015-02-11 dienos Nr. 5329, 2015-03-25 dienos Nr. 1648, 2015-04-15 dienos Nr. 7561, 2015-05-14 dienos Nr. 8587, 2015-05-18 dienos Nr. 8521, 2015-06-10 dienos Nr. 7891, 2015-07-13 dienos Nr. 2351, 2015-07-20 dienos Nr. 7541, 2015-08-25 dienos Nr. 2874, 2015-09-17 dienos Nr. 4124, 2015-10-19 dienos Nr. 6974, 2015-11-03 dienos Nr. 8526, 2015-11-19 dienos Nr. 50412, 2015-12-04 dienos Nr. 9531; ir šiuos žinomai suklastotus dokumentus panaudojo, pateikdamas buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis, kai iš tikro motociklai nebuvo įsigyti ir panaudoti sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai, tokiu būdu, pagaminęs netikrus dokumentus ir juos panaudojęs, 2015 metais pasisavino jo žinioje buvusį sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), didelės vertės 365 980,00 Eur turtą, bei D. K., veikdamas sporto klubo ,,D-Š“, įm. k. (duomenys neskelbtini), vardu, į 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. buhalterinę apskaitą įtraukė dviračių, detalių, įrangos įsigijimo dokumentus, kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos, tai yra pateikė buhalterinę apskaitą tvarkiusiai, jo nusikalstamų veiksmų pobūdžio nežinojusiai R. D. įrašyti į buhalterinę apskaitą duomenis apie neįvykusias ūkines finansines operacijas, apie dviračių, detalių ir įrangos įsigijimą sporto klubo ,,D-Š“ vardu, 2015m. už 36 379,59 Eur, 2016 m. už 47 294,17 Eur, 2017 m. už 37 422,33 Eur, kai iš tikro dviračiai, įranga, detalės nebuvo įsigyti ir nebuvo panaudoti sporto klubo „D-Š“ naudai, veiklai, tačiau panaudojant įmonės lėšas, ir pasisavino sporto klubo ,,D-Š“ turto už 121 096,09 Eur. Tokiu būdu D. K. pasisavino sporto klubo ,,D-Š“ turto viso už 1 112 436,10 Eur.

II. Apeliacinių skundų argumentai ir proceso dalyvių prašymai

5. Nuteistasis D. K. apeliaciniame skunde prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendį dėl jo nuteisimo pagal BK 183 straipsnio 2 dalį, 222 straipsnio 1 dalį, 300 straipsnio 3 dalį (dėl UAB „V“) ir jį išteisinti, panaikinti nuosprendį dėl jo nuteisimo pagal BK 183 straipsnio 2 dalį (sporto klubas „D-Š“) ir jį išteisinti, pakeisti nuosprendį dėl jo nuteisimo pagal BK 222 straipsnio 1 dalį ir 300 straipsnio 3 dalį (sporto klubas „D-Š“). Apeliacinis skundas grindžiamas toliau nurodomais argumentais.

5.1. Ginčijamas nuosprendis yra neteisėtas ir nepagrįstas, neatitinka baudžiamojo įstatymo nuostatų ir teismų praktikos reikalavimų. Teismo išvados dėl įstatymo taikymo nėra pagrįstos išsamiai, nešališkai ištirtais ir teisingai

įvertintais byloje esančiais įrodymais, jos grindžiamos sąlyginėmis išvadomis, neteisingai interpretuojant selektyviai atrinktų įrodymų prasmę. Toks teismo nuosprendis suvaržo nuteistojo procesines teises, todėl dėl esminių procesinių pažeidimų, netinkamo įrodymų turinio vertinimo bei netinkamo baudžiamojo įstatymo pritaikymo naikintinas.

5.2. Nuosprendis grindžiamas iš esmės teisminio nagrinėjimo metu neapklausto K. B. prieštaringais parodymais, gautais ikiteisminio tyrimo metu, kuriuos teismas nepašalinęs prieštaravimų įvertino netinkamai, pažeisdamas Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – ir BPK) 20 straipsnio 5 dalyje nustatytas taisykles. K. B. buvo apklaustas Šiaulių apygardos teisme nagrinėjant civilinę bylą, kurioje 2018 m. lapkričio 26 d. buvo priimtas sprendimas. Jis patvirtino, kad gavo 240 000 Eur automobiliams pirkti, tačiau pirmosios instancijos teismas atmetė šiuos liudytojo K. B. civilinėje byloje duotus parodymus bei vadovavosi tik parodymais, duotais ikiteisminio tyrimo metu, ir paaiškinimais, duotais 2018 m. vasario 5 d. Latvijos Respublikos Valstybės pajamų tarnybai, kuriuose nurodyta, kad K. B. šių 240 000 Eur neva negavo. Teismas bylos nagrinėjimo metu tik perskaitė minėtus K. B. paaiškinimus, tačiau jo betarpiškai, kaip tai numato baudžiamojo proceso įstatymas, neapklausė ir nesiėmė visų įmanomų priemonių jį apklausti teisminio nagrinėjimo metu bei pašalinti nurodytus jo parodymų prieštaravimus. Jis pats (D. K.) nuosekliai parodė, kad pinigus nurodytomis aplinkybėmis ir rašytinių dokumentų pagrindu perdavė K. B.. Šiuos jo parodymus patvirtina tiek objektyvieji duomenys – 2017 m. birželio 29 d. preliminarioji sutartis dėl automobilių pirkimo–pardavimo, tiek 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderis, taip pat buhalterės V. B. parodymai.

5.3. Apeliantas cituoja kasacinio teismo praktiką dėl jam inkriminuotų nusikalstamų veikų, numatytų BK 183 straipsnyje, 222 straipsnyje, 300 straipsnyje, požymių aiškinimo (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-P-78/2012, Nr. 2K-356-696/2017, Nr. 2K-7-82-699/2018, Nr. 2K-163-788/2019, Nr. 2K-168-489/2022 ir kt.). Aptartos praktikos pagrindu teigia, jog byloje nėra jokių neginčytinų įrodymų, kurie patvirtintų, kad jis suklastojo tikrus dokumentus – 2017 m. birželio 29 d. preliminarią sutartį dėl automobilių pirkimo–pardavimo sutarties, 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderį Nr. 553, nes šie dokumentai yra tikri, juose nurodyta tikra informacija, ir šie tikri dokumentai pagrįstai buvo įtraukti į UAB „V“ buhalterinę apskaitą, todėl nekilo jokios BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytos pasekmės. Šių dokumentų pagrindu jis, siekdamas įmonei pelno, vystydamas komercinę veiklą, 240 000 Eur perdavė K. B., kad pastarasis nupirktų sutartyje nurodytus automobilius, tačiau K. B. šių savo įsipareigojimų neįvykdė, taigi jis pats (D. K.) pinigų nepasisavino, o juos panaudojo įmonės veikloje. Taip pat neklastojo jokių dokumentų, juolab kito asmens vardu, todėl kaltinimas pagal BK 300 straipsnio 3 dalį yra nepagrįstas.

5.4. Kasacinės instancijos teismo jurisprudencijoje pabrėžiama, kad teismai, nagrinėdami šios kategorijos bylas, neturi apsiriboti vien formaliu buhalteriniu vertinimu spręsdami BK 222 straipsnyje numatytų padarinių buvimo klausimą (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-290-699/2016, Nr. 2K-226-976-2020). Iš šioje baudžiamojoje byloje atliktos specialisto išvados dėl UAB „V“ ūkinės finansinės veiklos matyti, kad UAB „V“ veiklos, turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros finansinius rodiklius buvo ir yra galima nustatyti. Visus šiuos duomenis Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (toliau – FNTT) specialistė nustatė iš UAB „V“ apskaitos dokumentų. Visos įmonės finansinės operacijos ir įvykiai buvo nustatyti, nuo mokesčių administratoriaus ar specialistų ši informacija nebuvo nuslėpta, taigi nebuvo sudaryta ir kliūčių tiksliai apskaičiuoti tariamų finansinių pažeidimų parametrus ir atkurti pažeistus, jeigu tokie yra, valstybės finansinius interesus užtikrinant administracinės, o ne baudžiamosios teisės priemonėmis. Taigi, vien tik kaltinime pagal BK 222 straipsnio 1 dalį nurodomos aplinkybės nereiškia, kad dėl to nebuvo galima visiškai ar iš dalies nustatyti juridinio asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros. Nenustačius visų būtinų apgaulingos apskaitos sudėties požymių (pavojingų padarinių), pirmos instancijos teismas netinkamai vertino įrodymus ir taikė baudžiamąjį įstatymą.

5.5. Kasacinės instancijos teismas yra pažymėjęs, jog tam, kad teismas padarytų išvadą dėl negalimumo visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės veiklos, jos turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros, turi būti nustatyta, kad padaryta daug Buhalterinės apskaitos įstatymo pažeidimų, t. y. į apskaitą neįtraukta ar apgaulingai įtraukta ne viena, o keliolika ar net keliasdešimt buhalterinių operacijų. Jei į buhalterinę apskaitą neįtraukta viena buhalterinė operacija ir tiksliai žinoma jos piniginė išraiška, nepateisinama išvada dėl negalimumo visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės veiklos, jos turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-498/2011). Atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju į UAB „V“ apskaitą buvo įtraukta tik viena piniginė operacija, netgi keliant prielaidą, kad ji įtraukta nepagrįstai, šiuo atveju vis tiek lieka galimybė nustatyti įmonės veiklą, jos turtą, nuosavą kapitalą ar įsipareigojimų dydį ar struktūrą.

5.6. Mano, kad pirmosios instancijos teismas apkaltinamąjį nuosprendį dėl jo kaltės padarius jam inkriminuotas nusikalstamas veikas sporto klubo „D-Š“ atžvilgiu grindė prieštaringais ir teisiamojo posėdžio metu neapklausto liudytojo K. B. parodymais, sąlygine specialisto išvada ir specialistės paaiškinimais, fragmentiškais liudytojų parodymais, nuosprendyje išvardintais rašytiniais duomenimis. Teismas visiškai neištyrė, neanalizavo ir neįvertino jį teisinančių įrodymų, kurie buvo pateikti į bylą, formaliai juos atmesdamas ir nurodydamas, kad gynybos į bylą pateikti įrodymai yra neinformatyvūs, kad nepateikti turėtas išlaidas pagrindžiantys dokumentai. Tokiu būdu teismas neteisėtai perkėlė jam įrodinėjimo ir įrodymų rinkimo naštą.

5.7. Teisminio nagrinėjimo metu jis pripažino suklastojęs dokumentus dėl automobilių pirkimo už 614 000 Eur ir motociklų pirkimo už 365 980 Eur, kurie nepagrįstai buvo įtraukti į sporto klubo „D-Š“ buhalterinę apskaitą. Tačiau tiek ikiteisminio, tiek ir teisminio bylos nagrinėjimo metu nuosekliai nurodė, kad kaip paramą klubui gautų piniginių lėšų nepasisavino, kadangi inkriminuotus 1 112 436,10 Eur panaudojo išimtinai klubo reikmėms ir veiklai. Baudžiamosios bylos nagrinėjimo metu buvo pateikti tai patvirtinantys dokumentai, įrodymai apie ilgametę klubo vystytą veiklą, trasų įrengimą, jų nuolatinę priežiūrą, didelio mąsto ir atgarsio sulaukusius sporto renginius, įteiktus apdovanojimus, tarp kurių prizai buvo ir jam inkriminuoti, kaip pasisavinti, dviračiai, padėkos klubui. Tai, kad gruntas buvo vežamas trasai, patvirtina į bylą pateikti dokumentai (panaudos sutartis, sutikimai, leidimai, suderinimai). Taip pat teismui buvo pateikta UAB „Igeo“ Inžinerinių geologinių tyrimų atliktas (duomenys neskelbtini) motokroso ir kartingų trasos geologinė apžvalga, trasos įrengimo tūrių paskaičiavimas, atliktas MB „Altagis“. Šie duomenys teismo buvo atmesti kaip neinformatyvūs. Atsižvelgiant į nurodytą, prašo apklausti specialiųjų žinių turinčius ir aptartus tyrimus atlikusius specialistus.

5.8. Trasai tiek po varžybų ar intensyvių treniruočių nuolat buvo reikalinga priežiūra, naujo grunto atvežimas, papildymas, buvo vykdomos reguliarios trasos korekcijos, laistymas specialiu trasai prižiūrėti skirtu automobiliu. Priežiūrai buvo panaudotos klubo rėmėjų lėšos, nes kitų pajamų klubas neturėjo. Sutiktina su tuo, kad nuo klubo įsteigimo ir jo trasos įrengimo nebuvo renkami išlaidas patvirtinantys dokumentai, tačiau teisminio nagrinėjimo metu taip pat nebuvo atlikti jokie patikslinantys skaičiavimai, galintys parodyti kiek buvo išleista klubo lėšų, nepaskirtas papildomas specialisto tyrimas ar ekspertizė klubo išlaidoms apskaičiuoti. Tinkamai nustatyti klubo lėšų panaudojimą galima tik įvertinus sporto klubo „D-Š“ buhalterinės apskaitos dokumentus. Šiam tikslui pasiekti būtina skirti kompleksinę ekspertizę, kurios metu būtų įvertintas faktinis motokroso trasos pagerinimo bei išlaikymo įvertinimas bei sporto klubo „D-Š“ dėl to patirtos išlaidos.

5.9. Teismas apkaltinamąjį nuosprendį grindė sąlygine 2019 m. rugsėjo 27 d. specialisto išvada dėl sporto klubo „D-Š“ ūkinės finansinės veiklos Nr. 04113-2-3-9996 ir specialistės paaiškinimais. Teismo posėdžio metu apklausta specialistė patvirtino, kad remdamasi liudytojų parodymais tiesiog atliko paskaičiavimus apie tariamai neįvykusius sandorius, taigi pati savarankiškai sprendė ir vertino liudytojų parodymus, taip iš esmės atliko teismo funkcijas, dar iki bylos išnagrinėjimo preziumavo parodymų teisingumą. Be to, tokios specialisto išvados tyrimo objektu tampa ne materialiosios tikrovės objektas, pvz., buhalterinės apskaitos dokumentas, teikiantis duomenų apie ūkio subjekto ūkinę komercinę veiklą, o žmogus (subjektas) ir jo subjektyvūs parodymai. Patikimai

nenustačius būtinų sąlygų, nurodytų sąlyginėje specialisto išvadoje, neleistina remtis ta išvados dalimi, kuri buvo siejama su sąlygos nustatymu. Šiuo atveju patikimai ir neginčytinai nenustačius visų sąlygų, kad visi kaltinime nurodyti sandoriai buvo netikri, negalima traktuoti, kad jie nepagrįstai buvo įtraukti į buhalterinę apskaitą. Ši išvada visiškai atitinka ir kasacinio teismo praktiką baudžiamojoje byloje Nr. 2K-155-976/2021.

5.10. Specialisto išvada kelia pagrįstų abejonių dėl savo turinio ir formos, tačiau teismas neatliko šios išvados analizės, nelygino jos su kitais teisme ištirtais įrodymais, taip pat ir pateiktais apelianto, todėl remtis tokia sąlygine specialisto išvada, paremta vien tik prielaidomis ir hipotezėmis, grindžiant apkaltinamąjį nuosprendį teismas neturėjo teisės. Tokiu būdu padarytas įrodymų vertinimo procesinis pažeidimas. Abejonėms dėl specialisto išvados pagrįstumo pašalinti, priklausomai nuo įrodymų tyrimo metu paaiškėjusių aplinkybių, turėjo būti skiriama ekspertizė, tačiau ji nepaskirta, o pirmosios instancijos teisme kilusios abejonės taip ir liko nepašalintos.

5.11. Be to, teismas tik formaliai įvertino byloje apklaustų liudytojų parodymus. Teismo posėdžio metu apklaustų liudytojų, tai yra M. B., A. K., M. J., V. K., E. A., S. L., A. Ž. parodymai patvirtina, kad piniginės lėšos buvo naudojamos sporto klubo „D-Š“ naudai ir interesams, t. y. siekiant įgyvendinti sporto klubo kaip paramos gavėjo tikslus.

5.12. Teismas taip pat nurodė, jog 11 360,01 Eur dydžio kuro išlaidos buvo nurašytas klubo veiklai neteisėtai, kadangi klubas savo vardu neturėjo registruotų transporto priemonių. Teismas taip pat rėmėsi specialistės paaiškinimais, kad kuras – benzinas „A95“ buvo perkamas mažais kiekiais ir dažnai (kartais ir kas valandą). Apeliantas pažymi, kad nors klubas savo vardu neturėjo transporto priemonių, tačiau už inkriminuotą 11 360,01 Eur sumą kuras buvo įpiltas klubo nariams, kitiems asmenims, kurie įgyvendino klubo veiklą per inkriminuojamą nusikalstamos veikos laikotarpį, tai yra per 2015 metus, 2016 metus ir laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 13 d. iki 2017 m. liepos 10 d. Dažnas kuro įpylimas visiškai nepatvirtina, kad kuras buvo įpiltas ir po to įtrauktas į klubo apskaitą nepagrįstai. Kuras buvo pilamas motociklams, kurių savininkai skirtingi, kurie net nebuvo apklausti šios bylos nagrinėjimo metu. Taip pat kuras buvo pilamas ir į automobilius, kurie buvo naudojami vykdant klubo veiklą, organizuojant renginius, sprendžiant klubo veiklos klausimus, o tai nėra draudžiama, nes tai yra su sporto klubo veikla susijusios išlaidos, todėl pagrįstai manytina, jog nėra privaloma, kad tie automobiliai būtų registruoti klubo vardu. Be to, liudytojas K. A. parodė, kad degalinės klientai pirkdavo kurą sporto klubui „D-Š“, pats D. K. klubui kuro nepirko. Liudytoja R. V. taip pat patvirtino, kad klientai pirkdavo kurą, kurį pildavo ir į automobilius, ir į motociklus. Taigi, pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nurodė, kad 11 360,01 Eur už kurą į buhalterinę apskaitą buvo įtraukti neteisėtai ir tokiu būdu ši suma neva buvo pasisavinta.

5.13. Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad jis (D. K.) neįgijo prekių sporto klubo „D-Š“ vardu už 121 096,09 Eur (dviračių ir jų atsarginių dalių). Su šia teismo išvada nesutinka, kadangi tai, kad dviračiai ir atsarginės dalys buvo pirkti, patvirtina objektyvūs ir tikri bylos duomenys – PVM sąskaitos faktūros, liudytojo G. A. parodymai. Šių aplinkybių visiškai nepatvirtina tik spėlionėmis paremta specialistės išvada, kad šie sandoriai realiai neįvyko, vien dėl to, kad sporto klubas „D-Š“ buvo pagrindinis IĮ „Z“ klientas. Ši įmonė galėjo vystyti ir kitokio pobūdžio veiklą, tačiau tai nebuvo tiriama. Byloje taip pat neapklausti kitų įmonių, iš kurių buvo pirktos nurodytos prekės, atstovai, tai yra A. A. iš įmonės UAB „J“ ir ŠIA „S“, kurie taip pat būtų patvirtinę įvykusių sandorių realumą. Be to, dviračiai buvo skirti kaip prizai, tai patvirtina į bylą pateiktos foto nuotraukos iš klubo veiklos ir varžybų. Teismo motyvas, kad klubas neva neturėjo patalpų atsarginėms dalims, dviračiams ir kitoms nupirktoms prekėms laikyti, visiškai nepatvirtina, kad tos prekės nebuvo nupirktos klubo veiklai ir buvo pasisavintos. Įgytos prekės buvo sandėliuojamos jo paties kaip sporto klubo „D-Š“ vadovo vardu registruotose patalpose. Be to, teismas motyvu, kad jis (D. K.) nepateikė duomenų apie gautos paramos panaudojimą klubo interesams, neteisėtai perkėlė įrodinėjimo naštą jam.

5.14. Pirmosios instancijos teismo išvada, kad teisme apklausti liudytojai teigė lėšų ar paramos iš sporto

klubo negavę, tik patvirtina selektyvų bylos duomenų vertinimą bei šališkumą. Pavyzdžiui, liudytojas M. J. patvirtino iš klubo gavęs licenciją, klubo marškinėlius, reikalingas priemones, detales, benziną, 300 Eur padangoms, specialius akinius ir t. t. Taigi, darytina priešinga išvada, negu padarė pirmosios instancijos teismas. Piniginių lėšų panaudojimas įmonės reikmėms yra pagrįstas ne deklaratyvaus pobūdžio teiginiais, kaip tai skundžiamame nuosprendyje nurodė pirmosios instancijos teismas, o duomenimis, kuriuos galima patikrinti BPK numatytais proceso veiksmais. Aptartų įrodymų visuma patvirtina, jog nurodomos sporto klubo lėšos nebuvo pasisavinamos, kadangi tuomet kyla pagrįstas klausimas, iš kokių lėšų buvo įrengta trasa, perkami prizai, kuras, atsarginės dalys.

5.15. Iš pirmosios instancijos teisme ištirtų bylos duomenų matyti, kad teismas juos įvertino selektyviai ir netinkamai, priėmė netinkamas išvadas ir dėl to padarė esminį BPK 20 straipsnio 5 dalies nuostatų pažeidimą. Tai patvirtina, kad pirmosios instancijos teismas padarė nepagrįstas ir neteisėtas išvadas, prieštaraujančias byloje surinktiems įrodymams, tai yra teismas skundžiamame nuosprendyje neįvertino visų proceso metu surinktų bylos išsprendimui reikšmingų įrodymų, padarė klaidų ir dėl įrodymų turinio, neišdėstydamas teisinių argumentų dėl ištirtų įrodymų vertinimo, kas taip pat laikytina esminiais pažeidimais.

5.16. Apeliacinio skundo argumentai patvirtina, kad jis nepasisavino iš UAB „V“ 240 000 Eur, kuri atstovaujama bankroto administratoriaus byloje net nepareiškė ieškinio, o juos realiai sumokėjo už perkamus automobilius K. B.. Taip pat nepasisavino ir 1 112 436,10 Eur iš sporto klubo „D-Š“, juos panaudojo klubo veikloje, jokios finansinės naudos negavo. Taigi, turtinė žala UAB „V“ nebuvo padaryta, o sporto klubo „D-Š“ lėšos buvo panaudotos klubo veikloje, todėl teismo sprendimas, vadovaujantis BK 72 straipsnio 2 ir 5 dalies nuostatomis, šį turtą laikyti nusikalstamos veikos rezultatu ir jį konfiskuoti, atitinkamai išieškant iš jo visą 1 352 436,10 Eur sumą, yra visiškai nepagrįstas ir neteisėtas.

5.17. Apeliantas cituoja kasacinio teismo praktiką dėl BK 54 straipsnio 3 dalies taikymo atsižvelgiant į pernelyg ilgą baudžiamojo proceso trukmę – bausmės švelninimas taikomas atsižvelgiant į įmanomai trumpiausio laiko reikalavimo pažeidimą, yra laikomas tinkama ir pakankama teisinės gynybos dėl pernelyg ilgos proceso trukmės priemone (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-503/2010, Nr. 2K-7-109/2013, Nr. 2K-150/2014, Nr. 2K-281-746/2016, Nr. 2K-107-489/2017, Nr. 2K-179-719/2022). Atsižvelgiant į tai, kad ikiteisminis tyrimas buvo pradėtas dar 2018 m. vasario 26 d., o byla nebuvo pripažinta labai didelės apimties ir sudėtinga, joje nebuvo atliekami didelės apimties ir sudėtingi procesiniai veiksmai, labai ilgai trunkantys tyrimai, manytina, kad terminas nuo ikiteisminio tyrimo pradžios iki bylos išnagrinėjimo pirmosios instancijos teisme yra pernelyg ilgas. Vien dėl to jo atžvilgiu turėtų būti taikomos BK 54 straipsnio 3 dalies nuostatos ir skiriama švelnesnė nei įstatyme numatyta bausmė. Be to mano, kad jo atžvilgiu net ir taikant BK 75 straipsnio nuostatas ir atidedant dalies paskirtos bausmės vykdymą, realus kitos dalies bausmės atlikimas prieštarautų teisingumo principui. Tai yra pagrindas taikyti BK 54 straipsnio 3 dalies nuostatas.

5.18. Remdamasis kasacinio teismo formuojama praktika dėl BK 54 straipsnio 3 dalies taikymo, asmenis ir nusikalstamas veikas apibūdinančių požymių vertinimo (kasacinio teismo nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-412/2014, Nr. 2K- 126-693/2018, Nr. 2K-21-719/2020), apeliantas prašo atsižvelgti į jį charakterizuojančius duomenis. Jis atstovavo ilgai veikiantį ir Lietuvą tarptautiniu mastu garsinantį sporto klubą „D-Š“, už savo veiklą yra gavęs daug padėkų iš savivaldybės ir valstybės institucijų. Turi šeimą, dirba UAB „D“ direktoriumi, nėra teistas, jo atžvilgiu nėra pradėta naujų ikiteisminių tyrimų ir nagrinėjamų teismuose kitų baudžiamųjų bylų, administracine tvarka nebaustas. Tokioje situacijoje jo izoliavimas nuo visuomenės, paskyrus net ir minimalią laisvės atėmimo bausmę, būtų neproporcingas ir neadekvatus. Todėl skiriant bausmę turėtų būti taikytos BK 54 straipsnio 3 dalies nuostatos ir paskirta švelnesnės rūšies bausmė – laisvės apribojimas, nors ir maksimaliam terminui.

5.19. Be to, nuo 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojo 2023 m. balandžio 27 d. įstatymas Nr. XIV-1925. Naujos redakcijos BK numato švelnesnę bausmę ir lengvina teisinę padėtį, todėl turi būti taikomas, nes dėl BK 183 straipsnio 3 dalyje numatytos veikos yra galimybė skirti švelnesnę bausmės rūšį – baudą, taikyti BK 75 straipsnį ir bausmės vykdymą atidėti.

6. Civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ atstovas advokatas R. M. apeliaciniame skunde prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendį dėl civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ ir civilinį ieškinį tenkinti visa apimtimi, iš nuteistojo D. K. civiliniam ieškovui priteisti 1 112 436,10 Eur turtinę žalą. Apeliacinis skundas grindžiamas toliau nurodomais argumentais.

6.1. Bylą išnagrinėjęs teismas civilinį ieškinį atmetė neteisėtai, nepagrįstai ir deklaratyviai. Savo sprendimo 1 112 436,10 Eur ne priteisti iš D. K. tiesiogiai turtinę žalą patyrusiam civiliniam ieškovui, o konfiskuoti valstybės naudai, teismas visiškai nemotyvavo. Civiliniam ieškiniui išspręsti visiškai nėra reikšminga, kokį turtą turi ar jo neturi registruotas, veikiantis ir tik laikinai sustabdęs veiklą juridinis asmuo. Taip pat civilinio ieškinio išsprendimui visiškai nėra svarbu, ar juridinis asmuo šiuo metu turi paramos gavėjo statusą, ar jo neturi, nes civilinis ieškovas paramos gavėjo statusą bet kada vėl gali įsiregistruoti VMI.

6.2. Iš pirmosios instancijos teismo motyvų matyti, kad teismo sprendimui įtakos galėjo turėti ir tai, kad pradžioje civilinį ieškovą atstovavo įgaliotas atstovas – advokatas, tačiau po to civilinio ieškovo atstovu tapo byloje buvęs kaltinamasis P. K.. Tokios aplinkybės nesudaro pagrindo civilinį ieškinį atmesti. Manydamas, kad civiliniam ieškovui negali atstovauti byloje kaltinamas asmuo, teismas turėjo pats pasiūlyti, kad civiliniam ieškovui teisiamojo posėdžio metu atstovautų kitas įgaliotas atstovas, o ne atmesti civilinį ieškinį dėl žalos padarymo, deklaratyviai nurodant, kad civilinis ieškinys yra neva kažkuo „ydingas“. Netgi „ydingas“ ieškinys nereiškia, kad jis nėra teisėtas ir pagrįstas, todėl šiuo atveju jis turėjo būti ne atmestas, o patenkintas.

6.3. Pirmosios instancijos teismas deklaratyviai, nepagrįstai, neteisėtai, tiesiog be teisinių motyvų civilinį ieškinį atmetė ir šią pareigą perkėlė apeliacinės instancijos teismui. Dėl to skundžiamas teismo nuosprendis keistinas ir civilinio ieškinio klausimas dėl civiliniam ieškovui padarytos turtinės žalos išspręstinas iš esmės, civilinį ieškinį tenkinant visiškai. Pagal teismo nuosprendį D. K. iš sporto klubo „D-Š“ pasisavino 1 112 436,10 Eur, todėl civiliniam ieškovui padaryta 1 112 436,10 Eur turtinės žalos. Civilinio ieškovo prašymas priteisti šią turtinę žalą yra visiškai teisėtas ir pagrįstas.

7. Apeliacinės instancijos teismo posėdyje nuteistasis D. K. ir jo gynėjas D. K. apeliacinį skundą prašė tenkinti, o civilinio ieškovo atstovo skundą atmesti, civilinio ieškovo atstovas prašė tenkinti jo skundą, prokuroras apeliacinius skundus prašė atmesti.

Motyvuojamoji dalis

III. Apeliacinės instancijos teismo argumentai ir išvados

Nuteistojo D. K. apeliacinis skundas tenkinamas iš dalies. Civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ apeliacinis skundas tenkinamas.

8. Apeliacinės instancijos teismas, nenustatęs esminių baudžiamojo proceso įstatymo pažeidimų, nenurodytų apeliaciniuose skunduose, tačiau turėjusių neigiamos įtakos nuteistajam D. K., tai yra suvaržiusių įstatymo garantuotas jo procesines teises ar sukliudžiusių teismui išsamiai ir nešališkai išnagrinėti bylą bei priimti teisingą nuosprendį, patikrino bylą tiek, kiek to prašoma apeliaciniuose skunduose (BPK 320 straipsnio 3 dalis). Įvertinusi baudžiamosios bylos medžiagą, ginčijamo nuosprendžio, apeliacinių skundų ir proceso dalyvių argumentus, atlikusi dalies įrodymų tyrimą, teisėjų kolegija sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas D. K. veikoje teisingai

konstatavo visus nusikalstamų veikų, numatytų BK 183 straipsnio 2 dalyje ir 300 straipsnio 3 dalyje (UAB „V“), taip pat BK 183 straipsnio 2 dalyje, 222 straipsnio 1 dalyje ir 300 straipsnio 3 dalyje (sporto klubas „D-Š“ (toliau ir – sporto klubas)), požymius, tačiau neteisingai įvertino nuteistojo veiką dėl UAB „V“ atžvilgiu padaryto BK 222 straipsnio 1 dalyje numatyto nusikaltimo. Dėl to D. K. išteisinamas, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (BPK 303 straipsnio 5 dalies 1 punktas). Pirmosios instancijos teismas taip pat nepagrįstai atmetė civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ civilinį ieškinį ir taip apribojo šio juridinio asmens teisę į nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą. Ši klaida lėmė ir neteisingą turto konfiskavimo klausimo sprendimą. Dėl to pirmosios instancijos teismo nuosprendžio dalis keičiama, civilinis ieškinys tenkinamas visiškai, mažinama iš D. K. konfiskuoto turto dalis.

Dėl BK 183 straipsnio 2 dalies ir 300 straipsnio 3 dalies taikymo (UAB „V“)

9. D. K. pripažintas kaltu ir nuteistas pagal BK 183 straipsnio 2 dalį už tai, kad pasisavino didelės vertės, jam svetimą, UAB „V“ priklausantį turtą – 240 000 Eur. Pagal BK 183 straipsnį atsako tas, kas pasisavino jam patikėtą ar jo žinioje esantį svetimą turtą ar turtinę teisę. Objektyviai turto pasisavinimas – tai neteisėtas, neatlygintinas kaltininkui svetimo, jam patikėto ar esančio jo žinioje turto, turtinės teisės pavertimas savo turtu ar savo turtine teise, pažeidžiant turto patikėjimo ar perdavimo jo žiniai sąlygas. Esminis turto pasisavinimo požymis yra tai, kad šią veiką padaro asmuo, kuris dėl einamų pareigų, specialių pavedimų bei sutarčių pagrindu turi teisiškai apibrėžtus įgaliojimus dėl pasisavinamo turto. Šiuo atveju dėl to, kad kaltininkas su jam patikėtu (esančiu jo žinioje) turtu (turtine teise) pradeda elgtis kaip su nuosavu ir taip pažeidžia jam suteiktus įgaliojimus, toks turtas (turtinė teisė) iš teisėto kaltininko valdymo pereina į jo neteisėtą valdymą, t. y. faktiškai yra pasisavinamas, ir taip padaroma žala turto savininkui. Šiuo aspektu yra aktuali nuostata, kad akcinės bendrovės turtas jos akcijų turėtojams ir net vieninteliam akcininkui yra svetimas. (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-332/2014, Nr. 2K-407/2014 ir kt.). Turto pasisavinimo sudėtis yra materialioji, todėl veika, kuria pasisavinamas kaltininkui patikėtas ar esantis jo žinioje svetimas turtas, besąlygiškai sukelia nusikalstamus padarinius – turtinę žalą. Nusikalstami padariniai – tai nukentėjusiojo materialaus turto ar turtinės teisės netekimas arba jos apimties sumažėjimas (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-332/2014, Nr. 2K-175-1073/2019, Nr. 2K-136-489/2023).

10. Turto pasisavinimas galimas tik esant kaltininko tiesioginei tyčiai, t. y. nustačius, kad kaltininkas supranta, jog jam patikėtą ar žinioje esantį turtą ar turtinę teisę neteisėtai paverčia savo turtu ar turtine teise, numato, kad dėl to savininkas ar teisėtas valdytojas šio turto ar turtinės teisės neteks, ir to nori (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-7-198/2008, Nr. 2K-93/2013, Nr. 2K-106/2013, Nr. 2K-148/2013 ir kt.). Apie kaltės turinį sprendžiama, inter alia (be kita ko), atsižvelgus į įvairias objektyvias byloje nustatytas ir teismo išnagrinėtas aplinkybes: kaip kaltininkas elgėsi su jam patikėtu ar žinioje buvusiu turtu (kokios operacijos su turtu buvo atliktos, ar jos pagrįstos finansiniais dokumentais, ar nustatytas dokumentų klastojimo faktas, ar turtas naudotas įmonės ar asmeninėms reikmėms, ar įmonė dirbo pelningai, ar buvo padengiami įmonės įsiskolinimai ir pan.), ar įmonei buvo padaryta žalos ir kt. Jeigu bendrovės vadovas tokį turtą neteisėtai paėmė ar kitaip neteisėtai juo disponavo, turėdamas sumanymą jį naudoti bendrovės poreikiams tenkinti, tai jo veika paprastai negali būti vertinama kaip tokio turto pavertimas nuosavu ir kvalifikuojama pagal BK 183 straipsnį.

11. Teisėjų kolegijai nekilo abejonių dėl to, kad D. K. atitiko BK 183 straipsnyje nustatytą subjekto požymį. Byloje esantys įrodymai patvirtina, kad apeliantas nuo 1996 m. spalio 31 d. iki 2017 m. rugsėjo 17 d. vykdė UAB „V“ direktoriaus pareigas ir turėjo teisę disponuoti įmonės piniginėmis lėšomis, esančiomis banke ir kasoje. Jam taip pat priklausė ir visų įmonės akcijų paketas (t. 2, b. l. 6–11). D. K. kaip įmonės vadovas taip pat turėjo teisę sudaryti sandorius. UAB „V“ vardu jis bei K. B. pasirašė 2017 m. birželio 29 d. preliminarią sutartį dėl pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo, pagal kurios nuostatas K. B. turėjo parduoti UAB „V“ sutartyje nurodytus

keturis automobilius, kuriuos K. B. įsipareigojo pats arba per kitus asmenis įsigyti užsienio (Jungtinių Amerikos Valstijų) rinkoje. Jie pasirašė ir minėtos sutarties pagrindu surašytą 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderį Nr. 553 dėl 240 000 Eur perdavimo K. B.. Šios aplinkybės byloje nėra ginčijamos. Byloje pagrįstai nustatyta ir tai, kad D. K. iš įmonės kasos išėmė viso 240 000 Eur grynųjų pinigų. Šias aplinkybes patvirtina paties nuteistojo parodymai bei tuo metu įmonės buhalterinę apskaitą tvarkiusios buhalterės V. B. parodymai.

12. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu liudytoja B. B. parodė, kad prieš tris metus dirbo UAB „V“ vyr. buhalterės pareigose iki perdavė administratoriui visus dokumentus, buvo paskelbtas įmonės bankrotas. Su D. K. kalbėjo dėl sandorio grynais pinigais. Jis pasakė, kad tai fizinis asmuo ir jis kažkur važiuos nupirkti automobilių ir reikia grynųjų pinigų. Oficialiai balanse reikiama 240 000 Eur suma buvo. D. K. buvo kasininkas ir 240 000 Eur sumai kasos išlaidų orderį išrašė jis, ten jos parašo nebuvo, šio kasos orderio netvirtino (t. 26, b. l. 171–178). Pats D. K. tiek ikiteisminio tyrimo, tiek ir bylos nagrinėjimo teisme metu dėl UAB „V“ sandorio su K. B. nurodė, kad pastarasis UAB „V“ pinigus gavo. K. B. atsirado per pažįstamus žmones, jis užsiiminėjo mašinų pirkimais. Sudarė sutartis su K. B. iš viso dėl 240 000 Eur (UAB „V“), jis (K. B.) žadėjo viską padaryti, bet kaip ir apgavo. Dabar slapstosi, nes reikia atiduoti pinigus, kuriuos gavo. Pinigus – 240 000 Eur grynaisiais, K. B. perdavė Rygoje, servise, galėjo būti laikotarpis nuo 2017 m. birželio mėn. iki gruodžio mėn. (t. 27, b. l. 26–32). Nors, kaip pažymėta apeliaciniame skunde, nuteistasis D. K. iš esmės viso proceso metu nuosekliai laikėsi pozicijos, kad UAB „V“ priklausančius 240 000 Eur grynųjų pinigų realiai perdavė K. B. ir tokiu būdu juos panaudojo įmonės veikloje, šia jo parodymų dalimi pirmosios instancijos teismas nesivadovavo pagrįstai, nes juos paneigia kitų byloje surinktų duomenų visetas.

13. Atliekant ikiteisminį tyrimą 2018 m. birželio 4 d. Latvijos Respublikai buvo parengtas ir perduotas Europos tyrimo orderis, kurio pagrindu prašyta apklausti Latvijos pilietį K. B. apie sutartis tarp jo ir UAB „V“ bei sporto klubo „D-Š“. 2018 m. rugsėjo 17 d. minėto Europos tyrimo orderio pagrindu Latvijos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos Valstybinės policijos Vyriausiosios kriminalinės policijos valdybos Tarptautinio bendradarbiavimo valdybos vyriausioji inspektorė apklausė K. B. Latvijos Respublikoje. Duodamas parodymus dėl preliminarios sutarties su UAB „V“ sudarymo, jis parodė, kad anksčiau yra teistas, laisvės atėmimo vietose praleido 20 metų. Dirbti kompiuteriu, naudotis elektronine bankininkyste taip pat nemoka ir niekada nesinaudojo. Jam nėra žinoma UAB „V“, bet pažįsta asmenį, kurio pavardė K. ir kuris pats jį rado ir pasiūlė užsidirbti pinigų. Šis asmuo atvežė dokumentus lietuvių kalba, kuriuos jis turėjęs pasirašyti. Visus dokumentus pasirašė jų neskaitęs ir nenagrinėdamas, nesuprato, už ką ir ant ko pasirašo. Du tris kartus D. K. yra jam atvežęs dokumentus pasirašyti. Vieną kartą dokumentai buvo rusų kalba. Buvo transporto priemonių pirkimo–pardavimo sutartis (vienas autobusas, du specialūs nameliai motociklams transportuoti). Taip pat buvo sutartis dėl keturių automobilių pirkimo–pardavimo. D. K. sumokėjo jam 300 eurų už tai, kad jis pasirašė šiuos dokumentus. Už kiekvieną kartą jis duodavo 100 eurų, taipogi jis apmokėdavo taksi, nupirko mobilųjį telefoną ir sumokėjo jo baudą Latvijoje. Pirmojo susitikimo metu davė D. K. savo pasą jam prašant, pasą grąžino tik po mėnesio. Lietuvoje jis nėra buvęs jau 30 metų. Latvijoje jis kartu su D. K. prekybos centre „Mols“ esančiame banke AS „Citadeles Banką“ atidarė sąskaitą jo (K. B.) vardu. D. K. dėl sąskaitos atidarymo kalbėjo su banko tarnautojais. Jis (K. B.) pasirašė dokumentus banke ir visus dokumentus atidavė D. K.. Banko kortelė buvo padaryta po poros dienų, kartu su D. K. buvo nuvykęs į banką pasiimti. Atidarant sąskaitą D. K. jam davė piniginių lėšų įskaitymui į sąskaitą. Iš pradžių buvo 1 520 Eur, po to 226,33 Eur ir 10 Eur, nes 2 000 Eur nebuvo galima įnešti į sąskaitą iš karto. Kai tik pinigai buvo užskaityti į sąskaitą, D. K. nurodė banko tarnautojui sąskaitas, į kurias reikėjo pinigus iš karto pervesti, ir darbuotojas atliko šiuos pavedimus. Kiek atsimena, pavedimai buvo vykdomi UAB „V“ vardu. Kai jis buvo banke, jam buvo tas pats, ką daro D. K. ir kur perveda pinigus. Tai buvo ne jo pinigai. Jis niekada į atidarytą sąskaitą pinigų neįnešinėjo, nes pinigų neturi. Iš D. K. ar iš kitų asmenų 240 000 Eur pagal 2017 m. birželio 29 d. sutartį su BUAB „V“ dėl keturių transporto priemonių tiekimo negavo. Sutartys buvo, jis jas pasirašė nežiūrėdamas ir nesusipažinęs. Dėl pateiktos jam 2017 m. birželio 29 d. preliminariosios sutarties

dėl pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo paaiškina, kad parašas jo, jis atpažįsta savo parašą šioje sutartyje ir sutartyje lietuvių kalba. Visas sutartis jis pasirašinėjo arba D. K. automobilyje, arba prekybos centre „Mols“. Jam pasirašant sutartis D. K. sakė, kad jis (K. B.) sakytų ateityje, kad pinigus iš D. K. gaudavo mašinoje. Nieko nežino apie aukcionus Amerikoje, neturėjo jokių kodų ir prisijungimų prie šių aukcionų ir jokių žinių apie transporto priemones, o būtent apie pirkimą, vertinimą, registravimą, remontą. 2018 m. sausio mėn. kartu su D. K. buvo banke „Norvik banka“, kur D. K. banko darbuotojui davė pinigus, prašydamas pervesti kažkokiai bendrovei. Jis (K. B.) banke duodavo savo pasą ir pasirašydavo mokėjimo pavedimus. Jam nebuvo žinoma, už ką pervedami pinigai. Jiedu buvo tik AS „Citadeles banka“ ir AS „Norvik banka“, kitose banko įstaigose nebuvo. Vieno susitikimo metu D. K. rodė jam savo mobiliajame telefone stiklinio pastato nuotrauką ir sakė, kad jeigu kas nors domėsis dėl jo pasirašytų dokumentų, jam reikės sakyti, kad jis buvo būtent šiame pastate pas D. K. kabinete, kur pasirašinėdavo dokumentus. Dėl jam apklausos metu pateiktų kasos orderių Nr. 553 240 000 Eur sumai, kasos orderio Nr. 1702 290 000 Eur sumai ir kasos orderio Nr. 1704 324 000 Eur sumai paaiškino, kad jis atpažįsta savo parašus, parašai jo, atpažįsta savo raštą, bet šių piniginių lėšų: (240 000 Eur, 290 000 Eur ir 324 000 Eur) niekada negavo ir nematė. Tarp jo ir D. K. nebuvo jokių kitų susitarimų arba sąlygų dėl šių pinigų perdavimo kitu laiku. Jis (K. B.) nuo 2000 metų niekada nepirko ir nesiruošė pirkti transporto priemonių (t. 5, b. l. 42–57).

14. Nuteistasis apeliaciniame skunde akcentuoja ir kitus K. B. parodymus. Iš nagrinėjamoje byloje esančių įrodymų matyti, kad apie D. K. inkriminuotas aplinkybes dėl 240 000 Eur perdavimo K. B., tiek pastarasis, tiek ir pats D. K. pasisakė ir civilinėje byloje, kurioje buvo nagrinėjamas ieškovės bankrutavusios UAB „V“, atstovaujamos bankroto administratoriaus I. M., ieškinys atsakovui D. K. dėl žalos atlyginimo (t. 9, b. l. 136–141). Šioje byloje K. B. į bylą buvo įtrauktas trečiuoju asmeniu ir davė tokius paaiškinimus. Jis nurodė, kad su D. K. yra pažįstamas jau 20 metų, jis pats pasiūlė jam (D. K.) sudaryti sutartį ir nupirkti automobilius, kad pastarasis galėtų išgelbėti įmonę UAB „V“. Gavęs pinigus iš D. K., juos perdavė pažįstamam S. A., kuris užsiima automobilių gabenimu iš Amerikos. Šis asmuo jam sakė, kad automobiliai yra nupirkti, tačiau kažkas stringa dėl konteinerių, dabar pats ieško S. A., kadangi jis dingo, nebesuteikia jokios informacijos apie automobilių pirkimo vykdymą. Pinigus pagal preliminarią sutartį, t. y. 240 000 Eur, gavo, jie perduoti jam Šiauliuose, benzino kolonėlėje. Tuomet iš karto juos perdavė ir savo partneriui S. A., turėjusiam nupirkti automobilius Amerikoje. Jokių dokumentų su S. A. nepasirašė. Jis yra kalėjęs Latvijoje, todėl tarp jų vietoj dokumentų yra taip vadinamas autoritetas, pasitiki ir be dokumentų (t. 9, b. l. 99–138, prie bylos pridėtas 2018 m. lapkričio 7 d. posėdžio garso įrašas nuo 00:38:19 iki 00:50:20). Paminėtina, kad civilinės bylos nagrinėjime D. K. taip pat tvirtino perdavęs 240 000 Eur sumą K. B. tam, kad UAB „V“ uždirbtų, tai buvo įmonės išsigelbėjimas, norėjo pradėti verslą su automobiliais, kadangi įmonė jau buvo prie bankroto ribos, sudarė sandorį, gavęs automobilius turėjo uždirbti. Su K. B. buvo pažįstamas daugiau nei 20 metų, per draugus yra susipažinę, bendraudavo pirtyje. Pinigus išsigrynino iš kasos ir perdavė K. B.. Atidavė visus įmonės pinigus, su kreditoriais galvojo atsikaityti po sandorio įvykdymo (t. 9, b. l. 99–138, prie bylos pridėtas 2018 m. lapkričio 7 d. posėdžio garso įrašas nuo 00:24:16 iki 00:37:55). 2018 m. lapkričio 26 d. Šiaulių apygardos teismo sprendimu civilinėje byloje pripažinta, kad dėl D. K. veiksmų sudarant preliminarią sutartį su K. B. dėl automobilių įsigijimo UAB „V“ tapo nemokia ir neturėjo galimybės atsiskaityti su kreditoriais, taigi UAB „V“ vadovas, neatsiskaitydamas su kreditoriais ir 2017 m. birželio 29 d. sudarydamas preliminarią sutartį bei išimdamas visus UAB „V“ kasoje buvusius pinigus, veikė nesąžiningai bendrovės kreditorių atžvilgiu ir tokiais veiksmais padarė jiems žalą. 2019 m. gruodžio 10 d. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus kolegijos nutartimi D. K. apeliacinis skundas buvo atmestas ir minėtas Šiaulių apygardos teismo sprendimas paliktas nepakeistas (t. 9, b. l. 164–167).

15. Taigi, K. B. 2018 m. rugsėjo 17 d. duoti parodymai jo apklausos pagal Europos tyrimo orderį metu ir 2018 m. lapkričio 7 d. civilinės bylos nagrinėjimo metu yra skirtingi. 2018 m. rugsėjo 17 d., priešingai nei 2018 m. lapkričio 7 d., K. B. nurodė negavęs iš D. K. 240 000 Eur, kad sutartis pasirašyti į Latviją jam atvežė pats D. K., už sutarčių pasirašymą gavo atlygį, tačiau ne 240 000 Eur, realiai nebuvo įpareigotas nupirkti automobilius, tik D. K.

paliepimu taip turėjo sakyti kitiems. Apeliantas D. K. kaip esminį proceso pažeidimą įvardija tai, kad K. B. nebuvo apklaustas pirmosios instancijos teisme, tuo tikslu teismas nesiėmė visų priemonių, o esant nepašalintiems prieštaravimams K. B. parodymuose, teismas nepagrįstai nesivadovavo civilinėje byloje pastarojo nurodytomis aplinkybėmis ir rėmėsi jo parodymais, duotais ikiteisminio tyrimo metu.

16. Vertindama šiuos argumentus, teisėjų kolegija pažymi, kad apklausti K. B. nei pirmosios instancijos, nei apeliacinės instancijos teisme iš tiesų nepavyko, tačiau priešingai, nei nurodo apeliantas, veiksmų K. B. apklausai įvykdyti buvo imtasi. Bylos medžiaga patvirtina, kad pirmosios instancijos teismas išsiuntė šaukimą K. B. dalyvauti 2021 m. birželio 14 d. 9.15 val. vyksiančiame teismo posėdyje (t. 26, b. l. 44), o K. B. 2021 m. birželio 8 d. patvirtino šio teismo šaukimo gavimą (t. 26, b. l. 60). Iš 2021 m. birželio 14 d. teismo posėdžio protokolo (t. 26, b. l. 74–82) matyti, kad K. B. į teismo posėdį neatvyko. Pirmosios instancijos teismas, atsižvelgęs į tai, kad dirbama karantino sąlygomis, kad K. B. ir ikiteisminio tyrimo metu kviečiamas neatvyko į sutartas apklausas ir buvo apklaustas vykdant Europos tyrimo orderį Latvijoje, taip pat įvertinęs tai, kad K. B. yra bedarbis, anksčiau teistas, nepranešė apie negalimumą atvykti į teismo posėdį, nutarė K. B. neatvykimo į teismo posėdį priežastis laikyti nežinomomis ir nepateisinamomis. Jo ikiteisminio tyrimo metu duoti parodymai buvo ištirti perskaitant juos balsu. Bylą nagrinėjant apeliacinės instancijos teisme, K. B. pakartotinai buvo kviečiamas atvykti į teismą apklausai, tuo tikslu jam išsiųstas šaukimas, tačiau jis grįžo neįteiktas. Byloje esančiu telefono numeriu (nurodytas 2017 m. birželio 29 d. sutartyje (t. 15, b. l. 47–48)) jis nėra pasiekiamas. D. K. gynėjas, grįsdamas prašymą apklausti minėtą liudytoją, nurodė, kad D. K. turi jo kontaktinius duomenis, tačiau viso proceso metu jų teismui nepateikė. D. K. nurodė, kad susisiekti su K. B. nepavyko. Teisėjų kolegija, įvertinusi visumą aptartų duomenų, sprendžia, kad galimybės apklausti K. B. teisme nebuvo, todėl turi būti analizuojami ir vertinami iki tol jo duoti parodymai visų bylos įrodymų kontekste.

17. Pagal BPK 276 straipsnio 4 dalį ikiteisminio tyrimo pareigūnui ar prokurorui duoti kaltinamojo, nukentėjusiojo ir liudytojo parodymai gali būti perskaitomi byloje esantiems įrodymams patikrinti, taip pat perklausomi ir peržiūrimi tokių apklausų garso ir vaizdo įrašai. Teismų praktikoje pripažįstama, kad teisme perskaityti ikiteisminio tyrimo pareigūnui ar prokurorui duoti kaltinamojo, nukentėjusiojo ar liudytojo parodymai, skirtingai nuo teisme perskaitytų jų parodymų, duotų ikiteisminio tyrimo teisėjui, nėra savarankiškas įrodymų šaltinis, tačiau šiais duomenimis galima patikrinti kitus byloje surinktus įrodymus, ir jie gali būti reikšmingi teismui tikrinant ir vertinant teisiamajame posėdyje gautus kaltinamųjų, nukentėjusiųjų bei liudytojų parodymus, ekspertizės aktą ir specialisto išvadą, byloje esančius dokumentus ir daiktinius įrodymus (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-451/2013, Nr. 2K-228/2014, Nr. 2K-255-746/2015, Nr. 2K-431-746/2015). Teismų praktikoje pripažįstama ir tai, kad prieštaravimų tarp apklaustų asmenų ar to paties asmens skirtingu metu duotų parodymų nepašalinimas savaime nereiškia, jog byla negali būti išspręsta teisingai. Bylą nagrinėjantys teismai tokiais atvejais iš gautų faktinių duomenų visumos turi išrinkti atskirus įrodytus faktus, aplinkybes ir spręsti, kurie atskirų (ar to paties) asmenų parodymai apie reikšmingus faktus ar jų dalis laikytini patikimais. Taip nustatomos įrodytomis pripažintinos (tikrosios) bylos aplinkybės. Ir tai teismai turi daryti analizuodami tiek užfiksuotų parodymų turinį, tiek kitus bylos įrodymus ir proceso metu ištirtų įrodymų visumą. (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-295-507/2016, Nr. 2K-7-511/2017, Nr. 2K-94-303/2019, Nr. 2K-34-303/2020).

18. Teisėjų kolegija, išanalizavusi tiek liudytojo K. B., tiek ir paties nuteistojo D. K. duotų parodymų nuoseklumą visų jų apklausų metu, sugretinusi jų nurodytas aplinkybes tiek tarpusavyje, tiek ir su kitais byloje esančiais įrodymais, pripažįsta, kad nagrinėjamoje byloje ištirtų įrodymų visetas atitinka liudytojo K. B. parodymus, duotus ikiteisminio tyrimo metu 2018 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismas, formuodamas savo vidinį įsitikinimą dėl reikšmingų bylai aplinkybių, pagrįstai vadovavosi būtent pastaruųjų įrodymų grupe ir motyvuotai atmetė jiems prieštaraujančius paties D. K. parodymus.

19. Kaip matyti iš 2017 m. birželio 29 d. sutarties, jos sudarymo vieta nurodyti Šiauliai (t. 9, b. l. 7–9). Duodamas parodymus civilinėje byloje, K. B. taip pat teigė pinigus gavęs Šiauliuose, degalinėje. Visgi tai prieštarauja paties nuteistojo D. K. parodymams, duotiems baudžiamojoje byloje pirmosios instancijos teisme (t. 27, b. l. 26–32), kur jis nurodė, kad pasirašyti sutarčių K. B. nebuvo atvažiavęs į Šiaulius, jis pats (D. K.) buvo nuvažiavęs į Latviją. Tai, beje, atitinka K. B. parodymus, duotus ikiteisminio tyrimo metu. K. B. parodymų civilinėje byloje patikimumą menkina ir tai, kad, jo teigimu, iš D. K. gautus pinigus jis iš karto perdavė savo pažįstamam S. A., kuris užsiima automobilių gabenimu iš Amerikos, tačiau minėto veiksmo neįformino jokiu dokumentu, nors disponavo ne savo pinigais. Įvertinus pinigų sumos dydį, kuri neva buvo perduota (o vėliau ir negražinta), toks elgesys ir pateiktas K. B. paaiškinimas, kad jam pakako vien pasitikėjimo ir autoriteto, nėra logiškas, todėl duoti tokio turinio paaiškinimai nėra įtikinami. Nesutapo nurodytos aplinkybės ir apie tai, kiek seniai K. B. ir D. K. pažįsta vienas kitą, kas juos sieja. Tai reikšminga vertinant pastarojo teiginius dėl pasitikėjimo K. B.. Tiek K. B., tiek ir pats D. K. civilinėje byloje tvirtino esantys pažįstami seniai, apie 20 metų. D. K. teigimu jie turėjo bendrų pažįstamų, bendraudavo pirtyje. Visgi esant tokiai ilgai pažinčiai D. K. apie K. B. būtų žinojęs kur kas daugiau duomenų, be kita ko ir tai, kad šis praeityje buvo teistas ir ilgą laiką kalėjo – 20 metų. Tačiau apklaustas baudžiamojoje byloje D. K. neigė žinojęs apie K. B. teistumą ir ilgalaikį įkalinimą, negalėjo nurodyti jokių išsamesnių jo biografijos detalių, jį apibūdino tik kaip asmenį, su kuriuo jį supažindino pažįstami (juos įvardyti taip pat atsisakė) ir su kuriuo jis pasirašė sutartis dėl automobilių įgijimo. Toks kiekis D. K. nurodytos informacijos apie asmenį atitinka K. B. ikiteisminio tyrimo metu duotus parodymus, kad jį ir D. K. siejo tik minėti fiktyvūs sandoriai. Be to, K. B. ikiteisminio tyrimo metu duotuose parodymuose teigė, kad D. K. jam buvo nurodęs kitiems asmenims sakyti, jog jis (K. B.) užsiima automobilių paieška, tačiau kažkas dabar stringa. Būtent tokias aplinkybes K. B. ir nurodė apklausiamas civilinės bylos nagrinėjimo metu. Pirmosios instancijos teisme perskaičius K. B. parodymus, duotus ikiteisminio tyrimo metu, pats D. K. nurodė, kad K. B. parodymai dėl pinigų perdavimo (palyginus juos su tais, kurie duoti nagrinėjant civilinę bylą) skiriasi dėl to, kad kai reikia pinigus atiduoti, šis pakeitė parodymus ir pareiškė, kad pinigų negavo (t. 27, b. l. 26–32). Tačiau pagal 2017 m. birželio 29 d. sutartį neva prisiimtus įsipareigojimus K. B. turėjo įvykdyti iki 2017 m. gruodžio 31 d. (sutarties 2.4 punktas), parodymus ikiteisminio tyrimo metu jis davė 2018 m. rugsėjo 17 d. (t. 5, b. l. 42–57), o parodymus civilinėje byloje davė vėliau, t. y. 2018 m. lapkričio 7 d. (t. 9, b. l. 99–138). Taigi, iki tol nurodęs, jog jokių pinigų iš D. K. negavo, K. B. parodymus pakeitė tik tada, kai dalyvaujant D. K. buvo apklaustas civilinėje byloje.

20. 2018 m. lapkričio 9 d. daiktų apžiūros protokolas patvirtina, kad apžiūrėjus daiktus, rastus ir paimtus 2018 m. gegužės 3 d. atliktos kratos D. K. darbo vietoje (duomenys neskelbtini), metu, be kita ko nustatyta, kad ant D. K. stalo buvo 2018 m. sausio 24 d. mokėjimo nurodymas (latvių kalba) 900 Eur sumai nuo K. B. į UAB „V“ sąskaitą ir banko „Norvik Banka“ kvitas. 2019 m. rugpjūčio 28 d. apžiūros protokolas patvirtina, kad apžiūrėjus daiktus, rastus ir paimtus 2018 m. gegužės 3 d. atliktos kratos D. K. automobilyje metu, be kita ko nustatyta, kad automobilyje rastame raudoname segtuve buvo Latvijos Citadele banko dokumentai, t. y. 2018 m. vasario 23 d. sutartis K. B. vardu dėl sąskaitos atidarymo, dėl internetinės bankininkystės prieigos, šio banko kortelė, įdėta į neišpakuotą kortelės maišelį (kortele nesinaudota), taip pat tos pačios dienos 1 500 Eur mokėjimo nurodymas iš šios sąskaitos į UAB „V“ sąskaitą, taip pat trys kvitai dėl grynųjų pinigų įnešimo, pagal kuriuos K. B. vardu įnešami grynieji pinigai – 1 524 Eur, 266,33 Eur, 10 Eur į K. B. sąskaitą, šios operacijos atliekamos „Citadele banka“ klientų aptarnavimo punkte „Mols“, Krasta g. 46. (t. 15, b. l. 106–108, 109–111; t. 18, b. l. 43–47, 51–63). Paminėti D. K. automobilio ir darbo vietos kratos metu rasti ir apžiūrėti dokumentai patvirtina K. B. ikiteisminio tyrimo metu duotus parodymus dėl į UAB „V“ sąskaitą atliktų pervedimų, sąskaitos Citadele banke atidarymo aplinkybių, banko vietos, pervestų sumų dydžio, apsilankymo „Norvik Banka“, susitikimų prekybos centre „Mols“. D. K., aiškindamas minėtų dokumentų radimą, teigė, kad K. B. juos pas jį tiesiog paliko, būtų vėliau susitikęs su juo ir atidavęs. Visgi tokie paaiškinimai teisėjų kolegijos neįtikina, nes aptariami dokumentai, tarp jų ir neišpakuota banko kortelė, D. K. dispozicijoje buvo ilgą laiką iki pat kratos (daugiau nei du mėnesius), tačiau jokių veiksmų

siekiant susisiekti su K. B. ir juos grąžinti nebuvo imtasi. Dėl kortelės ir dokumentų atsiėmimo jokių veiksmų nesiėmė ir pats K. B.. Toks elgesys atitinka pastarojo liudytojo ikiteisminio tyrimo metu duotų parodymų esmę, kad sąskaitos banke atidarymas K. B. vardu, kaip ir fiktyvių sutarčių dėl automobilių įgijimo pasirašymas, buvo reikalingi tik D. K., jokių dokumentų jis (K. B.) nepasiliko, nes jam jie nebuvo reikalingi. Jam buvo tas pats, ką daro D. K. ir kur perveda pinigus. Tai buvo ne jo pinigai.

21. Iš minėtų dokumentų bei paties D. K. parodymų baudžiamojoje byloje taip pat matyti, kad artėjant į pabaigą 2017 m. birželio 29 d. sutartyje nurodytų K. B. prisiimtų įsipareigojimų įvykdymo terminui (sutarties 2.4 punktas – iki 2017 m. gruodžio 31 d.), o K. B. jų neįvykdžius, D. K. ne reikalavo įvykdyti prisiimtus įsipareigojimus arba grąžinti pinigus, o atvirkščiai, pats mokėjo K. B. nemažas pinigų sumas. D. K. pirmosios instancijos teismui patvirtino, kad prasidėjus FNTT patikrinimui (bylos duomenimis D. K. kaip sporto klubo „D-Š“ atstovas su pavedimu atlikti patikrinimą Nr. 04/13-1-24-11111 supažindintas 2017 m. gruodžio 19 d. (20 t., b. l. 23–40)) sumokėjo K. B. 800–1000 Eur tam, kad šis pasirašytų kitą fiktyvią sutartį su sporto klubu „D-Š“ dėl automobilių įgijimo. Kratos D. K. darbo vietoje metu ant jo darbo stalo buvo rastas 2017 m. gruodžio 20 d. K. B. pasirašytas pareiškimas, kuriame jis 2017 m. birželio 29 d. sutarties su UAB „V“ pagrindu pareiškė, kad neturint galimybės pristatyti suremontuotų transporto priemonių, reikalinga pratęsti sutarties terminą. Sutarties sąlygos buvusios neišpildytos dėl jo kaltės, todėl jis sutinkantis sumokėti 10 000 Eur ir pratęsti sutartinius įsipareigojimus trims mėnesiams nuo 2017 m. gruodžio 22 d. (t. 15, b. l. 106–108; t. 18, b. l. 43–47). Ikiteisminio tyrimo metu D. K. buvo pateikęs paaiškinimą, kad kvitus apie UAB „V“ atliktus pervedimus K. B. jam davė pats kaip įrodymą, kad dalį baudos sumokėjo. Viso, kiek pamena, K. B. sumokėjęs yra apie 3 000 Eur baudos. Kartais pats nuvažiuoja ir K. B. prie jo sumoka per banką dalimis (t. 19, b. l. 10–14). Visgi duodamas parodymus pirmosios instancijos teisme, D. K. patikslino, kad buvo kartu su K. B., kai šis atsidarė sąskaitą banke. Sąskaitos atidarymas buvo tam, kad FNTT įrodytų, jog kažkas vyksta, kad yra sutartis. Sutartyje buvo numatytos baudos ir K. B. reikėjo atidaryti banke sąskaitą, kad padarytų pavedimą eurais. K. B. atsidarė sąskaitą jo (D. K.) iniciatyva ir padarė pinigų pervedimą. Kaip bauda buvo pervesti (D. K.) duoti pinigai. Atrodo tam davė savo asmeninius 3 000 Eur (t. 27, b. l. 14–23). Šie jo parodymai atitinka ir K. B. ikiteisminio tyrimo metu duotus parodymus. Visgi D. K. pateiktą savo elgesio paaiškinimą, kad tokiu būdu jis siekė įrodyti sutarties realumą, teisėjų kolegija vertina kaip neįtikinamą. Esant realiai 240 000 Eur dydžio K. B. skolai nėra logiška investuoti į nevykdomą sandorį ar mokėti skolininkui dar ir didelę sumą savo asmeninių pinigų.

22. Baudžiamosios bylos medžiaga patvirtina ir tai, kad nors 2017 m. birželio 29 d., tai yra preliminarios sutarties sudarymo metu, UAB „V“ kasos duomenimis joje buvo 240 000 Eur grynųjų pinigų, tačiau dar iki šios sutarties sudarymo įmonė turėjo finansinių sunkumų, susidariusių skolų tiekėjams. Byloje yra pateiktas UAB „V“ kreditorių sąrašas, iš kurio matyti, kad dar iki 2017 m. birželio 29 d. įmonė turėjo skolų bendrai 60 641,67 Eur sumai (27 946,62 Eur skola UAB „G“, 32 019,86 Eur skola UAB „J“, 675,22 Eur skola UAB „U sistemos“) (t. 9, b. l. 35). Kreditoriaus UAB „J“ direktorius liudytojas V. K., duodamas parodymus pirmosios instancijos teisme, parodė, kad iki 2017 metų sausio mėnesio tiekė dujas UAB „V“, iki sustojo atsiskaitymai. D. K. į telefoninius skambučius atsiliepdavo, dar pradžioje vyko šiokie tokie mokėjimai, tačiau paprašius jo konkretesnio mokėjimo grafiko, D. K. pasakė, kad mokės, kai turės pinigų. Tada kreipėsi į teismą, prisiteisė tas sumas ir prasidėjo antstolio darbas. Nors įmonės balansas rodė, kad lėšų kasoje daug, bet atsiskaitymas nevyko. Tada iškėlė bankroto bylą. Su D. K. bendravo telefonu. Šis tiesiai šviesiai ir kategoriškai sakė, kad jie nematys tų pinigų, kadangi kreipėsi į teismą. Bendravo tuo metu su antstoliais ir sužinojo apie UAB „V“ finansines galimybes. Atsiskaitymai nevyko, matėsi, kad jokių pastangų nėra, nors pagal ataskaitas, pagal metinį balansą antstolis teigė, kad mato kasoje didelę sumą pinigų, kurios užtektų visoms skoloms padengti (t. 26, b. l. 120–127). Teisiamajame posėdyje pats nuteistasis D. K. iš dalies patvirtino liudytojo nurodytas aplinkybes, teigė sakęs, kad kreditorius nekeltų bankroto bylos, kad skolą atgaus (t. 26, b. l. 120–127).

23. UAB „V“ buhaltere dirbusi V. B. bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu taip pat patvirtino, kad savininkas pardavė degalines UAB „J.“ 2016 m. gegužės mėnesį. 2017 m. birželio 29 d. įmonė jau buvo nemoki, kadangi K. B. buvo sumokėta 240 000 Eur suma. Matė įmonės finansinę būklę, nebelikus degalinių ji tapo nemoki. Jau buvo skola „J“ bet mažesnė už 240 000 Eur, ir „Sodrai“ įsiskolinimų buvo. D. K. sakė apie įsiskolinimus, buhalteris privalo pasakyti. Perspėjo, kad yra skolos, o fiziniam asmeniui išmokami tokie pinigai. D. K. pasakė, kad K. B. yra patikimas žmogus. Iki sutarties su K. B. sudarymo D. K. nurodė susilaikyti nuo mokėjimo „J“, nes pinigai reikalingi kitam tikslui, o su „J“ atsiskaitys po to (t. 26, b. l. 171–178). Bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme UAB „V“ bankroto administratorius liudytojas I. M. parodė, kad 2017 m. rugpjūčio 18 d. UAB „V“ iškelta bankroto byla, jis paskirtas tos bylos administratoriumi. Kai byla buvo iškelta, UAB „V“ jau daugiau nei du metus veiklos nevykdė. Ji prieš tai valdė dvi benzino kolonėles, kurios jau 2015 metais, gerokai iki bankroto, buvo parduotos. Gavo informaciją bankroto bylos pradžioje iš „J“ vadovo V. K., kad reikėtų patikrinti vieną sandorį, kad UAB „V“ išmokėjo Latvijos piliečiui 240 000 Eur už tai, kad šis nupirks UAB „V“ automobilius, kurių nebuvo. UAB „V“ jokių automobilių negavo ir dėl tokio vadovo aplaidumo teismas civilinėje byloje nusprendė, kad jis skolingas tiek, kiek sudaro kreditorių reikalavimai ir administravimo išlaidos (t. 26, b. l. 120–127).

24. Byloje esanti 2019 m. vasario 11 d. specialisto išvada Nr. 04/13-2-7-1507 patvirtina, kad 2017 m. sausio 17 d. UAB „V“, atstovaujama D. K., įsipareigojo D. K. paskolinti 201 600 Eur su 3 proc. metinėmis palūkanomis iki 2018 m. sausio 31 d., paskolos grynaisiais išmokėjimas D. K. įformintas 2017 m. sausio 17 d. kasos išlaidų orderiu. 2017 m. birželio 28 d. kasos pajamų orderiais įformintas D. K. paskolų ir palūkanų grąžinimas UAB „V“, iš viso 239 440,06 Eur (t. 15, b. l. 11–49).

25. Pirmiau aptarti byloje esantys įrodymai leidžia sudaryti tokią įvykių chronologiją: 2016 m. UAB „J“ buvo parduotos UAB „V“ turėtos dvi degalinės. UAB „V“ iš UAB „J.“ buvo tiekiamos dujos, tačiau nuo 2017 m. nebevyko atsiskaitymai su tiekėjais. Nežiūrint to, 2017 m. sausio 17 d. paskolos sutartimi buvo įforminta UAB „V“ D. K. išmokėta 201 600 Eur dydžio paskola. UAB „J“ 2017 m. pradžioje pradėjo reikalauti iš UAB „V“ skolos grąžinimo, pradėti antstolio veiksmai siekiant išieškoti skolas. 2017 m. birželio 28 d. įformintas D. K. suteiktos paskolos grąžinimas, tačiau ši suma nepanaudota atsiskaitymui su kreditoriais, o kitą dieną, tai yra 2017 m. birželio 29 d., įforminta su K. B. sudaryta preliminari pirkimo–pardavimo sutartis ir 240 000 Eur sumos grynaisiais pinigais išmokėjimas jam.

26. Aptartos aplinkybės, nurodytų įvykių seka rodo, kad nuteistasis D. K. nuo pat UAB „V“ degalinių pardavimo nesistengė išsaugoti turimo verslo ir neveikė minėtos bendrovės naudai. D. K., žinodamas apie susikaupusias skolas, taip pat apie antstolio pradėtą skolos išieškojimą, įmonės kasoje figūravusius grynuosius pinigus iš pradžių paskolino sau, vėliau grąžino ir kitą dieną preliminarios sutarties pagrindu neva perleido K. B.. D. K. liepė buhalterei neatlikti atsiskaitymų UAB „J“, nesiėmė jokių veiksmų sumažinti verslo skolas, atsiskaityti su kreditoriais, o kasoje buvusius pinigus, kurie galėjo būti panaudojami skolos padengimui, iš pradžių 2017 m. pradžioje paskolino sau, o vėliau, D. K. teigimu, perdavė K. B.. Iš bylos duomenų matyti, kad D. K. UAB „V“ veikloje dalyvavo nuo pat įsteigimo 1996 m., vėliau tapo vieninteliu akcininku ir vadovu (t. 2, b. l. 6–11). Taip pat be šio verslo D. K. aktyviai dalyvavo sporto klubo „D-Š“ veikloje (t. 1, b. l. 32), valdė ne vieną verslą, vykdė individualią veiklą (t. 22, b. l. 157–158), nurodė anksčiau užsiėmęs automobilių prekyba, pats save įvardino kaip verslininką. Nurodytos aplinkybės patvirtina, kad D. K. versle nebuvo naujokos, tad aptariamoje situacijoje turėjo suprasti ir suprato, kad norėdamas išsaugoti verslą, iš gautų piniginių lėšų privalėjo padengti įmonės skolas, kurios neviršijo 240 000 Eur, o ne sudaryti tokio pobūdžio sandorį, kuriuo akivaizdžiai nepamatuotai rizikavo visu įmonės turimu turtu. Pats D. K. skirtingai nurodė, kiek ilgai jis pažinojo K. B., tačiau abiem atvejais jo paties nurodyti duomenys apie šį asmenį neleido jį vertinti kaip patikimą verslininką, kuriam gali būti patikėtos tokio dydžio įmonės piniginės lėšos. Pagal 2017 m. birželio 29 d. sutarties duomenis K. B. veikė kaip fizinis asmuo ir tai D. K. buvo žinoma. Sandoris sudarytas grynais pinigais, o ne pervedant avanso sumą į banko sąskaitą. Pats

D. K. pripažino neturėjęs jokių duomenų apie K. B. turimą nekilnojamąjį turtą ar kokias nors kitokias realias jo įsipareigojimų įvykdymo garantijas. Kaip patvirtino K. B. ikiteisminio tyrimo metu ir kiti bylos duomenys, jis buvo bedarbis, ilgą laiką negavo jokių pajamų, pragyveno iš atsitiktinių uždarbių statybose, nemokėjo dirbti kompiuteriu, naudotis elektronine bankininkyste, nieko nežinojo apie aukcionus Amerikoje, neturėjo jokių žinių apie transporto priemonių pirkimą, vertinimą, registravimų, remontą, neturėjo sąskaitos banke (t. 1, b. l. 50, 63, 68, 76). UAB „V“ buhalteriją tvarkiusi liudytoja V. B. nurodė, jog sandoris su K. B. jai sukėlė įtarimų, ji kalbėjo su D. K. apie sutartį, įsigyjamus automobilius, klausė jo kokiu tikslu, nes tai yra didelė suma, kad reikia dokumentų. Jai pasirodė kiek keista, kad nedirbančiam asmeniui sumokama tokia suma – 240 000 Eur, todėl patarė D. K. kaip vieninteliam akcininkui priimti sprendimą dėl tokio pirkimo, jame patikslinti, kokie konkrečiai daiktai bus perkami. Ji paruošė 2017 m. birželio 27 d. vienintelio akcininko sprendimą Nr. 017/06. Tai buvo sprendimas atgaline data. Šiuos dokumentus įtraukė į apskaitą (t. 8, b. l. 57–59; t. 26, b. l. 171–178). Šis sandoris iš karto sukėlė įtarimų įmonės kreditoriaus vadovui V. K., taip pat ir UAB „V“ bankroto administratoriui I. M.. 2017 m. birželio 29 d. sutartyje nurodyta pinigų suma sudarė iš esmės visą tuometinį UAB „V“ turimą turtą, tad sudarydamas tokio pobūdžio sandorį D. K. rizikavo visa įmonės ateitimi. Šių duomenų visuma leidžia pripažinti, kad D. K. teiginiai apie tai, kad jis aptariamoje situacijoje sudarė realų sandorį ir realiai perdavė pinigus K. B. nėra įtikinami, nes tokios patirties žmogui kaip jis toks elgesys akivaizdžiai nebūtų nei logiškas, nei pateisinamas. Tačiau tokio turinio dokumentų pasirašymas siekiant ne sudaryti realų sandorį, o jais fiktyviai pagrįsti pirmiau pasisavintų pinigų panaudojimą, yra logiškas ir atitinkantis nusikalstamus ketinimus. Toks vertinimas atitinka ir liudytojo K. B. ne civilinėje byloje, o ikiteisminio tyrimo metu nurodytas aplinkybes.

27. Taigi, aptartos aplinkybės patvirtina, jog jeigu būtų bandęs išsaugoti UAB „V“ verslą, D. K. nebūtų sudaręs sandorio su nedirbančiu, jokios patirties neturinčiu ir jokių prisiimamų įsipareigojimų įvykdymo garantijų neteikiančiu asmeniu, iš kurio net negalėtų būti vykdomas išieškojimas sandorio neįvykdymo atveju. Paminėti duomenys ir argumentai, juos vertinant visų byloje surinktų įrodymų kontekste, turi reikšmės formuojant teismo vidinį įsitikinimą dėl D. K. tiesioginės tyčios pasisavinti jam patikėtą svetimą UAB „V“ turtą. Kad D. K. veikė realizuodamas būtent nusikalstamą UAB „V“ pinigų pasisavinimo sumanymą, jau aptartų duomenų kontekste patvirtina ir paties D. K. parodymai dėl kitų jam inkriminuotų nusikalstamų veikų.

28. Ginčijamu nuosprendžiu D. K. buvo pripažintas kaltu padaręs dar ir kitas, savo esme analogiškas nusikalstamas veikas sporto klubo „D-Š“ atžvilgiu, tik pagal teismo nustatytas aplinkybes, kartu su K. B. sudarydamas fiktyvią sutartį dėl automobilių įsigijimo bei pasirašydamas du kasos išlaidų orderius, nuteistasis D. K. pasisavino didesnę, o būtent 614 000 Eur sumą. Duodamas parodymus dėl pastarųjų veikų, D. K. nebuvo nuoseklus. Ikiteisminio tyrimo metu tvirtinęs, kad šios bendrovės pinigines lėšas, kaip ir UAB „V“ priklausiusius 240 000 Eur, realiai perdavė tam pačiam K. B., teisminio nagrinėjimo metu parodymus pakeitė. Jis pripažino, kad kasoje faktiškai pinigų nebuvo, jie buvo „oriniai“, tad „užkabino“ juos ant to latvio (K. B.) pagal tą pačią schemą, kad pinigai duoti nupirkti automobilius. Faktiškai K. B. šių pinigų negavo (t. 19, b. l. 10–14; t. 27, b. l. 18–23). Šiuos D. K. teisme duotus parodymus patvirtino ir to paties liudytojo K. B. parodymai, duoti 2018 m. vasario 5 d. Latvijos Valstybės pajamų tarnybos Mokesčių ir muitinės policijos Finansinės žvalgybos dalies pareigūnui. K. B. buvo apklaustas FNTT prašymu dėl informacijos apie su sporto klubu „D-Š“ sudarytus sandorius pateikimo. K. B. paaiškino, kad 2017 m. pabaigoje vienas pažįstamas asmuo supažindino jį su D. K., tuo metu jis pats turėjo finansinių problemų, o D. K. pasiūlė jam sandorį. D. K. pasakė, kad jam reikės pasirašyti kai kuriuos dokumentus, už tai sumokėjo jam 700 Eur ir jis pasirašė kažkokius dokumentus lietuvių kalba, dokumentų turinio nesuprato. Tuomet D. K. parodė jam kelias autobusų ir automobilių nuotraukas, pasakė neva jam reikės nupirkti tokius automobilius Amerikoje arba pavesti tai padaryti kažkokiam žmogui. Taip pat D. K. pasakė, kad jeigu kas skambintų iš Lietuvos ir klaustų apie automobilių įsigijimą, tai jis turi atsakyti, kad viskas vyksta ir automobilių yra ieškoma Amerikos rinkoje, bet dabar tai susitrukdė. Jokių pinigų automobiliams įsigyti D. K. jam nedavė, dokumentus pasirašė Rygoje, Imantos rajone, jis nevažiavo į Lietuvą, į Šiaulius (t. 1, b. l.

68). Nors šios apklausos metu K. B. davė parodymus apie sutarties su sporto klubu „D-Š“ sudarymą, visgi tiek minėti liudytojo parodymai, tiek ir D. K. parodymai teisme patvirtina, kad sudarant sutartis su K. B. dėl abiejų įmonių buvo veikiama pagal tokią pačią schemą. Darydama šią išvadą teisėjų kolegija atkreipė dėmesį ir į tai, kad D. K., tvirtindamas, jog sandoris su UAB „V“ ir 240 000 Eur perdavimas K. B. buvo realūs, kartu teismui pripažino, kad prasidėjus FNTT patikrinimui ir norėdamas dokumentais pagrįsti sporto klubo „D-Š“ piniginių lėšų kasoje nebuvimą, nedelsdamas kreipėsi būtent į tą patį K. B.. Esant realiam pirmajam sandoriui su UAB „V“ bei turint informacijos, kad K. B., kaip teismui tvirtino D. K., yra patikimas verslininkas, užsiimantis mašinų pirkimu, kreipimasis su nusikalstamais ketinimais į tokį asmenį nėra logiškas ir įtikinantis. Tuo tarpu abiem sandoriams bei pinigų perdavimams esant fiktyviems, toks D. K. elgesys yra visiškai suprantamas ir atitinkantis jo nusikalstamus ketinimus.

29. Nurodytų aplinkybių ir duomenų analizė leidžia pripažinti, kad D. K. realiai neperdavė 240 000 Eur K. B., todėl dėl D. K. veiksmų UAB „V“ buvo padaryta didelė turtinė žala. Byloje nėra jokių duomenų, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, kad 240 000 Eur D. K. panaudojo įmonės reikmėms. To nenurodo ir pats nuteistasis. Be nurodytos sumos praradimo įmonei padarytą turtinę žalą patvirtina ir tai, kad po aptariamo UAB „V“ ir K. B. sandorio įmonei buvo pradėta bankroto byla, taip pat civilinė byla, kurioje nustatyta, jog dėl D. K. veiksmų sudarius sandorį su K. B. įmonei padaryta 82 722,07 Eur žala (t. 9, b. l. 71–73, 136–167). UAB „V“ bankroto administratorius I. M. bylos nagrinėjimo teisme metu nurodė, kad iš 240 000 Eur atėmus 80 000 Eur kreditorinį reikalavimą, įmonėje liktų 160 000 Eur. Akcininkai būtų sprendę ką daryti su šiuo įmonės turtu, įmonė būtų buvusi moki šiai dienai (t. 28, b. l. 172–180).

30. Apibendrindama teisėjų kolegija sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai, remdamasis byloje surinktų ir patikrintų įrodymų visetu, nustatė, jog D. K. neperdavė K. B. 240 000 Eur pagal preliminarią sutartį dėl automobilių įsigijimo, o šiuos UAB „V“ priklausančius pinigus, veikdamas tiesiogine tyčia ir suprasdamas, jog dėl tokių jo veiksmų daroma turtinė žala įmonei, ir to norėdamas, pasisavino. Baudžiamojoje byloje nustatytų objektyviųjų ir subjektyviųjų požymių visuma leidžia daryti išvadą dėl D. K. kaltės padarius BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikalstamą veiką.

31. Be to, pirmosios instancijos teismas nustatytus D. K. veiksmus teisingai kvalifikavo ir kaip BK 183 straipsnio 2 dalies ir 300 straipsnio 3 dalies sutaptį. Apeliantas nurodo, kad jo veiksmuose nėra jokių BK 300 straipsnio 3 dalies požymių, nes UAB „V“ 2017 m. birželio 29 d. preliminari pirkimo–pardavimo sutartis su K. B. ir tos pačios dienos kasos išlaidų orderis, kuriuo patvirtinamas 240 000 Eur sumos išėmimas iš įmonės kasos ir perdavimas K. B., yra tikri dokumentai. Teisėjų kolegija, įvertinusi minėtus D. K. parodymus visų jau aptartų įrodymų kontekste, sprendžia, kad nurodyti apelianto argumentai yra nepagrįsti.

32. BK 300 straipsnio 1 dalyje numatyta baudžiamoji atsakomybė tam, kas pagamino netikrą dokumentą, suklastojo tikrą dokumentą arba žinomai netikrą ar žinomai suklastotą tikrą dokumentą laikė, gabeno, siuntė, panaudojo ar realizavo. Nagrinėjamoje byloje D. K. nusikalstama veika pagal BK 300 straipsnio 3 dalį kvalifikuota nustačius, jog jis pagamino ir panaudojo žinomai netikrą dokumentą ir dėl to buvo padaryta didelės žalos. Kasacinės instancijos teismo praktikoje išaiškinta, kad BK 300 straipsnio dalykas gali būti privačių asmenų sukurti dokumentai, jei juose įtvirtinta informacija, turinti reikšmės juridinių faktų atsiradimui, pasikeitimui ar pasibaigimui. Dokumentu laikomas kiekvienas rašytine forma (popieriuje, elektroninėje erdvėje ar kompiuterinėje laikmenoje) padarytas įrašas, įtvirtinantis juridinę reikšmę turinčią informaciją, kuri pagal savo pobūdį ir reikšmę yra teisės, pareigos, teisinio santykio atsiradimo, pasikeitimo ar pasibaigimo įrodymas, taip pat juridinių faktų ar juridinę reikšmę turinčių aplinkybių įrodymas. Dokumentas – tai įrašas, kurį panaudojus sukeliami ar gali būti sukelti fiziniam, juridiniam asmeniui ar valstybei teisiškai reikšmingi padariniai. Todėl suklastotais ar netikrais dokumentais turėtų būti laikomi tokios formos raštai, kurie yra tinkami melagingam faktui paliudyti. (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-7-19-942/2017, Nr. 2K-90-1073/2023 ir

kt.). Netikru dokumentu teismų praktikoje paprastai vadinamas dokumentas, surašytas ar kitaip pagamintas kito asmens vardu (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-361/2012), išoriškai panašus į tikrą, bet pagamintas asmens, neturinčio teisės pagaminti dokumento (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-205-699/2016), žinomai melagingas tikrovėje neegzistuojantis dokumentas (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-600/2012), netikras ir pagal formą, ir pagal turinį (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-7-19-942/2017), dokumentas, kuriame įrašoma tikrovės neatitinkanti melaginga informacija, tai yra duomenys, neatitinkantys tikrovės (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-387/2008, Nr. 2K-251-1073/2018).

33. Teisėjų kolegijai nenustačius pažeidimų pripažįstant, kad nuteistojo veiksmuose yra BK 183 straipsnio 2 dalies požymių, nes D. K. ir K. B. pasirašytų 2017 m. birželio 29 d. preliminarios sutarties dėl automobilių pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo ir kasos išlaidų orderio Nr. 533, pagal kurį K. B. išmokėti 240 000 Eur, turinys neatitinka tikrovės, realiai pinigai sutartyje nurodytu tikslu K. B. nebuvo perduoti, D. K. juos pasisavino, nėra pagrindo nesutikti su inkriminuotoje veikoje kartu nurodytais ir pirmosios instancijos teismo nustatytais BK 300 straipsnio 3 dalies požymiais. Nors D. K. tvirtino teismui, kad dokumentai yra tikri (t. 27, b. l. 26–32), pirmiau jau aptarti įrodymai patvirtina juose fiksuotos ūkinės operacijos – 240 000 Eur sumos perdavimo K. B. – netikrumą ir tai, kad D. K. tai buvo žinoma. Pateikti argumentai nebekartotini. 2017 m. birželio 29 d. tarp D. K. atstovaujamos UAB „V“ ir K. B. pasirašyta preliminari sutartis dėl pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo ir 2017 m. birželio 29 d. kasos išlaidų orderis Nr. 553 (t. 15, b. l. 47–49) – tai dokumentai, įtvirtinantys juridinę reikšmę turinčią informaciją, kuri pagal savo pobūdį ir reikšmę yra teisinio santykio atsiradimo įrodymas. Šios aplinkybės pagrįstai leidžia nurodytus dokumentus pripažinti atitinkančiais BK 300 straipsnio dalyko požymius.

34. Pats D. K., apklausiamas pirmosios instancijos teisme, nuneigė pasirašęs ir pateikęs pasirašyti K. B. aptariamą sutartį ir kasos išlaidų orderį, taip pat patvirtino vėliau pateikęs juos buhalterinę apskaitą tvarkiusiai V. B., kuri juos įtraukė į UAB „V“ buhalterinę apskaitą. Šias aplinkybes patvirtino ir K. B. ikiteisminio tyrimo metu duoti parodymai bei UAB „V“ buhalterės, liudytojos V. B. parodymai. Pastaroji nurodė, kad D. K. kaip UAB „V“ direktorius ir kasininkas perdavė jai 2017 m. birželio 29 d. preliminarią sutartį bei kasos išlaidų orderį Nr. 533 tam, kad ji įtrauktų juos į UAB „V“ buhalterinę apskaitą (t. 26, b. l. 171–178). Tiksli šių dokumentų pagaminimo vieta ir data ikiteisminio tyrimo metu nustatyta nebuvo. Nurodytos aplinkybės patvirtina, kad D. K. pagamino žinomai netikrus dokumentus (preliminarią sutartį ir kasos išlaidų orderį), perdavė juos UAB „V“ buhalterei šių dokumentų įtraukimui į buhalterinę apskaitą ir tokiu būdu juos panaudojo. Tokiais veiksmais D. K. siekė pagrindinio tikslo – pasisavinti UAB „V“ kasos pinigus, tai yra 240 000 Eur, tad šiais veiksmais kartu UAB „V“ buvo padaryta didelė, 240 000 Eur dydžio turtinė žala. Nustatytų subjektyviųjų ir objektyviųjų požymių visuma leidžia pripažinti, kad D. K. veikoje pagrįstai nustatyti visi BK 300 straipsnio 3 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymiai.

Dėl BK 222 straipsnio 1 dalies taikymo (UAB „V“)

35. D. K. ginčijamu nuosprendžiu pripažintas kaltu ir pagal BK 222 straipsnio 1 dalį už tai, kad, veikdamas per jo veiksmų pobūdžio nežinojusią V. B., į buhalterinę apskaitą įtraukė neįvykusią ūkinę operaciją įforminantį dokumentą ir tokiu būdu apgaulingai tvarkė teisės aktų reikalaujamą buhalterinę apskaitą, dėl ko negalima iš dalies nustatyti UAB „V“ veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio laikotarpiu nuo 2017 m. birželio 29 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Apeliantas, remdamasis kasacinio teismo praktika, prašo nuosprendžio dalį dėl šios nusikalstamos veikos panaikinti ir jį išteisinti, kadangi visos įmonės finansinės operacijos ir įvykiai buvo nustatyti, nebuvo sudaryta kliūčių tiksliai apskaičiuoti tariamų finansinių pažeidimų parametrus, į apskaitą įtraukta tik viena pinginė operacija, todėl šiuo atveju išlieka galimybė nustatyti įmonės veiklą, turtą, įsipareigojimų dydį. Teisėjų kolegija, įvertinusi apelianto argumentus, nurodytą kasacinio teismo praktiką bei byloje esančius

įrodymus, sprendžia, kad D. K. apgaulingai tvarkė UAB „V“ buhalterinę apskaitą, tačiau šie jo veiksmai nesukėlė BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytų padarinių, kurie yra būtinasis šio nusikaltimo sudėties požymis.

36. BK 222 straipsnyje nurodytu nusikaltimu yra pažeidžiama buhalterinės apskaitos vedimo tvarka, taip pat ir valstybės finansiniai interesai. Buhalterinė apskaita – tai ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių, išreikštų pinigais, registravimo, grupavimo ir apibendrinimo sistema, skirta informacijai, reikalingai priimant ekonominius sprendimus, gauti ir (arba) finansinių ataskaitų rinkiniui sudaryti (Buhalterinės apskaitos įstatymo 2 straipsnio 4 punktas). Kadangi BK 222 straipsnio dispozicija yra blanketinė, joje nurodyta teisės aktų reikalaujama buhalterinės apskaitos tvarka nustatoma vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu. Nagrinėjamu atveju jau nustatyta, kad D. K. 2017 m. birželio 29 d. preliminaria sutartimi ir kasos išlaidų orderiu Nr. 553 įformino neįvykusią ūkinę operaciją, t. y. 240 000 Eur perdavimą K. B., kadangi realiai iš UAB „V“ kasos išimtų pinigų K. B. neperdavė. Atsižvelgiant į nurodytą neabejotina, kad D. K. iniciatyva ir nurodymu, per jo veiksmų nesuprantančią V. B., į UAB „V“ buhalterinę apskaitą buvo įtraukta realiai neįvykusi ūkinė operacija. Šiais tyčiniais veiksmais buvo nesilaikyta Buhalterinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio (2012 m. balandžio 24 d. įstatymo Nr. XI-1988 straipsnio pakeitimas) 2 dalies – į apskaitą privaloma įtraukti visas ūkines operacijas ir ūkinius įvykius, susijusius su turto, nuosavo kapitalo, finansavimo sumų, įsipareigojimų dydžio arba struktūros pasikeitimu, 12 straipsnio 1 dalies – visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, 13 straipsnio 1 dalies 4 punkto – privalomas apskaitos dokumento rekvizitas – ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio turinys, ir 13 straipsnio 3 dalies – įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius šiame straipsnyje nurodytus rekvizitus, reikalavimų.

37. Vis tik BK 222 straipsnyje aprašyto nusikaltimo sudėtis yra materialioji, todėl baudžiamoji atsakomybė kyla tik tuo atveju, kai netinkamas buhalterinės apskaitos tvarkymas sukelia šiame BK straipsnyje nurodytus padarinius – dėl tyčinių buhalterinės apskaitos pažeidimų negalima visiškai ar iš dalies nustatyti asmens veiklos, jo turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros. Išvadai dėl padarinių buvimo pagrįsti ar paneigti paprastai būtini specialiosiomis žiniomis pagrįstų tyrimų metu gauti duomenys (specialisto išvada, ekspertizės aktas), tačiau galutinę išvadą apie nusikalstamų padarinių buvimą ar nebuvimą daro tik teismas, įvertinęs visas bylos aplinkybes, tarp jų ir padarytų buhalterinės apskaitos pažeidimų pobūdį, mastą, priežastis, dėl kurių jie padaryti, ir kt. (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-601/2012, Nr. 2K-26-788/2017).

38. Byloje esančioje 2019 m. vasario 11 d. specialisto išvadoje (t. 15, b. l. 11–49) buvo padaryta sąlyginė išvada – jeigu UAB „V“ nesumokėjo K. B. 240 000 Eur, tai buvo padaryti jau minėtų Buhalterinės apskaitos įstatymo reikalavimų pažeidimai ir dėl jų negalima iš dalies nustatyti bendrovės veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio už laikotarpį nuo 2017 m. birželio 29 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. Atliekant įrodymų tyrimą apeliacinės instancijos teisme, specialistė V. B., komentuodama minėtą išvadą, papildomai paaiškino, kad specialistas neatkuria buhalterinės apskaitos ir to, kas į ją įtraukta. Buvo duomenys, kad apskaitoje įforminti dokumentai neatitinka tikrovės. Tuomet, kai į buhalterinę apskaitą yra įtraukiamos neįvykusios ūkinės operacijos, dėl nustatytų Buhalterinės apskaitos įstatymo pažeidimų pagal nustatytą tyrimo atlikimo metodiką konstatuojama, kad negalima iš dalies nustatyti veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio ir struktūros. Šiuo atveju bendrovės veiklos, turto ir įsipareigojimų dydžio negalima nustatyti dėl to, kad buvo neaišku, kam yra sumokėti pinigai, kas juos, nepristačius automobilių, turėtų grąžinti įmonei. Specialistė taip pat patikslino, kad žinant sumą, įsipareigojimo dydį galima nustatyti, bet negalima nustatyti įsipareigojimo struktūros, tai yra kieno tai yra įsipareigojimas. Nustatyti bendrovės turtą trukdo tai, kad pinigai yra bendrovės turtas, tačiau negalima nustatyti, kam, jei ne K. B., jie buvo išmokėti. Ar jie turi būti grąžinti, ar tai paskola, ar dividendai (t. 31, b. l. 184–185).

39. Teismų praktikoje nagrinėjant šios kategorijas bylas yra laikomasi nuoseklios pozicijos, kad teismai neturi apsiriboti vien formaliu buhalteriniu vertinimu spręsdami BK 222 straipsnyje nurodytų padarinių buvimo klausimą. Tokią išvadą teismas paprastai daro, kai nustatoma sistema veikų, neįtraukiant į apskaitą realiai

įvykusių operacijų ar įtraukiant į apskaitą realiai neįvykusias operacijas, dėl to negalima nustatyti, kokios pinigų sumos nebuvo įtrauktos į apskaitą ar kokios pinigų sumos buvo nepagrįstai įtrauktos į apskaitą ir pan. Tokiais atvejais iš tikrųjų sunku įvertinti tikras įmonės pajamas bei išlaidas, buvusias tam tikru laikotarpiu, taigi nėra ir galimybės nustatyti tikrą asmens ar įmonės finansinę padėtį ar turtą (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-290-699/2016, Nr. 2K-26-788/2017, Nr. 2K-144-788-2017, Nr. 2K-226-976/2020).

40. Nagrinėjamu atveju byloje nustatyta, kad į UAB „V“ buhalterinę apskaitą buvo įtrauktas tik vienas tikrovės neatitinkantis dokumentas, t. y. 2017 m. birželio 29 d. preliminarios sutarties pagrindu surašytas kasos išlaidų orderis Nr. 553. Nors šio dokumento turinys iš tiesų neatitinka tikrovės, tačiau jame nurodytą iš UAB „V“ kasos išimtą 240 000 Eur grynųjų pinigų sumą patvirtina kiti bylos įrodymai. Bylos įrodymai patvirtina ir kitas reikšmingas aplinkybes, o būtent, kad ši suma buvo išmokėta ne K. B., o D. K., kuris juos pasisavino. Taigi, byloje nustačius ir iš esmės žinant iš įmonės kasos paimtų grynųjų pinigų sumą (240 000 Eur), taip pat nustačius, kad šią sumą pasisavino būtent D. K., aptariamos ūkinės operacijos įtraukimas į buhalterinę apskaitą neatima galimybės nustatyti įmonės veiklos, įsipareigojimų dydžio ir struktūros.

41. Pirmiau minėtoje 2019 m. vasario 11 d. specialisto išvadoje specialistė, atsakydama į kitus klausimus, nurodė ir tai, kad UAB „V“ pagal Juridinių asmenų registro duomenų bazės duomenis nepateikė finansinės ataskaitos rinkinių už 2017 metus, kuriuose būtų pateikiami (ir matomi) finansiniai duomenys apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus, pinigų srautus. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu FNTT specialistė V. B., komentuodama aptariamą išvadą, parodė, kad specialisto išvadoje yra lentelė, kurioje nurodyti balanso straipsniai trims datoms – 2017 m. birželio 30 d., spalio 20 d., spalio 31 d. 240 000 Eur čia yra įtrauktas kaip „Trumpalaikis turtas“, „Per vienerius metus gautinos sumos“. Birželio 30 d. buvo 240 488 Eur suma, spalio 20 d. buvo 239 442 Eur suma, spalio 31 d. buvo 240 031 Eur suma, tad reikia suprasti, kad čia yra įtraukta debitoriaus skola. Kadangi neturi Didžiosios knygos, kur galėtų sutikrinti balanso teisingumą, tai nurodo, kad tai 240 000 Eur suma. Birželio 30 d. buvo skola, buvo 515 Eur banke arba kasoje, po to šie pinigai sumažėjo iki 6 Eur, sumos svyruoja. Kadangi nėra Didžiosios knygos, tai negali nustatyti, kas įeina į tuos 240 000 Eur. Tai „Trumpalaikis turtas“, „Per vienerius metus gautinos sumos“, vadinasi avansu išmokėtas sumas galima tikėtis atgauti, tačiau nesuprato, ar ši suma buvo įrašyta į kreditorių sąrašą. Faktiškai analitinės apskaitos neturėjo (t. 28, b. l. 172–180). Apeliacinės instancijos teisme specialistė dėl negalėjimo nustatyti įsipareigojimų struktūros taip pat nurodė, kad buvo išmokėti 240 000 Eur, o pateiktuose kelių laikotarpių balansuose „Per vienerius metus gautinos sumos“ sumos nežymiai skiriasi. Kadangi nėra pateikti registrai, negalima nustatyti, kas įeina į tas sumas (t. 31, b. l. 184–185). Taigi, specialistės parodymų turinys leidžia spręsti, jog įmonės balanse atsispindėjo 240 000 Eur sumos cirkuliavimas, tačiau konkretesnių išvadų nustatant UAB „V“ veiklą, įsipareigojimų dydį ir struktūrą už 2017 metus darymui trukdė ir apskaitos registrų, tarp jų Didžiosios knygos, nepateikimas. Visgi byloje D. K. inkriminuotas apgaulingas buhalterinės apskaitos tvarkymas su UAB „V“ apskaitos registrų nepateikimu siejamas nebuvo, tad su tuo sietinų teisinių išvadų darymas yra už nagrinėjamo kaltinimo ribų.

42. Teisėjų kolegija, įvertinusi aptartų įrodymų visetą, sprendžia, jog D. K. į buhalterinę apskaitą įtraukus tik vieną tikrovės neatitinkantį dokumentą, kurio suma yra aiškiai žinoma, taip pat nustačius, kad šią pinigų sumą grynaisiais pinigais iš bendrovės kasos pasisavino būtent D. K., dėl kaltinime nurodytų jo veiksmų BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos padariniai neatsirado. Nenustačius vieno iš būtinų nusikaltimo sudėties požymių (padarinių), ginčijamo nuosprendžio dalis yra naikinama ir dėl BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstamos veikos UAB „V“ atžvilgiu padarymo priimamas išteisinamasis nuosprendis, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių (BPK 303 straipsnio 5 dalies 1 punktas).

Dėl BK 183 straipsnio 2 dalies, 300 straipsnio 3 dalies, 222 straipsnio 1 dalies taikymo (sporto klubas „D-Š“)

43. Apeliaciniu skundu nuteistasis nesutinka su pirmosios instancijos teismo atliktu įrodymų vertinimu, teigia, jog priešingai nei nurodyta ginčijamame nuosprendyje, inkriminuotą pasisavintą 1 112 436,10 Eur sumą jis panaudojo ne asmeniniams poreikiams, tačiau išimtinai klubo reikmėms, todėl jo veiksmuose nėra BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytos nusikalstamos veikos požymių. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, skundo argumentus, sprendžia, jog pirmosios instancijos teismas, tinkamai ištyręs įrodymų visetą, pagrįstai nustatė, kad nuteistasis D. K. pasisavino sporto klubo lėšas.

44. Sporto klubo „D-Š“ veikla pradėta 2006 m. spalio 4 d., tuo metu jis registruotas pavadinimu (duomenys neskelbtini) „D“. Teisinė sporto klubo forma – asociacija, vadovas (prezidentas) P. K.. 2006 m. spalio 10 d. P. K. neterminuotai įgaliojo D. K. atstovauti klubo interesus, pasirašyti visus su klubo veikla susijusius dokumentus, spręsti iškilusias problemas bei ginčus, atstovauti bankuose, pasirašinėti dokumentus, išgryninti pinigus ir daryti pavedimus (t. 1, b. l. 12). Taigi, faktiniu sporto klubo vadovu, turėjusiu teisę disponuoti klubo pinigais, esančiais banko sąskaitoje ir kasoje, juos išgryninti bei atlikti kitas finansines operacijas, taip pat faktiškai vykdęs ir organizavęs sporto klubo veiklą, buvo nuteistasis D. K.. Taigi, teisėjų kolegijai nekyla abejonių dėl D. K. kaip BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytos nuskalstamos veikos subjekto tinkamumo.

45. Pirmosios instancijos teismas nustatė, jog D. K. laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d. pasisavino sporto klubo turto viso už 1 112 436,10 Eur. Jis pagamino ir įtraukė į buhalterinę apskaitą žinomai netikrus dokumentus, t. y. 2017 m. gruodžio 1 d. tiesos neatitinkančią preliminarią sutartį su Latvijos piliečiu K. B. ir jos pagrindu įformintus du kasos išlaidų orderius 614 000 Eur sumai; taip pat įtraukė į buhalterinę apskaitą neįvykusias ūkines finansines operacijas – kuro nurašymo aktus iš viso 11 360,01 Eur sumai, nors kuras nebuvo panaudotas klubo naudai; taip pat įformino tiesios neatitinkančiais, suklastotais dokumentais ūkines finansines operacijas ir apmokėjimą už jas, t. y. įsigijo ir įtraukė į buhalterinę apskaitą motociklų įsigijimo dokumentus, kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos 365 980 Eur sumai; taip pat įtraukė į buhalterinę apskaitą dviračių, detalių ir kitos įrangos įsigijimo dokumentus, kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos už 121 096,09 Eur. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu nuteistasis D. K. pripažino, jog 614 000 Eur perdavimo K. B. realiai nebuvo, kad pirko dokumentus dėl motociklų įgijimo ir realiai motociklų neįgijo, tačiau šiuos pinigus panaudojo sporto klubo reikmėms. Jis taip pat tvirtino, kad 11 360,01 Eur kurui buvo realiai panaudoti sporto klubo veikloje ir jis realiai įgijo bei panaudojo sporto klubo veikloje dviračius bei kitas detales už 121 096,09 Eur.

Dėl piniginių lėšų panaudojimo sporto klubo „D-Š“ veikloje (2017 m. gruodžio 1 d. sutartis su K. B. ir motociklų įsigijimas)

46. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu D. K. pripažino, kad 2017 m. gruodžio 1 d. sutarties su K. B. dėl transporto priemonių įsigijimo tikrovėje nesudarė, sutarties pagrindu pasirašytuose kasos išlaidų orderiuose nurodytos bendrai 614 000 Eur sumos K. B. neperdavė, taip pat nepirko motociklų, o iš nepažįstamo asmens Latvijoje įsigijo tik sąskaitas faktūras, kurias įtraukė į sporto klubo „D-Š“ buhalterinę sąskaitą. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu D. K. parodė, kad 2017 m. gruodžio 1 d. sutartis su K. B. buvo netikra, šios sutarties pagrindu surašyti kasos išlaidų orderiai taip pat netikri. Tuo metu 614 000 Eur grynųjų pinigų sumos klubo kasoje realiai nebuvo, jie buvo „oriniai“, tai yra turėjo būti pagal buhalterinę apskaitą. Jis šiuos pinigus „užkabino“ ant K. B. pagal tą pačią schemą, tai yra, kad pinigai jam duoti nupirkti automobilius. Faktiškai K. B. šių pinigų negavo. Motociklų jis taip pat nepirko, tik dokumentus. Latvijos pilietis pasiūlė padaryti dokumentus. Jų reikėjo, kad pagrįsti pinigų panaudojimą. Nežino, kas tas sąskaitas pagamino, bet jos turėjo būti originalios. 2015 metais nusipirko 54 sąskaitas faktūras už 500 Eur, kurios pateisina išleistą 365 980 Eur sumą.

Realiai tiek pastarieji pinigai, tiek 614 000 Eur buvo investuoti į motokroso trasą (t. 27, b. l. 14–23). Iš esmės tokios pačios pozicijos D. K. laikėsi ir apeliaciniame skunde, tvirtino, kad piniginės lėšos, kurių panaudojimą norėjo pagrįsti tiesos neatitinkančia preliminaria sutartimi su K. B. ir netikromis sąskaitomis dėl motociklų įsigijimo, nepasisavino, o panaudojo (duomenys neskelbtini) motokroso trasos įrengimui ir nuolatinei priežiūrai, varžybų organizavimui, sporto renginiams, jų metu teiktiems prizams, padėkoms. Teisėjų kolegija sprendžia, jog byloje esančių įrodymų visetas nepatvirtina D. K. nurodytų aplinkybių dėl pinigų panaudojimo sporto klubo reikmėms.

47. Bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu D. K. nurodė, kad 614 000 Eur panaudojo trasos įrengimui ir priežiūrai, varžybų organizavimui per visą trasos naudojimo laikotarpį, t. y. per 15 metų. Jis taip pat nurodė, kad neturi dokumentų, kurie pagrindžia pinigų panaudojimą. Trasa buvo įrengiama palaipsniui, tad per tuos 15 metų ta suma ir susikaupė. Per metus į trasą investavo maždaug po 50 000 Eur, taip ir susikaupė 614 000 Eur suma. Grynus pinigus imdavo iš banko, nes reikėjo už trasą atsiskaitinėti grynais. Gruntą trasai vežė už grynus pinigus, todėl negalėjo tai pagrįsti dokumentais. Vairuotojai neturėjo kasos orderių. Vairuotojų buvo daug, 10–20 žmonių, iš skirtingų įmonių. Jie vežė gruntą visus 15 metų, nes kiekvienais metais keisdavo trasos profilį, kiekvienais metais trasa turi būti skirtinga. Žinojo, kad per laiką tuos 614 000 Eur turės pagrįsti dokumentaliai. Varžyboms būdavo naudojamos piniginės lėšos, gautos iš rėmėjų. Vykdavo Lietuvos čempionatai – dvi motokroso ir vienerios supermotokroso varžybos per metus. Mažesnės varžybos vykdavo nuolat, kiekvieną mėnesį. Trasų atnaujinimui, priežiūrai buvo reikalingi pinigai (t. 27, b. l. 14–23).

48. Vertindama šiuos D. K. parodymus, teisėjų kolegija atsižvelgė ir į kitus bylos duomenis. Iš baudžiamosios bylos medžiagos matyti, kad aptariama motokroso trasa dalinai buvo įrengta dar 1995 m. ir tik 2007 m. trasa perduota neatlygintinai naudotis sporto klubui „D-Š“. Šiaulių miesto darbo žmonių deputatų tarybos vykdomojo komiteto 1973 m. kovo 12 d. sprendimu Nr. 101 Savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti (toliau – SDAALR) Šiaulių miesto komiteto techninio paruošimo mokyklai autodromo statybai (duomenys neskelbtini) buvo skirtas 24,0 ha ploto žemės sklypas. Šiaulių apskrities viršininko administracijos pateiktuose dokumentuose nurodyta, kad išskirtoje žemėje buvusi SDAALR įrengė asfaltuotas kartingų trasas, aikšteles, įvažiavimus į aikšteles iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo ir dalinai įrengė motokroso trasą. Ši trasa buvo baigta rengti po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Minėtų motokroso ir kartingų trasų su kiemo statiniais teisinė registracija nuosavybės teise Lietuvos Respublikos vardu bei turto patikėjimo teise Šiaulių apskrities viršininko administracijos vardu buvo atlikta 2007 m. balandžio 17 d. (duomenys neskelbtini) gatvėje esanti motokroso trasa bei kartingų trasa yra įrengtos Lietuvos valstybei nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 855 „Dėl buvusios Savanoriškosios draugijos armijai, aviacijai ir laivynui remti turto tolesnio naudojimo“, 2007 m. balandžio 24 d. tarp Šiaulių apskrities viršininko administracijos ir Lietuvos techninio sporto draugijos buvo pasirašyta valstybės turto panaudos sutartis, pagal kurią motokroso ir kartingų trasos su kiemo statiniais buvo perduotos valdyti ir naudotis Lietuvos techninio sporto draugijai. Šiaulių apskrities viršininko administracija 2007 m. balandžio 26 d. raštu Nr. S2-1020-(1.13) leido Lietuvos techninio sporto draugijai perduoti pagal panaudos sutartį naudotis neatlygintinai Lietuvos sporto draugijos nariui auto moto klubui „D“ motokroso trasą (t. 20, b. l. 115). Taigi, 2007 m. gegužės 2 d. jau įrengta motokroso trasa buvo perduota klubui panaudos sutarties pagrindu, tačiau sutartyje klubas įsipareigojo prižiūrėti trasą, atlikti jos remontą ar rekonstrukciją (t. 20, b. l. 117).

49. Kaip jau buvo minėta, sporto klubo veikla pradėta 2006 m. spalio 4 d., tačiau jau 2007 m. VMI atliko sporto klubo veiklos, paramos panaudojimo tikrinimą. 2007 m. birželio 19 d. D. K. teikė paaiškinimą VMI, kuriame nurodė, kad lėšos klubo veiklai plėtoti yra gaunamos paramos būdu, iš surinktų lėšų įsigyjami degalai treniruotėms bei varžyboms, sportinė technika ir inventorius, taip pat prižiūrima trasa. 2007 m. birželio 20 d. operatyvaus patikrinimo ataskaitoje nurodoma, kad pažeidimų nenustatyta (t. 20, b. l. 116). 2012 m.

sausio 26 d. taip pat buvo atliekamas mokestinis tyrimas, kurio metu pažeidimų nenustatyta, nustatyta, kad 2006–2010 m. gauta parama panaudota pagal paskirtį, t. y. motociklų pirkimui, jų eksploatacijai, startiniams mokesčiams varžybose, didžiąją dalį panaudotos paramos sudaro kuro pirkimo sąnaudos, taip pat mokestinio tyrimo metu padaryta išvada, jog tikslinga ateityje planuoti kontrolės procedūras už 2011–2012 m., nes šio mokestinio tyrimo metu neįmanoma nustatyti išgrynintų klubo lėšų tolesnio panaudojimo (t. 20, b. l. 88–90). Taigi, aptarti duomenys leidžia teigti, jog iš dalies gaunamos paramos naudojimas 2007–2012 m. atsispindėjo klubo buhalterinėje apskaitoje. Be to, 2012 m. sausio 26 d. atlikto Šiaulių apskrities VMI patikrinimo metu D. K. žodžiu paaiškino, kad kaupia pinigus trasos generaliniai pertvarkai, bus atliekami lenktynių trasos žemės darbai, tuo tikslu sumokėtas 132 500 Lt (38 374,65 Eur) avansas UAB „S“ ir 2012 m. sausio 2 d. sudaryta darbų atlikimo sutartis (t. 20, b. l. 88–90). Šių duomenų pagrindų darytina išvada, kad pinigų panaudojimas 2007–2012 m. laikotarpiu buvo aiškus, pažeidimų nenustatyta, trasos įrengimui ir priežiūrai šiuo laikotarpiu buvo panaudotos lėšos, kurios neįeina į D. K. nurodomą 614 000 Eur sumą.

50. Byloje esantys duomenys taip pat nekelia abejonių dėl trasos veikimo, sporto klubo vykdytos veiklos. Tą patvirtina ir byloje esantys asmenų, suteikusių paramą klubui, parodymai. Paramą klubui teikę asmenys nurodė, kad D. K. neteikė jiems ataskaitos apie klubui suteiktos paramos panaudojimą, tačiau nurodydavo, jog paramą naudoja varžyboms organizuoti, motociklams pirkti, trasai paruošti ar kitoms klubo reikmėms. Liudytoja V. T., apklausta pirmosios instancijos teisme, nurodė, kad yra UAB „T“ direktorė. Teikė paramą „D“ klubui keletą metų iš eilės, nuo 2012 iki 2017 metų. Kaip buvusi šiaulietė, žino motociklų trasą ir jai buvo sakyta, kad klubas perka motociklus, važiuoja į varžybas ir panašiai. Ikiteisminio tyrimo metu nurodė tapačias aplinkybei bei, kad iš D. K. yra gavusi padėkų už klubui suteiktą paramą (t. 7, b. l. 42–46; t. 26, b. l. 171–178). Paramą klubui suteikęs liudytojas I. J. bylos nagrinėjimo teisme metu nurodė, kad su D. K. yra seniai pažįstami, žino, kad jis užsiima papildoma veikla – motokrosais, o pagrindinė jo veikla yra susijusi su naftos produktais. Nesigilino į jo sporto klubo veiklą, nebuvo labai artimi. Buvo iš D. K. prašymas paremti jo klubą. Jie paruošė nemažai motociklistų, iki šimto per metus, todėl buvo bendraujama su D. K. klubu. Kai prašė paramos, nebuvo pateikta vizija, kur panaudos pinigus, kokie planai. Jis (I. J.) žiūrėjo iš savo perspektyvos, kad būtų nauda, reklama įmonei. Liudytojas taip pat patvirtino ikiteisminio tyrimo metu duotus parodymus, kuriuose nurodė, kad jis pats turi motociklą, tad jie su D. K. turi bendrų interesų ir retkarčiais susitinka renginiuose. 2014 m. D. K., kaip sporto klubo „D-Š“ atstovas, paprašė paramos jo atstovaujamam klubui. Jis prašė kiek galima didesnės sumos. D. K. nenurodė kokiam konkrečiam tikslui reikalingi pinigai. Suprato, kad pinigai buvo reikalingi klubo einamoms reikmėms, išlaikymui. Yra žodžiu paklausęs, kaip sekasi, D. K. atsakydavo, jog viskas gerai. Neklausdavo, kur konkrečiai D. K. investavo ir išleido jo teiktą paramą. Žodžiu buvo sutarę, kad jei bus poreikis, D. K. klubas leis pasinaudoti savo turima technika. Kiek pamena, tuo nesinaudojo (t. 6, b. l. 112–115; t. 26, b. l. 74–82). Liudytoja E. B. pirmosios instancijos teisme parodė, kad paramą pervedė 2012 m., kiek pamena, D. K. jai buvo atnešęs ataskaitą iš mokesčių inspekcijos, kad panaudojo sportinėms reikmėms, o smulkmenų netikrino. Buvo mokesčių inspekcijos ataskaita apie jo veiklos patikrinimą. Tai buvo 2012–2014 m. Paramos prašė klubo narys D. K.. Nesigilino į ataskaitos sumas, buvo svarbu, kad tikrai vykdoma legali veikla, parama leidžiama sportinei veiklai. Ikiteisminio tyrimo metu liudytoja parodė, kad jos sutuoktinis M. B. yra motosporto entuziastas, pats važinėja motociklu, ketino stoti į šį sporto klubą. Jai tuo metu buvo akivaizdu, kad klubo veikla vyksta, jis entuziastas šio sporto ir ji pasitikėjo, manė, jog įmonės teiktą paramą jis panaudojo pagal paskirtį (t. 6, b. l. 130–134; t. 26, b. l. 30–37). Liudytojas K. G. pirmosios instancijos teisme nurodė, kad teikė apie 10 000 Eur paramą klubui „D“ maždaug 2017 m. Jo prašė paremti klubą ir jis parėmė. Klubas yra susijęs su motociklais, motokrosu, varžybomis, populiarinimu. Paauglystėje tuo sportu labai domėjosi, užsiiminėjo, todėl jį sudomino, norėjo suteikti paramą. Turbūt įrangai, motociklams pirkti buvo reikalinga parama. Neklausė kaip sekėsi nupirkti tą įrangą. Nedomino kur buvo panaudota parama, nebuvo pagrindo netikėti D. K. (t. 26, b. l. 171–178). Liudytojas R. S. bylos nagrinėjimo teisme metu parodė, kad D. K. paramos prašė renginiams, kurui,

sakė, kad vyksta Lietuvos čempionatai ir tam reikalinga parama. Konkrečiai D. K. neišvardijo kam panaudos paramą ir jis neklausė, nes tuos renginius matė, auga jaunimas, reikia padėti, manė, kad parama tam ir buvo išleidžiama. Atstovaudamas savo įmonę, suteikė paramą dar 2011 metais. Vėliau D. K. prašė pateikti ataskaitas, kur išleistos paramai skirtos lėšos, D. K. jam pateikė čekius, sąskaitas, kurie pagrindė prekes ir paslaugas, pirktas sporto klubui arba su juo susijusiai veiklai. Todėl jis pasitikėjo D. K., ėmė remti jį kasmet (t. 7, b. l. 3–6; t. 26, b. l. 74–82). Liudytojas M. P. bylos nagrinėjimo metu parodė, kad yra UAB „Vo“ direktorius nuo 2005 m. Galėjo būti, kad 2012 m. vasario mėn. parėmė klubą 48 000 Lt. Kiek prašė, tiek ir parėmė. Paskutinė parama suteikta 2017 m. rugsėjo 1 d. Ikiteisminio tyrimo metu liudytojas nurodė, kad D. K. jo, kaip UAB „Vo“ atstovo, paprašė paremti klubą „D-Š“. Kadangi D. K. pažįsta asmeniškai, juo pasitiki, žino, kad jis prižiūri (duomenys neskelbtini) moto trasą, užsiima sporto propagavimu, toks prašymas buvo priimtinas ir jis sutiko paremti. D. K. paprašydavo konkrečios sumos, paruošdavo sutartį, sakydavo, kad lėšų reikia jo veiklai, klubo išlaikymui, varžybų organizavimui. Jis žodžiu paklausdavo, kaip sekasi, kaip varžybos, kaip klubas gyvuoja. Neklausdavo, kur konkrečiai investavo ar išleido jo teiktą paramą (t. 7, b. l. 119–123; t. 26, b. l. 74–82). Liudytojas A. V. parodė, kad yra UAB „Šm“ dalininkas ir direktorius, anksčiau vadinosi „Šu“. Bendraujant D. K. paprašė padėti klubui. Jis pats gyvena netoli jo trasos. Dalyvaudavo varžybose, visi bendraudavo, nesigilino kur parama bus panaudota. Nebuvo įtarimo, kad parama netinkamai naudojama. Ikiteisminio tyrimo metu nurodė, kad klubą rėmė 2012–2017 m. Šiuo metu dalyvauja įvairiose motokroso varžybose kaip žiūrovas, dalyvauja šio sporto klubo rengiamuose susiėjimuose (vakarėliuose). Jam nėra žinoma, kas dar buvo sporto klubo „D-Š“ rėmėjai. A. V. matydavo metų gale organizuojamuose vakarėliuose daug žmonių, tačiau negali įvardinti vardais, pavardėmis, kokias įmones jie atstovavo, tiesiog suprato, kad esami žmonės – rėmėjai (t. 8, b. l. 3–7; t. 26, b. l. 30–37). liudytojas L. J. bylos nagrinėjimo metu parodė, kad yra vienintelis akcininkas ir direktorius UAB „D“. Simboliškai, gal 2 000–3 000 Eur suma, prisidėjo prie „D-Š“ veiklos, D. K. sakė, kad reikia tvarkyti trasas. Rėmė klubą gal 2-3 kartus grynais pinigais ir pavedimais, sumų neatsimena. Žino, kad D. K. didžiąją dalį pinigų leidžia motokrose, pats tam sportui neabejingas, turi motociklą, tai ir padėjo finansiškai. Žinojo, kad trasos ruošiamos, vykdavo varžybos. Paskutinį kartą 2017 m. parėmė 12 000 Eur, nes trasa buvo tvarkoma, laistoma, vykdavo varžybos, supranta kiek kainuoja moto sportas, motociklo išlaikymas. Ikiteisminio tyrimo metu taip pat nurodė, kad paramą klubui teikė 2011 m., 2012 m., 2013 m., 2017 m. D. K. sakė, kad lėšos buvo reikalingos trasos tvarkymui, specialiai trasos laistymo įrangai įsigyti, šiaip klubo išlaikymui, inventoriui. Niekada neprašė ataskaitų apie panaudotas lėšas. Matė, kad varžybos organizuojamos, (duomenys neskelbtini) trasoje važinėjama. Matė iš Facebooke esančios klubo anketos, kad trasa laistoma, kad joje vyksta veikla, to užteko ir nematė reikalo konkrečiau teirautis, kur realizuota jo įmonės teikta parama (t. 8, b. l. 36–39; t. 26, b. l. 30–37). Taigi, nurodyti duomenys patvirtina sporto klubui teiktą finansinę paramą bei paramos teikimo laikotarpiu vykdytą aktyvią klubo veiklą, t. y. trasos naudojimą varžyboms bei sportininkų treniruotėms.

51. Tai, kad trasa buvo įrengta, naudojama ir prižiūrima, patvirtina ir kiti bylos duomenys. 2022 m. lapkričio 16 d. UAB „Igeo“ Inžinerinių geologinių tyrimų atlikta (duomenys neskelbtini) motokroso ir kartingų trasos geologinė apžvalga, MB „Altagis“ atliktas trasos įrengimo tūrių paskaičiavimas (t. 29, b. l. 15 (segtuvas voke)). Buvo atlikti (duomenys neskelbtini) motokroso trasos paviršinio grunto sluoksnio apžiūros darbai (trasa uždaryta nuo 2018 m.). Tyrimo vietas atkasė pats užsakovas – „D“. Atliekant įrodymų tyrimą apeliacinės instancijos teisme buvo apklausta grunto tyrimą atlikusi specialistė R. P., kuri nurodė, kad tyrimo atlikimo vietoje – (duomenys neskelbtini) trasoje, ekskavatoriumi buvo atkastos trys vietos apie 3-3,5 metrų gylio. Jos darbas buvo apžiūrėti gruntą, įvertinti jo sudėtį, bet vertinimas yra preliminarus. Tiksliai pasakyti reikia daugiau gręžinių ir laboratorinių tyrimų, tačiau jos vertinimu gruntas susideda iš smėlio ir žvyro. Mano, kad tai yra atvežtinis gruntas. Nežino, ar visas gruntas, bet dalis taip, nes reljefas atrodė neįprastai kalvotas tai vietovei ir iškilęs. Per kažkurį laiką aukščiau natūraliai susidarė dirvožemis, o po juo apie du-tris metrus gali būti piltinis gruntas. Piltinis gruntas buvo aptiktas visuose trijuose gręžiniuose, jis buvo labai panašus – smėlis ir žvyras, nematė jokio kito sluoksniuotumo,

tik tą patį gerai išrūšiuotą žvyrą ir smėlį, todėl panašu, kad tai yra piltinis gruntas. Piltinis sluoksnis yra dirbtinai suformuotas sluoksnis. Nelabai įmanoma nustatyti, kada ir per kelis kartus buvo suformuotas piltinis sluoksnis, ypatingai, jeigu gruntas buvo sutrombuotas (t. 31, b. l. 166–167). Įmonės „Altagis“ matininkas A. J., atlikęs (duomenys neskelbtini) trasos vietovės matavimus, apklaustas apeliacinės instancijos teisme parodė, kad jo tyrimo užduotis buvo paskaičiuoti vietovės tūrius, savo išvadas nurodė apžvalgoje. Užpylimas jo vertinimu yra dirbtinai suformuotas, nes aplinkinėje vietovėje ten tokio reljefo nerasi. Kada tai padaryta nerado duomenų (t. 31, b. l. 167–168).

52. Šios apžiūros pagrindu UAB „Fekus“ (buhalterinę apskaitą tvarkius įmonė) pateikė skaičiavimus, kuriais nustatė, jog 8 ha trasos plote yra nustatytas gruntas smėlis ir žvyras 3 m gylyje, taigi 1 ha = 10 000 m2, 8 ha = 80 000 m2 x 3 m = 240 000 m3. Pagal D. K. informaciją, grunto kaina yra 4,50 Eur už 1 m3, todėl viso trasoje užpilto drenažinio smėlio ir žvyro kaina yra 240 000 m3 x 4,50 Eur = 1 080 000 Eur (t. 29, b. l. 78). Taip pat pateikti skaičiavimai dėl užpildo juodžemio su moliu: 8 ha plote yra užpiltas tūris 50 685 m3 grunto, juodžemio su moliu kaina už 1 m3 yra 6 Eur, bendrai yra 50 685 m3 x 6 Eur = 304 110 Eur (t. 29, b. l. 78). Bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme metu nuteistojo gynėjas taip pat pateikė raštą iš UAB „Žvyrita“, kuriame nurodoma, kad Linkaičių žvyro karjere 2017 m. preliminariai nustatyta parduodamos produkcijos kaina už 1 m3 – 7,25 Eur plius PVM, o UAB „Šiaulių karjerai“ pažymoje nurodoma, kad 2015 m. žvyras įmonei priklausančiame Trauleinių karjere kainavo apie 20 Lt (5,79 Eur) (t. 31, b. l. 180, 181). Šios kainos yra artimos D. K. nurodytai kainai. Taip pat D. K. yra pateikęs 2008 m. sausio 21 d. ir 2010 m. gruodžio 21 d. išduotus oficialius institucijų leidimus, kuriais leidžiama Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje jaunimo auto-moto klubo „D“ trasai atsivežti gruntą, atlikti remonto darbus užvežamu gruntu. Teisėjų kolegijos vertinimu, šie duomenys iš tiesų patvirtina, kad trasoje buvo pilamas atvežtinis gruntas (smėlis, žvyras), buvo atlikti dirbtinių kalnelių supylimo ir formavimo darbai, tačiau šių duomenų nepakanka išvadai, kad būtent šie darbai buvo atlikti iš inkriminuotoje nusikalstamoje veikos nurodytų pinigų sumų bei inkriminuojamu laikotarpiu (2015–2017 m.).

53. Specialistų R. P. ir A. Jakučio atlikti tyrimai ir skaičiavimai nepatvirtina, kada konkrečiai buvo suformuotas apskaičiuoto tūrio piltinio grunto sluoksnis trasoje. Paminėtina, kad byloje buvo pateiktas 2008 m. ir 2010 m. savivaldybės institucijų leidimas papildomam grunto atvežimui, tačiau vėlesnių metų – ne. Be to, bylos nagrinėjimo metu nebuvo nurodyta ir pateikta jokių konkrečių duomenų apie tai, iš kur yra atvežtas grunto sluoksnis, kiek konkrečiai lėšų tam panaudota. Kaip minėta, trasa jau buvo suformuota ir naudojama dar iki šiai bylai aktualaus 2015–2017 m. laikotarpio. Akivaizdu, kad jos performavimui turėjo būti naudotas ir iki tol į trasą atvežtas piltinio grunto sluoksnis. Byloje nėra jokių konkrečių duomenų kada, iš kur ir už kiek buvo vežamas papildomas gruntas, jei vis tik toks poreikis buvo. Tokių konkrečių duomenų nenurodė ir pats D. K., nekaupęs jokių buhalterinių dokumentų, pateisinančių jo abstrakčiai nurodytų darbų apmokėjimą. Paminėtina, kad ir pats D. K. baigiamajame bylos nagrinėjimo etape pirmosios instancijos teisme nurodė, kad toks kiekis žemių buvo suvežtas nuo 2010 m. iki 2016 m. Byloje buvo pateikti pirmiau minėti karjerų duomenys apie konkrečias grunto kainas, tačiau tai nėra duomenys, patvirtinantys realų grunto pirkimą sporto klubo trasai aktualiu laikotarpiu. Todėl aptariamų įrodymų visuma D. K. inkriminuotų nusikalstamų veikų nepaneigia.

54. Bylos nagrinėjimo metu nustatytas vienas asmuo, kuris nurodė pagal D. K. prašymą tvarkęs trasą. Liudytojas G. M. bylos nagrinėjimo teisme metu parodė, kad atlieka kasimo su ekskavatoriumi darbus. 2017 m. (duomenys neskelbtini) trasoje atliko darbus. Tai buvo vienkartinis darbas, su juo atsiskaitė. Išrašė sąskaitą, sumokėjo 840 Eur grynais pinigais. Lygino kalniukus prieš varžybas. Reikėjo pakoreguoti trasą, reikėjo kalną padaryti. Trasa buvo tvarkinga, žolė nupjauta (t. 26, b. l. 30–37). Ikiteisminio tyrimo metu liudytojas taip pat nurodė tas pačias aplinkybes, plačiau nurodydamas tai, kad trasoje reikėjo padaryti kauburį ir užsukimą, nusileidimą motociklams. Trasa yra asfaltuota ir likęs iš senų laikų kauburys – jį reikėjo pertvarkyti sustumdant žemes. Darbo buvo gana daug, nes reikėjo žemių prisikasti iš šalia esančių plotų, suformuoti. Dirbo vienas, kaip mato pagal savo pateiktą

sąskaitą – 30 valandų. Padarius užsakymą, už jį D. K. atsiskaitė grynaisiais pinigais 840 Eur. Tai buvo vienintelis užsakymas (t. 5, b. l. 178–181). Vertindama šio liudytojo parodymus, teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, jog liudytojas nenurodė jokių aplinkybių apie naujai atvežtą piltinį gruntą, teigė pertvarkęs „nuo senų laikų užsilikusį“ kalnelį, taip pat pylęs žemes, sukastas iš šalia esančių teritorijų.

55. Bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, nuteistasis D. K. pateikė paaiškinimus dėl neužfiksuotų dokumentais sporto klubo lėšų panaudojimo (t. 28, b. l. 85). Šiuose paaiškinimuose D. K. taip pat nurodė, kad trasa buvo įrengta per 15 metų, pritaikyta varžybų organizavimui (elektros, vandens ir kt. įrengimas) sporto klubo lėšomis. Sporto klubas per metus organizuodavo dvi tarptautines motokroso varžybas ir vienerias supermoto tarptautines varžybas, varžybų metu iš klubo lėšų buvo gaminama ir platinama reklama, reklaminės foto sienelės, pagaminta starto užtvara, stebėjimo tribūna žiūrovams, į varžybas kviečiami sertifikuoti teisėjai, kurių darbas apmokamas, taip pat samdomas papildomas transportas su vandeniu, greitosios pagalbos ekipažai, atvežami mobilieji biotualetai, montuojamos apsauginės tvorelės, samdomi darbininkai aplinkos sutvarkymui, gaminamos taurės, kuriami individualaus dizaino diplomai, daiktiniai prizai, dovanų sertifikatai. Lėšos buvo naudojamos ir trasos priežiūrai tris kartus per savaitę vykusių treniruočių metu – įsigytas traktorius trasos lyginimui ir transportas vandens laistymui, į šį transportą pilamas kuras, samdomas darbuotojas. Taip pat buvo organizuojamos sportinio sezono šventės sporto klubo rėmėjams ir sportininkams. Kartu su paaiškinimu pateiktos ir fotografijos, kuriose vaizduojamos sporto klubo veiklos momentai – trasoje važiuojantis traktorius, važiuojantys sportininkai, vandens pylimo transportas, greitosios ekipažas, nuotraukos ir varžybų, apdovanojimai, taurės, skelbimai apie (duomenys neskelbtini) trasoje įvyksiančias varžybas, nuotraukos prie foto senelių ir uždarų renginių 2011, 2015, 2017 metais, nuotrauka su prezidentu Valdu Adamkumi, kuriame jis įteikia prizą varžybų dalyviui (iš foto sienelės matyti, kad nuotrauka daryta 200x metais), Taip pat pridėtos nuotraukos, kuriose matyti sporto klubo puslapio internetiniame tinkle Facebook talpinti skelbimai su nuotraukomis, kuriuose informuojama apie trasoje įvyksiančias treniruotes, atliktus išlyginimo ar laistymo darbus. Skelbimai įkelti 2017–2018 metais. Taip pat įkeltos ir nuotraukos iš klubo renginių – 2017 m. liepos 9 d. (duomenys neskelbtini) trasoje vykusio čempionato, 2017 m. birželio 25 d. sporto klubo vykdytų sportininkų apdovanojimų, 2017 m. rugsėjo 30 d. apdovanojimų, „ŠD“ futbolo komandos jubiliejaus, 2018 m rugpjūčio 11–12 d. varžybų (duomenys neskelbtini) trasoje, 2017 m. birželio 25 d. Lietuvos motokroso čempionato, nors iš fotografijų ir nuotraukų aprašymų matyti, kad ne visos varžybos vyko (duomenys neskelbtini) trasoje.

56. Aptarti duomenys įrodo, kad klubas vykdė veiklą, organizavo varžybas, tvarkė trasą, tačiau neleidžia šių aplinkybių susieti su nuteistajam inkriminuotoje nusikalstamoje veikoje konkrečiai nurodytų piniginių sumų, t. y. 365 980 Eur panaudojimo 2015 m. ir 614 000 Eur panaudojimo 2017 m. Pats nuteistasis D. K. nurodo, jog šias sumas panaudojo klubo veiklai nuo klubo įkūrimo, tačiau iš aptartų duomenų matyti, jog nuo 2007 m. iki 2012 m. VMI atliktų patikrinimų metu pažeidimų buhalterinėje apskaitoje ar dėl netinkamo lėšų panaudojimo klubo veikloje nebuvo nustatyta, taip pat 2012 m., kaip nurodė pats D. K., buvo investuotos didelės lėšos į generalinį trasos pertvarkymą. Taigi, nurodytu laikotarpiu klubo lėšų panaudojimas atsispindėjo klubo buhalterinėje apskaitoje, ataskaitose, ir negali pagrįsti panaudojimą piniginių lėšų, kuriomis buvo disponuojama daug vėliau, laikotarpiu nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2018 m. sausio 1 d.

57. Teisėjų kolegija pripažįsta ir tai, kad tam tikros sporto klubo investicijos ir išlaidos buvo patiriamos ir 2015–2017 m. laikotarpyje, tačiau bylos įrodymai rodo, kad D. K. nurodytoms trasos ir klubo veiklos išlaidoms buvo naudojamos lėšos, nesusijusios su kaltinime nurodytomis sumomis. Byloje apklausti klubą laikotarpyje nuo 2015 m. iki 2017 m. atstovavę sportininkai nurodė patys mokėję už trasos paruošimą treniruotėms, t. y. už trasos išlyginimą ir laistymą. Klubą atstovavęs sportininkas liudytojas M. B. bylos nagrinėjimo teisme bei ikiteisminio tyrimo metu parodė, kad iš sporto klubo gavo tik pigesnę licenciją, o D. K. už trasos paruošimą duodavo apie 5 Eur už treniruotę, jei būdavo palyginta trasa. Per 2017 metus (duomenys neskelbtini) moto

trasoje, važinėjosi ne mažiau 6 kartų, treniruotė trukdavo 3–5 valandas, būdavo nuo 5 iki 20 žmonių (t. 8, b. l. 104–107; t. 25, b. l. 177–184). Liudytojas V. K. nurodė, kad gavo iš klubo licenciją, jam už ją nereikėjo mokėti, licencija galėjo kainuoti apie 100 Eur. Kartą prisidėjo prie (duomenys neskelbtini) trasos tvarkymo, už lyginimą. 2015 m. ar 2016 m. davė 10 eurų, tik neatsimena, ar lygintojui, ar D. K.. 2018 m. už treniruotę D. K. imdavo mokestį po 5 Eur grynais pinigais, už trasos laistymą – po 10 eurų (t. 8, b. l. 112–115; t. 25, b. l. 177–184). Liudytojas E. A. parodė, kad dėl treniruočių klubui priklausančioje (duomenys neskelbtini) trasoje jis niekada nėra mokėjęs grynųjų pinigų D. K. už važiavimą, nes jie draugai, jis (E. A.) jam padeda remontuoti motociklus. Tačiau liudytojas matė, kad kiti trasoje besitreniruojantys sportininkai susideda lėšas trasos lyginimui ir laistymui. Lygindavo trasą traktoriumi jis arba kiti dalyviai (t. 8, b. l. 123–126; t. 26, b. l. 30–37). Liudytojas A. K. parodė, kad licenciją pirko klubas. Taip pat yra kažkada taip darę, kad su kitais sportininkais susidėdavo ir nuvažiavę nupirkdavo kuro traktoriui, kuriuo lyginama trasa, paprašė, kad su tuo traktoriumi būtų išlyginta viena trasos dalis, kuri buvo labai nelygi, bet niekam nemokėdavo (t. 8, b. l. 142–145; t. 25, b. l. 177–184). Liudytojas S. L. parodė, kad vieną kartą mokėjo klubui 10 Eur už trasos (duomenys neskelbtini) palaistymą. Jam už trasą papildomai mokėti reikėjo 2018 m. vasarą, bet mokėjo tik vieną kartą. Tada D. K. paaiškino, kad samdo traktorių trasos lyginimui, iš visų susirinkusių važiuoti paėmė pinigų. Jų buvo ne mažiau 10 žmonių, žmonių skaičius vis keisdavosi – vieni atvykdavo, kiti išvykdavo. Jis bei sportininkai sumokėjo po 5 Eur tiesiogiai D. K., 2017 m. už trasos lyginimą nėra mokėjęs (t. 8, b. l. 148–151; t. 26, b. l. 181–184).

58. Taigi, apklaustų (duomenys neskelbtini) trasoje besitreniravusių sportininkų parodymai iš esmės patvirtino nusistovėjusią tvarką susimokėti vietoje grynais pinigais trasos lyginimo, laistymo išlaidas (išimtys buvo daromos tik artimiems D. K. pažįstamiems). Trasoje treniruodavosi grupė asmenų, iš kurių buvo surenkamos įvairios sumos pinigų, trasa buvo lyginama transportu, kuris priklausė pačiam D. K., o transportą vairuodavo tie patys sportininkai. Įvertinus nurodytas aplinkybes bei atsižvelgus į tai, kad pats D. K. nepateikė jokių konkrečių duomenų, kuriuos galėtų patikrinti teismas, kada, kur ir kiek lėšų panaudojo trasos priežiūros reikmėms, nėra pagrindo išvadai, jog piniginės lėšos iš 365 980 Eur sumos ir 614 000 Eur sumos buvo naudojamos trasos priežiūrai aktualiu laikotarpiu.

59. Tai, kad ir varžybų organizavimas 2015–2017 m. laikotarpyje iš esmės buvo padengiamas ne iš klubo lėšų, taip pat patvirtina sportininkų parodymai. Varžybose dalyvavęs liudytojas M. B. nurodė, kad federacija savo interneto puslapyje paskelbdavo informaciją, koks klubas konkrečiai yra atsakingas kaip organizatorius, tada per tą klubą buvo mokamas startinis mokestis. Taurei jis yra 20 Eur, čempionatui – 35 Eur. 2017 metais vyko Lietuvos taurės varžybos. Jis dalyvavo, važiavo už sporto klubą „D-Š“. Per juos mokėjo ir startinį mokestį (t. 8, b. l. 104–107). Liudytojas V. K. nurodė, kad prieš varžybas reikėdavo mokėti startinį 30–35 Eur mokestį, mokestį mokėjo pats (t. 25, b. l. 177–184). Liudytojas E. A. nurodė, kad (duomenys neskelbtini) trasoje vykdavo sporto varžybos, per sezoną dažniausiai vienos varžybos. Ikiteisminio tyrimo metu nurodė, kad startinio mokesčio įmoką už varžybas yra mokėjęs, už save – 20 Eur, už sūnų – 15 Eur (t. 8, b. l. 123–126; t. 26, b. l. 30–37). Liudytojas S. L. nurodė, kad 2017 m. varžybų dieną yra sumokėjęs startinį mokestį – pervedė 20 Eur sumą į sporto klubo „D-Š“ sąskaitą (t. 8, b. l. 148–151; t. 26, b. l. 181–182). Nurodytų parodymų turinys pagrindžia išvadą, kad D. K. nurodomas varžybų organizavimas buvo finansuojamas ir pačių sportininkų, dalyvavusių varžybose, lėšomis. D. K. nepateikė jokių konkrečių duomenų, kuriuos galėtų patikrinti teismas, kur, kada ir konkrečiai kiek lėšų jis panaudojo varžybų organizavimui, nėra pagrindo išvadai, jog piniginės lėšos iš kaltinime nurodytos sumos aktualiu laikotarpiu buvo naudojamos nurodytoms reikmėms.

60. Pirmiau nurodyti liudytojai taip pat teigė iš esmės negavę jokios materialinės ar kitokios paramos iš klubo, transporto priemonių detalių, kuro ar panašiai. Jie patvirtino, kad po varžybų gavo prizus, tačiau esant duomenų apie mokamus startinius mokesčius bei nesant jokių konkrečių duomenų, kur, kada ir konkrečiai kiek lėšų D. K. panaudojo prizams įsigyti, nėra pagrindo išvadai, jog piniginės lėšos iš kaltinime nurodytos sumos

aktualiu laikotarpiu buvo naudojamos šioms reikmėms. Liudytojas M. J. bylos nagrinėjimo teisme metu parodė, kad D. K. įkalbėjo jį važiuoti varžybose už klubą „D-Š“. Tam reikia didelių investicijų. Pradėjęs aktyviau važiuoti, paprašė padangų, akinių, aprangos, dar kažko. Pasakė D. K., kad jei nupirks, važiuos, jei ne, eis į kitą klubą. Tuomet D. K. pasakė, kad nupirks. Paprašydavo nupirkti benzino ir nupirkdavo. D. K. ne kartą yra nupirkęs padangas, motokroso specialius akinius, kurie kainuoja apie 200-300 Eur. Dokumento, pagrindžiančio tokias išlaidas, nedavė, niekur nereikėjo pasirašyti, nes padangas perka Latvijoje ir ten jokių čekių neduoda. Už trasą D. K. visuomet sumokėdavo. Atrodo, kad 2017–2018 m. važiavo už klubą „D-Š“. Už licenciją taip pat sumokėjo, ji kainuoja apie 80–100 Eur. Už trasos priežiūrą nemokėjo, kas už tą klubą važiuodavo, tiems nereikėjo mokėti. Vandeniui laistyti klubas turėjo savo mašiną, tą mašiną matė (t. 26, b. l. 120–127). Vis tik šie liudytojo parodymai prieštarauja pirmiau minėtų, taip pat už sporto klubą besivaržiusių liudytojų parodymams. Paminėtina ir tai, kad tas pats liudytojas M. J. ikiteisminio tyrimo metu nurodė iš dalies kitokias aplinkybes. Jis teigė, kad D. K. jam pažadėjo duoti marškinėlius su klubo rekvizitais ir davė, maždaug 2017 m. vasario – kovo mėnesiais, jų kaina, jo supratimu, yra ne mažiau 50 Eur. Taip pat pažadėjo nupirkti motociklui padangas. Vis su šiuo pažadu užtruko, galiausiai tiesiog atvežė į namus ir padavė 300 Eur grynaisiais pinigais, kurie buvo skirti jo motociklo padangoms. 2017 m. gruodžio mėn. pabaigoje buvo vakarėlis, kurio metu klubas padovanojo sportinius akinius, jo supratimu, jų kaina yra ne mažiau 200 Eur, šampano. Daugiau nėra jokios paramos gavęs – motociklų pervežimo išlaidų, prizų, detalių, kuro ar panašiai. Mokestis būdavo už išlygintą trasą 5 Eur, už dar ir palaistytą – 10 Eur. Viso D. K. už trasos priežiūrą grynaisiais pinigais per 2017 metų gegužės - liepos mėnesius sumokėjo ne mažiau 360 Eur (t. 8, b. l. 154–158). Tokie tik vieno sportininko skirtingi parodymai nepatvirtina, kad D. K. investavo klubo lėšas ir į kitus sportininkus, kurių konkrečiai pats D. K. viso proceso metu nenurodė.

61. Apklaustų sportininkų bei paramos klubui davėjų parodymai patvirtina tai, kad klubas daliai jų pirko licencijas, taip pat rengdavo metinius renginius, kuriuose buvo teikiami apdovanojimai, padėkos, liudytojas A. K. yra nurodęs, kad gavo klubo marškinėlius (t. 25, b. l. 177–184). Visgi šios išlaidos atsispindi klubo banko sąskaitos išraše. Specialisto išvadoje (t. 14, b. l. 14–165) dėl sporto klubo „D-Š“ ūkinės finansinės veiklos nurodyta, kad 2015 m. klubas gavo viso 96 451,25 Eur paramos, gautas paramos lėšas D. K. panaudojo – išėmė grynais pinigais 94 184 Eur, sumokėti komisiniai mokesčiai bankui – 802,79 Eur, pervesta tiekėjams (UAB „Pasna“ (įmonė, užsiimanti tekstilės gaminiais), Šiaulių apskrities futbolo federacija) – 1 321,96 Eur. Pats D. K. grynais pinigais į klubo sąskaitą įnešė 1 924,50 Eur, iš jų 145 Eur pervedė LMSF nario metinį mokestį, 874 Eur už sportininkų licencijas, 400 Eur Šiaulių futbolo federacijai, 360 Eur UAB „Fekus“, 73,53 Eur UAB „Interneto vizija“. Taigi, iš paramos davėjo 2015 m. gauta žymiai mažesnė suma, nei D. K. pateiktų motociklų įsigijimo sąskaitų faktūrų suma, tačiau, pagal 2015 m. sausio 1 d. D. K. avansinės apyskaitos duomenis jam išduotų ir nepanaudotų lėšų likutis buvo 752 938,23 Eur, o per 2015 m. panaudota – 803 303,99 Eur. Be to, 2015 m. sausio 1 d. dokumentinis pinigų likutis, t. y. grynieji pinigai sporto klubo sąskaitoje buvo – 0 Eur, tačiau per 2015 m. gauta 547 364 Eur pajamų, kurios panaudotos per 2015 m. 2015 m. gruodžio 21 d. išduotas avansas ūkinei veiklai vykdyti P. K. 233 500 Eur ir gruodžio 29 d. išduotas avansas ūkinei veiklai vykdyti D. K., viso 313 864 Eur.

62. 2016 m. pagal sporto klubo „D-Š“ Šiaulių banko išrašą nustatyta, kad sporto klubas iš Lietuvos ūkio subjektų bei asmenų 2016 m. gavo paramos iš viso 136 811,17 Eur. Pagal Šiaulių banko išrašo duomenis, sporto klubas „D-Š“ 2016 m. gautas paramos lėšas 136 811,17 Eur panaudojo: D. K. išėmė grynais pinigais iš sąskaitos 118 870 Eur, bankui komisiniai mokesčiai – 441,17 Eur, pervesta Steelcore Overseas LP – 17 500 Eur. Grynais pinigais D. K. įneštos lėšos į sporto klubo „D-Š“ sąskaitą – 1 965 Eur, kurie panaudoti banko komisiniams mokesčiams ir tiekėjams apmokėti (UAB „Fekus“, Šiaulių apskrities futbolo federacijai, Lietuvos MSF). Pagal D. K. 2016 m. avansinės apyskaitos duomenis D. K. išduotų ir nepanaudotų lėšų likutis 2016 m. sausio 1 d. – 263 498,24 Eur, per 2016 m. – iš kasos išmokėtas avansas ūkinei veiklai 14 340,00 Eur. Pagal kasos knygos duomenis dokumentinis pinigų likutis 2016 m. sausio 1 d. – 0,00 Eur, gauta pajamų – 337 970,00 Eur (išimta iš sąskaitos banke 104 470,00 Eur, P. K. grąžino 233 500,00 Eur avansą į kasą), įforminta išlaidų 14 340,00 Eur – išmokėtas

avansas D. K. ūkio išlaidoms, dokumentinis pinigų likutis 2016 m. gruodžio 31 d. – 323 630,00 Eur.

63. Sporto klubas iš Lietuvos ūkio subjektų bei asmenų 2017 m. gavo paramos iš viso 137 736,28 Eur. Gautas paramos lėšas panaudojo: D. K. išėmė grynais pinigais iš sąskaitos – 134 955 Eur, bankui komisiniai mokesčiai – 1 077,28 Eur, pervesta tiekėjams – 1 704 Eur (UAB „Fekus“, UAB „Bikeparts“ LT, UAB „Roberts MX“, Šiaulių apskrities futbolo federacija). Grynais pinigais D. K. įnešė į sporto klubo sąskaitą iš viso 15 915 Eur, kurie panaudoti: pervesta VšĮ Šiaulių greitosios medicinos pagalbos stočiai už paslaugas – 230 Eur, MB „Sporto“ parduotuvei už motokroso marškinėlius – 280 Eur, Lietuvos motociklų sporto federacijai mokestis už varžybas ir sportininkų licencijas – 1 385 Eur, banko komisiniams mokesčiams – 20 Eur bei 14 000 Eur konvertuota į 14 725,20 USD, ir iš jų: 2017 m. sausio 17 d. mokėjimo pavedimu 14 700,00 USD pervestas avansinis mokėjimas už motociklus Baltic Auto Shipping INC. Pagal D. K. 2017 m. avansinės apyskaitos duomenis D. K. išduotų ir nepanaudotų lėšų likutis 2017 m. sausio 1 d. – 212 589,74 Eur, per 2017 m. – iš kasos išmokėta 85 Eur. Pagal sporto klubo kasos knygos duomenis dokumentinis pinigų likutis 2017 m. sausio 1 d. – 323 630,00 Eur, gauta pajamų – 290 455,00 Eur, įforminta išlaidų už 614 085,00 Eur, dokumentinis pinigų likutis 2017 m. gruodžio 20 d. – 0,00 Eur.

64. Nors apeliaciniame skunde nuteistasis nurodo, jog pirmosios instancijos teismas negalėjo remtis specialisto išvada, kadangi ji yra sąlyginė, tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, šia išvada vadovautasi pagrįstai. Pagal kasacinės instancijos teismo praktiką, sąlyginės specialisto ar ekspertizės akto išvados nerodo jų neišsamumo ar nepatikimumo, tačiau jų vertinimas turi ypatumų. Tokių išvadų atveju eksperto (specialisto) atsakymas į pateiktą klausimą yra siejamas su viena ar keliomis sąlygomis, todėl aplinkybės, kuriomis grindžiama sąlyginė išvada, turi būti nustatytos patikimai ir nekelti jokių abejonių (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-319-511/2017). Nagrinėjamu atveju specialistės išvadoje nustatytos sąlygos yra įrodytos byloje surinktų ir pirmosios instancijos teismo nuosprendyje aptartų įrodymų visetu, yra patvirtintos ir šiuo procesiniu sprendimu, todėl vadovautis šia išvada kliūčių nėra.

65. Taigi, sporto klubo buhalterinėje apskaitoje atsispindi D. K. nurodyti mokėjimai už sportininkų licencijas, marškinėlius, mokėjimai kitiems tiekėjams, buhalterinę apskaitą tvarkiusiai įmonei ir pan. Šių duomenų pagrindu teisėjų kolegija sprendžia, jog netikruose dokumentuose (motociklų įgijimo sąskaitose faktūrose ir sutartyje su K. B.) nurodytos sumos nebuvo panaudotos sportininkų bei D. K. nurodytoms išlaidoms, t. y. marškinėlių pirkimui, prizams, atsikaitymui su greitosios pagalbos tarnyba ir pan. Byloje nėra jokių duomenų, patvirtinančių mokėjimus ir atsikaitymus už trasos priežiūrą, iš dalies už varžybų organizavimą bei kitų renginių (vakarėlių) organizavimą, todėl šie duomenys nustatinėjami remiantis byloje esančių įrodymų visetu. Atlikdama įrodymų vertinamą lėšų panaudojimo aspektu, teisėjų kolegija pažymi, kad teismų praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad vien tai, jog kaltininkas nurodo, kad bendrovės pinigai buvo naudojami ne asmeniniais tikslais, o bendrovės reikmėms, to nepagrįsdamas konkrečiomis aplinkybėmis ir nesant kitų jo parodymus patvirtinančių įrodymų, savaime nėra pakankamas pagrindas paneigti turto pasisavinimo sudėties požymių buvimą jo padarytoje veikoje. Pagal BPK 20 straipsnio 4 dalį, įrodymai gali būti tik duomenys, kuriuos galima patikrinti BPK nustatytais proceso veiksmais. Ši BPK nuostata suponuoja ir tai, kad reikalavimas, jog kaltininko tvirtinimai dėl turto panaudojimo įmonės reikmėms turi būti pagrįsti konkrečiomis aplinkybėmis, o ne deklaratyvaus pobūdžio teiginiais, kurių neįmanoma patikrinti procesinėmis priemonėmis, negali būti traktuojamas kaip įrodinėjimo pareigos perkėlimas kaltininkui ir nekaltumo prezumpcijos pažeidimas (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-208/2008, Nr. 2K-368/2008, Nr. 2K-163/2009, Nr. 2K-7-84/2012, Nr. 2K-P-78/2012, Nr. 2K-197/2012, Nr. 2K-378-895/2016, Nr. 2K-150-628/2018, Nr. 2K-271-719/2019, Nr. 2K-85-719/2020 ir kt.).

66. Teisėjų kolegija sprendžia, jog byloje esančių įrodymų visetas nepatvirtina D. K. inkriminuotoje veikoje nurodytų sumų panaudojimo sporto klubo reikmėms. Kaip minėta, nuteistasis D. K. pateikė preliminarius duomenis apie pinigų panaudojimą trasos tvarkymui, paruošimui varžyboms, žemių supylimui, kalnelių

įrengimui ir pan. Visgi jau aptarti įrodymai patvirtina, kad trasa klubui neatlygintinai naudoti buvo perduota 2006 m., tuo metu trasa jau buvo iš dalies įrengta, o perėmęs klubas ją taip pat tvarkė 2012 m. Tai metais užfiksuotas avansinis mokėjimas UAB „S“, kuris, D. K. teigimu, pervestas už generalinį trasos pertvarkymą. Nors nuo 2012 m. iki 2015 m. duomenų apie klubo lėšų panaudojimą trasai nėra, tačiau klubo gauta ir išnaudota paramos lėšų dalis (t. 6, b. l. 1–5), taip pat liudytojų paramos davėjų parodymai apie tai, kad jie matė veikiančią, naudojamą ir prižiūrimą trasą, leidžia teigti, jog tuo metu lėšos buvo naudojamos trasos priežiūrai (grunto pylimui ir pan.). Specialisto išvadoje nurodyti duomenys patvirtina, kad 2015 m. pradžioje nepanaudotos paramos likutis buvo 752 938,23 Eur. D. K. pirmosios instancijos teisme nurodė, jog papildomas žvyras į trasą buvo vežamas iki 2016 m., tačiau byloje nėra ir D. K. nepateikė duomenų, kurių pagrindu būtų galima konkrečiai apskaičiuoti per 2015 m. lėšas, panaudotas trasos tvarkymui (žvyrui ir pan.), taip pat nustatyti, kad tokie pirkimai 2015 m. apskritai buvo vykdomi. Išvadą, jog trasos priežiūrai buvo naudojamos kitos, o ne kaltinime nurodytos kaip pasisavintos, piniginės lėšos, patvirtina ne tik pirmiau minėtų liudytojų, nurodžiusių apie 5–10 Eur mokesčio už tokius darbus mokėjimą, bet ir tai, kad D. K. nepateikė jokių konkrečių duomenų apie trasoje vykdytus darbus, tuos darbus vykdžiusius konkrečius asmenis ar įmones, nors patirties vykdant sporto klubo veiklą jis tikrai turėjo, tokią veiklą vykdė ne vienerius metus. Nors bylos nagrinėjimo metu apklaustas liudytojas G. M. patvirtino 2017 m. atlikęs trasoje kasimo-formavimo darbus ir už tai D. K. jam sumokėjo grynaisiais 840 Eur, tačiau liudytojo teigimu trasa buvo ruošiama varžyboms, darbą reikėjo atlikti greitai (varžybos 2017 m. organizuotos birželio 25 d. ir liepos 8 d. (t. 28, b. l. 55–58)), todėl atsižvelgiant į tai, kad lėšos varžyboms buvo surenkamos iš varžybų dalyvių starto mokesčio, bei nesant pateiktų paties D. K. duomenų, kur, kada ir konkrečiai kiek piniginių lėšų jis panaudojo trasos priežiūrai, varžybų organizavimui, nėra pagrindo spręsti, jog ši suma sumokėta iš kaltinime nurodytų pasisavintų lėšų. Kaip minėta, byloje nesant jokių alternatyvių konkrečių duomenų, tai, kad sporto klubas nepatyrė išlaidų varžybų organizavimui, sportininkų treniruotėms, trasos treniruotėms paruošimui, patvirtina sportininkų parodymai, kad jie paramos iš klubo negavo, licencijų, marškinėlių pirkimas atsispindi klubo buhalterinėje apskaitoje, prieš kiekvienas varžybas klubui buvo mokamas startinis mokestis, o už trasos paruošimą treniruotėms sportininkai mokėjo patys D. K. grynais pinigais, be to tam buvo naudojama D. K. priklausanti įranga, dėl kurios klubas išlaidų taip pat nepatyrė. D. K. pateiktose nuotraukose taip pat matyt 2015 m. ir 2017 m. vykę klubo renginiai, tačiau pats D. K. daugiau jokių konkrečių duomenų apie patirtas išlaidas šiems renginiams nepateikė, nors organizuojant tokio pobūdžio renginius yra sudaromos sutartys su maisto tiekėjais, vedėjais, organizatoriais ar panašiai. Tai trukdo patikrinti apelianto deklaratyviai nurodomą renginių organizavimo finansinių lėšų šaltinį, todėl spręstina, kad ir šios lėšos nėra susijusios su kaltinime nurodytais D. K. pasisavintais pinigais.

67. Išvadą dėl nuteistajam pareikšto kaltinimo pagrįstumo pasisavinus 365 980 Eur ir 614 000 Eur sustiprina ir tai, jog D. K. jo nurodomo pinigų panaudojimo neva įmonės reikmėms niekaip nepagrindė teisėtu būdu, gaudamas sąskaitas faktūras, pažymas apie pinigų išmokėjimą ar kitus dokumentus, patvirtinančius jo teiginius apie pinigų mokėjimą konkretiems asmenims ar įmonėms. Priešingai, jis panaudojo įgytas netikras sąskaitas faktūras apie motociklų įgijimą bei netikrą preliminarią sutartį su K. B. bei kasos išlaidų orderius, už kurių įgijimą ir pasirašymą mokėjimo papildomus pinigus. Toks elgesys verslininkui, daugiau nei 10 metų užsiimančiam motokroso sporto klubo veikla, nėra logiškas ir įtikinamas. Priešingai, jis pirmiau aptartų įrodymų kontekste sustiprina išvadą dėl D. K. tyčios netikrais dokumentais pagrįsti ne piniginių lėšų panaudojimą sporto klubo veiklai, o paslėpti pinigų pasisavinimo faktą.

68. Apibendrindama teisėjų kolegija daro išvadą, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai nustatė, jog D. K. pasisavino netikromis sąskaitomis faktūromis ir netikra sutartimi su K. B. grindžiamas sumas, tai padarė veikdamas tiesiogine tyčia ir tokiais savo veiksmais padarė nurodyto dydžio turtinę žalą sporto klubui „D-Š“.

Dėl dviračių ir detalių įsigijimo

69. Pirmosios instancijos teismas, patikrinęs byloje surinktų įrodymų visetą, taip pat nustatė, kad nuteistasis D. K., veikdamas sporto klubo vardu laikotarpyje nuo 2015 m. iki 2018 m., į buhalterinę apskaitą įtraukė dviračių, detalių, įrangos įsigijimo dokumentus, kuriuose įrašytos neįvykusios ūkinės operacijos apie šių daiktų įsigijimą, viso už 121 096,09 Eur, dokumentuose nurodyti daiktai nebuvo įsigyti ir nebuvo panaudoti sporto klubo reikmėms, todėl nustatyta, kad šią pinigų sumą D. K. pasisavino. Nuteistasis D. K. su šia teismo išvada nesutinka. Nurodo, kad ir šių pinigų nepasisavino, nes realiai įsigijo sąskaitose nurodytą įrangą, ją naudojo sporto klubo reikmėms. Teisėjų kolegija, įvertinusi byloje surinktų įrodymų visetą, sprendžia, kad teismas teisingai nustatė piniginių lėšų pasisavinimo aplinkybes.

70. Duodamas parodymus pirmosios instancijos teisme dėl dviračių ir kitų detalių įsigijimo D. K. nurodė, kad vykdė dviračių pirkimus, dviračiai panaudoti treniruotėms, varžyboms ir kaip prizai. Per vienas varžybas apie 15 dviračių išdalino apdovanojimams. Teikė dviračius sportininkams-motokrosistams. Teisme buvo apklausti mėgėjai, bet ne laimėtojai. Į varžybas atvažiuoja apie 250 sportininkų. Pirko ne vien dviračiams detales, ten buvo ir detalės motociklams, kurios vėliau buvo duodamos sportininkams. Kai pats už klubą važiuodavo, taip pat pasiimdavo sau detalių. Vieną dviratį pasiėmė sau, yra daugkartinis Lietuvos čempionas (t. 27, b. l. 26–32). Visgi konkrečių aplinkybių, kada, kiek, kokių ir konkrečiai kam buvo išdalinta dviračių, detalių ir kitos įrangos, D. K. negalėjo nurodyti nei ikiteisminio tyrimo metu, nei teisme.

71. Byloje yra sąskaitos faktūros dėl įsigytų dviračių iš kelių skirtingų įmonių. Vienos iš šių įmonių atstovas, įmonės „Z“ direktorius G. A. bylos nagrinėjimo teisme metu parodė, kad D. K. buvo pastovus, geras pirkėjas, pirko brangias, naujausias prekes. Pirko variklių detales, moto, dviračių atsargines dalis. Daug prekių pirko, išskirti negali, sunku išvardinti. Motociklais neprekiauja, tik detalėmis. Dviračiais prekiauja. Neatsimena, ar dviračius pirko, bet detales dviračiams pirko. Negali išvardinti kokias jis detales pirko. Kuriais metais pirko ir kiek laiko neatsimena. Būdavo, kad užsako prekę, perka ją, išrašo sąskaitą (t. 26, b. l. 30–37). Vis tik iš specialistės išvados matyti, kad D. K. buvo vienas pagrindinių įmonės „Z“ klientų. Komentuodama pateiktą išvadą specialistė bylos nagrinėjimo teisme metu nurodė, kad 98 procentai įmonės pardavimų buvo sporto klubui, tik du procentus prekių įsigijo kiti pirkėjai (t. 27, b. l. 91–100). Taigi, įmonės direktorius teismo posėdžio metu neatsiminė, ar D. K. iš jo įsigijo dviračius, negalėjo įvardinti kokios detalės buvo įsigyjamos, nors nuteistasis buvo vienas pagrindinių jo įmonės klientų, kurio pirkimai laikotarpiu nuo 2015 m. iki 2017 m. buvo vienas pagrindinių įmonės pajamų šaltinių.

72. Byloje esantys liudytojais apklaustų sportininkų parodymai paneigia D. K. nurodomas aplinkybes dėl dviračių išdalinimo sportininkams bei jų kaip prizų teikimo. Klubą atstovavę sportininkai M. B. (t. 8, b. l. 104–107; t. 25, b. l. 177–184), V. K. (t. 8, b. l. 112–115; t. 25, b. l. 177–184), E. A. (t. 8, b. l. 123–126; t. 26, b. l. 30–37), A. K. (t. 8, b. l. 142–145; t. 25, b. l. 177–184), S. L. (t. 8, b. l. 148–151; t. 26, b. l. 181–184) nurodė iš klubo negavę jokių prizų, tik M. B. teigė, kad sezono pabaigoje buvo pasibuvimas ir gavo padėką – statulėlę. Aplinkybių dėl dviračių kaip prizų teikimo nepatvirtina ir D. K. byloje pateiktos fotografijos iš klubo veiklos. Fotografijose matyti tik kaip prizai įteikiamos taurės, ant nugalėtojų pakylos stovintys sportininkai taip pat nufotografuoti tik su taurėmis. Šių aplinkybių nepatvirtina ir D. K. pateikta fotografija, kurioje prezidentas V. Adamkus įteikia sportininkui dviratį. Iš už nufotografuotų asmenų esančios sienelės matyti, kad rungtynės vyko 200x metais. Paskutinio metų skaičiaus nesimato, tačiau akivaizdu, kad fotografija daryta ne nusikalstamos veikos laikotarpiu (2015–2017 m.). Pats D. K. taip pat neįvardijo jokių konkrečių asmenų (kaip nurodė skunde – laimėtojų), kuriems buvo įteikti už sporto klubo lėšas įgyti dviračiai. Taigi, D. K. nurodytų aplinkybių dėl dviračių perdavimo klubo sportininkams ir dovanojimo varžybų nugalėtojams bylos įrodymai nepatvirtino. Nors apeliaciniame skunde nuteistasis nurodo, jog teismas išvadą dėl fiktyvaus dviračių įsigijimo padarė nesiėmęs iniciatyvos apklausti ir kitus sportininkus, taip pat kitų įmonių, iš kurių buvo įsigyjami dviračiai, atstovus, tačiau, teisėjų kolegijos vertinimu, šioms aplinkybėms

nustatyti byloje esančių įrodymų visumos pakanka. Kasacinės instancijos teismo praktikoje pripažįstama, kad įrodymų visumos reikalavimas (BPK 20 straipsnio 5 dalis) dar nereiškia, jog faktinėms aplinkybėms nustatyti turi būti išnaudojamos visos įmanomos įrodinėjimo priemonės (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-509/2010, Nr. 2K-65-648/2016). Teisingą teismo baigiamojo akto priėmimą lemia ne įrodinėjimo apimtis, o daromų teisinių išvadų pagrįstumas (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-P-9/2012).

73. Byloje esantys įrodymai leidžia daryti pagrįstą išvadą ir dėl sąskaitomis faktūromis įformintų neįvykusių faktų – motociklų detalių ar kito motokroso inventoriaus (striukių, šalmų ir pan.) įsigijimo. Kaip minėta, sporto klubą atstovavę sportininkai nurodė negavę jokių detalių ar įrangos motociklų tvarkymui, priežiūrai ar dalyvavimui varžyboms. Net ir M. J., kuris nurodė gavęs paramą iš D. K. už atstovavimą klubui, teigė, jog D. K. ne kartą yra nupirkęs padangas, motokroso specialius akinius, kurie kainuoja apie 200-300 eurų. Dokumento, pagrindžiančio tokias išlaidas, nedavė, niekur nereikėjo pasirašyti, nes padangas perka Latvijoje ir ten jokių čekių neduoda (t. 26, b. l. 120–127). Taigi, liudytojas nurodė, kad padangos buvo įsigyjamos Latvijoje, tačiau klubo buhalterinės apskaitos dokumentuos nurodomas prekių įsigijimas tik iš Lietuvoje esančių įmonių, o ikiteisminio tyrimo metu liudytojas nurodė, kad D. K. pažadėjo nupirkti motociklui padangas, vis su šiuo pažadu užtruko, galiausiai tiesiog atvežė į namus ir padavė 300 Eur grynaisiais pinigais, kurie buvo skirti jo motociklo padangoms (t. 8, b. l. 154–158). Taigi, šio liudytojo parodymai nepatvirtina motociklų detalių įsigijimo ir jų panaudojimo klubo reikmėms.

74. Be to, nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme D. K. pripažino neįsigijęs motociklų ir į buhalterinę apskaitą pateikęs įgytas netikras sąskaitas faktūras. Šios aplinkybės taip pat suponuoja išvadą, jog 2015–2017 m. laikotarpiu, sporto klubui neturint jokių transporto priemonių, neįsigijus motociklų, jų tvarkymui detalės negalėjo būti perkamos. Taip pat sutiktina ir su pirmosios instancijos teismo nurodytomis aplinkybėmis, kad byloje nėra duomenų apie sporto klubo turėtas patalpas, kuriose galėjo būti laikomas toks kiekis detalių. Nors ir sutiktina su nuteistojo skundo argumentais, jog šios aplinkybės tiesiogiai nepatvirtina, kad dviračiai ir kitos prekės nebuvo įsigytos, tačiau jos vertintinos ne atsietai nuo kitų byloje esančių įrodymų, o kaip įrodymų viseto dalis.

75. Teisėjų kolegija sprendžia, kad pirmosios instancijos teismas, tinkamai įvertinęs byloje apklaustų liudytojų parodymus, taip pat specialistės išvadą, aplinkybes, kad D. K. pripažino neįsigijęs motociklų, kad sporto klubas neturėjo patalpų tokiam kiekiui dviračių bei įvairių detalių laikyti, kad D. K. nenurodė konkrečių sportininkų, kuriems neva išdalino dviračius ir detales, pagrįstai įrodytomis laikė aplinkybes, jog D. K. neįgijo dviračių, įrangos ir detalių ir nepanaudojo jų sporto klubo reikmėms, tačiau šias lėšas pasisavino.

Dėl pinigų panaudojimo kurui

76. Pirmosios instancijos teismas taip pat nustatė, kad D. K. į sporto klubo buhalterinę apskaitą 2015–2017 m. (sausio-liepos mėn.) laikotarpiu įtraukė neįvykusias ūkines operacijas – kuro įsigijimo kvitus 11 306,01 Eur sumai, pagal kuriuos sporto klubo naudai kuras nebuvo įgytas ir panaudotas sporto klubo reikmėms. Apeliaciniu skundu D. K. su šiomis aplinkybėmis nesutinka ir nurodo, kad kuras buvo įpiltas klubo nariams, kitiems asmenims, įgyvendinusiems klubo veiklą organizuojant varžybas, renginius, sprendžiant kitus su klubu susijusius klausimus.

77. 2015–2017 m. laikotarpiu VĮ Registrų centrui sporto klubo teiktuose balansuose, skiltyje „Transporto priemonės“ nurodoma turimų transporto priemonių vertė – 323 919 Eur, o finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte nurodoma, kad klubo ilgalaikį materialųjį turtą sudaro motociklai, dviračiai ir kitas turtas. Ta pati informacija nurodoma ir 2016 m., 2017 m. ataskaitose (t. 2, b. l. 27–45). Vis tik šie balansai buvo sudaryti D. K. į buhalterinę apskaitą pateiktų, tikrovės neatitinkančių dokumentų pagrindu, kadangi nei motociklai, ką patvirtino ir pats D. K., nei dviračiai bei kitos dalys realiai nebuvo įsigyti. Įvertinus tai, jog 2014 m. ataskaitiniu

laikotarpiu sporto klubas jokio materialaus turto neturėjo, tai patvirtina ir VĮ Regitra pateikta informacija apie sporto klubui priklausančias transporto priemones (t. 2, b. l. 5), darytina pagrįsta išvada, jog sporto klubas neturėjo jokių transporto priemonių (automobilių ar motociklų), tad negalėjo pilti kuro į klubui priklausančias transporto priemones. Pirmosios instancijos teismas aplinkybes dėl kuro neįgijimo sporto klubo naudai laikė pagrįstomis būtent dėl duomenų apie klubui priklausančias transporto priemones nebuvimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, šias aplinkybes patvirtina bei D. K. parodymus paneigia ir kita bylos medžiaga.

78. Iš byloje pateiktų ir ištirtų kuro nurašymo aktų matyti, jog jie pasirašyti klubo nario D. K., o prie kiekvienos mėnesio išklotinės nurodytas sunaudoto kuro kiekis bei tai, jog kuras naudotas varžybų ir treniruočių metu (t. 27, b. l. 203). Tačiau, kaip jau minėta, nė vienas sportininkas nenurodė, kad D. K. būtų suteikęs jiems galimybę piltis kurą jam priklausančioje degalinėje ar kitokiu būdu būtų užpylęs kuro prieš varžybas ar treniruotes. Byloje apklausti degalinėje „V“ dirbę darbuotojai nurodė, kad kai kurie į degalinę atvykę klientai prašydavo kasos kvitą atspausdinti „D-Š“ vardu. Liudytoja R. V. pirmosios instancijos teisme nurodė, kad žmonės pildavosi kurą ir pasakydavo įvesti įmonei. Daugelio aplinkybių ji neatsiminė, todėl teismo posėdžio metu patvirtino jai perskaitytus parodymus, duotus ikiteisminio tyrimo metu. Ikiteisminio tyrimo metu liudytoja nurodė, kad UAB „V“ degalinių tinkle dirbo apie penkerius metus, iki 2016 metų vasario mėn. į degalinę atvykdavo asmenys, pasakydavo, kad kvitas reikalingas klubo „D“ vardu, ir ji, kaip ir bet kuriam kitam klientui, įmušdama kvitą, programoje pagal pavadinimą arba kodą surasdavo nurodytą įmonę ir jos duomenys būdavo automatiškai įmušami į kvitą. Kiek pamena, tokie asmenys pildavosi kurą ir į mašinas, ir į motociklus. Jie dažnai, po užpylimo tiesiai paklausdavo, ar D. K. yra, ir dažnai eidavo pasikalbėti su juo, ko paprastai eiliniai klientai nedaro. Taip pat jie kartais paprašydavo palikti jų kvitą prie kasos ir perduoti direktoriui, juos vėliau pasiimdavo D. K.. Niekada nėra klausus klientų, prašančių kvite nurodyti sporto klubą „D-Š“, kokiu pagrindu jie naudojasi šios įmonės vardu (t. 5, b. l. 172–175; t. 26, b. l. 74–82). Liudytojas K. A. teisme taip pat nurodė, kad aplinkybes geriau atsiminė ikiteisminio tyrimo metu, todėl patvirtino jam perskaitytus parodymus. Ikiteisminio tyrimo metu jis parodė, kad klientai dažnokai prašydavo įtraukti į išduodamą degalų pardavimo kvitą sporto klubo „D-Š“ duomenis. Yra pastebėjęs, kad dalis tokių prašančiųjų buvo D. K. draugai – jie kartu prekybinėje salėje kalbėdavosi, bendraudavo, iš jų veiksmų ir žodžių buvo galima suprasti, kad jie artimi, kad draugai. Negali patikslinti, kaip perkantieji buvo susiję su sporto klubu „D-Š“, kokiu pagrindu jie nurodydavo perkantys šiai įmonei (t. 5, b. l. 166–169; t. 26, b. l. 30–37). Taigi, nors liudytojai nurodė, kad yra buvę atvejų, kai klientai prašydavo įvesti į kvitą sporto klubo duomenis, o liudytoja R. V. netgi nurodė mačiusi, jog kuras buvo pilamas ir motociklams, visgi jų parodymai patvirtina, kad už šį kurą buvo mokama klientų, o ne sporto klubo lėšomis, tad šie duomenys nepatvirtina klubo lėšų panaudojimo kurui. Apklausti darbuotojai nurodė nežinoję kaip kurą pirkę asmenys yra susiję su sporto klubu, matė tik tiek, kad pastarieji artimai bendrauja su D. K., juos sieja draugiški santykiai. Šie duomenys vertintini atsižvelgiant ir į tai, kad nei bylos nagrinėjimo teisme metu, nei ikiteisminio tyrimo metu D. K. nenurodė konkrečių asmenų, kurie galėtų patvirtinti jo teiginius, kad į klubo sąskaitą įtrauktas kuras buvo naudojamas, kaip nurodoma ir kuro nurašymo aktuose, būtent varžyboms ir treniruotėms, ar kitoms klubo reikmėms.

79. Paminėtina ir tai, kad pilamas kuras negalėjo būti naudojamas paties D. K. kuro nurašymo aktuose nurodytais tikslais, t. y. varžyboms ir treniruotėms, patvirtina ir aplinkybė, jog kuras buvo pilamas visus metus, t. y. ir žiemos mėnesiais, kai treniruotės ar varžybos vykti negalėjo. Vien tai, kad D. K. nurodo, jog kuras buvo piltas klubo nariams, kitiems asmenims, vykdžiusiems klubo veiklą, automobiliams, kurie buvo naudojami klubo veikloje ir organizuojant varžybas, nepateikdamas konkrečių duomenų, nepaneigia turto pasisavinimo ir atsakomybės pagal BK 183 straipsnį. Teisėjų kolegija sprendžia, jog nurodytų įrodymų kaip visumos vertinimas suteikia pakankamą pagrindą išvadai, jog kuro ataskaitose nurodytas kuras, už kurį sumokėta sporto klubo piniginėmis lėšomis, nebuvo panaudotas sporto klubo reikmėms.

80. Nagrinėjamoje byloje nustatytos aplinkybės, ištirti įrodymai patvirtina, jog nuteistasis D. K. pagrįstai pripažintas kaltu padarius BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikalstamą veiką. Visų išdėstytų aplinkybių kontekste akivaizdu, jog D. K. veikė tiesiogine tyčia, t. y. aiškiai suvokdamas, kad pagal pareigas jam patikėtą bendrovės turtą –bendrai 1 112 436,10 Eur, savinasi neteisėtai ir neatlygintinai, taip darydamas atitinkamo dydžio (1 112 436,10 Eur) turtinę žalą sporto klubui, tai suprato ir to norėjo. Pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino įrodyta, kad kaltinime nurodytomis aplinkybėmis D. K. pasisavino jo žinioje buvusį didelės vertės svetimą turtą ir šią nusikalstamą veiką skundžiamo nuosprendžio priėmimo metu teisingai kvalifikavo pagal BK 183 straipsnio 2 dalį.

81. Be to, pirmosios instancijos teismas nustatytus D. K. veiksmus teisingai kvalifikavo ir kaip BK 183 straipsnio 2 dalies ir 300 straipsnio 3 dalies sutaptį. Nesutikimą su šia nusikalstamą veika D. K. apeliaciniame skunde grindžia iš esmės tuo, jog jis nepagrįstai pripažintas kaltu padaręs BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikalstamą veiką. Vis tik teisėjų kolegijai nustačius, jog D. K. pagrįstai nuteistas dėl sporto klubo lėšų pasisavinimo, nėra pagrindo pripažinti, jog BK 300 straipsnio 3 dalis nuteistojo atžvilgiu inkriminuota nepagrįstai. Byloje nustatyta, tą iš dalies patvirtino ir pats D. K., jog siekdamas pasisavinti jam svetimą sporto klubo turtą jis pagamino netikrus dokumentus – 2017 m. gruodžio 1 d. sutartį su K. B. ir du kasos išlaidų orderius, sąskaitas faktūras dėl motociklų įsigijimo, šias aplinkybes pripažino ir pats D. K. bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, taip pat ir dėl dviračių ir kitos įrangos įsigijimo, kuro nurašymo aktus. Nurodytų netikrų dokumentų pagrindu D. K. bandė maskuoti sporto klubo turto pasisavinimą ir taip dėl netikrų dokumentų pagaminimo ir jų panaudojimo padarė didelę, 1 112 436,10 Eur dydžio žalą sporto klubui „D-Š“. Dokumentų netikrumą patvirtina byloje nustatytos aplinkybės – realiai neįsigyti motociklai, dviračiai, automobiliai, kuro naudojimas ne sporto klubo reikmėms. Šiuose dokumentuose užfiksuoti tikrovės neatitinkantys faktai, todėl dokumentai pagrįstai teismo vertinti kaip netikri.

Dėl BK 222 straipsnio 1 dalies taikymo

82. Apeliantas taip pat nesutinka su jam inkriminuota BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytos nusikalstama veika dėl apgaulingai tvarkytos sporto klubo buhalterinės apskaitos, tačiau savo nesutikimą iš esmės grindžia tuo, kad neįrodyta jo kaltė padarius BK 183 straipsnio 2 dalyje numatytą nusikalstamą veiką. Teisėjų kolegijos vertinimu nustačius, kad D. K. pagrįstai pripažintas kaltu padaręs BK 183 straipsnio 2 dalyje bei 300 straipsnio 3 dalyje numatytas nusikalstamas veikas, t. y., jog sporto klubo turtas buvo pasisavintas pagaminus ir panaudojus netikrus dokumentus, pagrįstai nustatyta, jog šiuos dokumentus įtraukęs į sporto klubo buhalterinę apskaitą D. K. apgaulingai tvarkė sporto klubo buhalterinę apskaitą.

83. Šią išvadą patvirtina ne tik byloje jau aptarta specialistės išvada (t. 14, b. l. 14–165), tačiau kartu neabejotina, jog D. K. į buhalterinę apskaitą pateikus keliasdešimt netikrų dokumentų atsirado ir šio straipsnio 1 dalyje numatytos pasekmės, nustatytos specialisto išvadoje – dėl D. K. veiksmų negalima iš dalies nustatyti sporto klubo veiklos, turto, įsipareigojimų dydžio ir struktūros atitinkamais laikotarpiais. Netikrų dokumentų pagrindu yra iškraipomi objektyvūs duomenys apie įmonės turimus įsipareigojimus, atliekamą veiklą, nors be kita ko yra žinomi į buhalterinę apskaitą neįtrauktų dokumentų kiekis, jų suma, tačiau šiuo atveju tokių dokumentų gausa panaikina galimybę nustatyti sporto klubo veiklos rodiklius.

Dėl BK pakeitimų ir bausmių skyrimo

84. 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojus BK pakeitimams, priimtiems 2023 m. balandžio 27 d. įstatymu Nr. XIV-1925, spręstina dėl nusikalstamų veikų kvalifikavimo ir bausmių skyrimo pagal naują kodekso redakciją. Pagal BK 3 straipsnio 2 dalį veikos nusikalstamumą panaikinantis, bausmę švelninantis arba kitokiu būdu nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinantis baudžiamasis įstatymas turi grįžtamąją galią, t. y.

taikomas iki tokio įstatymo įsigaliojimo nusikalstamą veiką padariusiems asmenims, taip pat atliekantiems bausmę bei turintiems teistumą asmenims.

85. Nuteistasis D. K. yra pagrįstai nuteistas pagal veikų padarymo metu galiojusį baudžiamąjį įstatymą, t. y. dėl padarytų veikų, sietinų su UAB „V“, pagal BK 183 straipsnio 2 dalį, 300 straipsnio 3 dalį; dėl padarytų veikų, sietinų su sporto klubu „D-Š“, pagal BK 222 straipsnio 1 dalį, 183 straipsnio 2 dalį, 300 straipsnio 3 dalį. Naujai priimtu 2023 m. balandžio 27 d. įstatymu Nr. XIV-1925 buvo pakeisti BK 183 ir 222 straipsniai.

86. Iki 2023 m. birželio 1 d. galiojusioje BK 183 straipsnio redakcijoje atsakomybė už didelės vertės turto pasisavinimą buvo įtvirtinta BK 183 straipsnio 2 dalyje, kurios sankcijoje buvo numatyta vienintelė laisvės atėmimo iki 10 metų bausmė (sunkus nusikaltimas). Nuo 2023 m. birželio 1 d. įsigaliojo nauja BK 183 straipsnio redakcija, kuria atsakomybė už didelės vertės turto pasisavinimą įtvirtinta naujoje BK 183 straipsnio 2 dalies redakcijoje (nusikalstama veika jau vertinama kaip apysunkis nusikaltimas) ir BK 183 straipsnio 3 dalyje įtvirtintas naujas nusikalstamą veiką kvalifikuojantis požymis – labai didelė turto vertė (sunkus nusikaltimas), kuri pagal naują BK 190 straipsnio 1 dalies redakciją apibrėžiama kaip vertė, viršijanti 900 MGL sumą. Pagal savo turinį šis labai didelės vertės požymis atitinka ankstesnėje BK 183 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą didelės vertės požymį tais atvejais, kai pasisavinto turto vertė viršijo 900 MGL, kadangi pagal ankstesnę BK 190 straipsnio 1 dalies redakciją buvo laikoma, kad turtas yra didelės vertės, jei ji viršija 250 MGL, nenustatant maksimalios ribos.

87. Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. birželio 1 d. galiojančioje BK 183 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinama nauja laisvės atėmimo bausmei alternatyvi bausmė – bauda, taip pat sumažinta maksimali laisvės atėmimo bausmės trukmė – nuo 10 metų iki 8 metų, ši norma, lyginant su BK 183 straipsnio 2 dalimi (2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija), kurioje buvo įtvirtinta tik laisvės atėmimo iki 10 metų bausmė, yra švelninanti bausmę ir lengvinanti nuteistojo teisinę padėtį. Todėl šiuo metu galiojanti BK 183 straipsnio 3 dalis (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija) turi grįžtamąją galią. Nuteistojo D. K. nusikalstamos veikos dėl UAB „V“ ir sporto klubo „D-Š“ didelės vertės turto pasisavinimo perkvalifikuojamos iš BK 183 straipsnio 2 dalies (2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija) į BK 183 straipsnio 3 dalį (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija).

88. Taip pat BK 222 straipsnio 1 dalyje (2004 m. įstatymo Nr. IX-2314 redakcija) numatyta veika perkvalifikuojama į šiuo metu galiojančią BK 222 straipsnio 1 dalį (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija), nes naujuoju įstatymu buvo įtvirtinta laisvės atėmimui alternatyvi bausmė – laisvės apribojimas, kas taip pat laikytina bausmę švelninančiu ir nuteistojo teisinę padėtį lengvinančiu įstatymu. Padarytas nusikalstamas veikas perkvalifikavus pagal naują baudžiamojo įstatymo redakciją, turi būti naujai išspręstas ir bausmių, paskirtų tiek už šiuos atskirus nusikaltimus, tiek ir galutinės bausmės paskyrimo klausimas. Kartu revizuotinos bausmės, skirtos pagal BK 300 straipsnio 3 dalį, kurios redakcija pagal minėtą 2023 m. balandžio 27 d. įstatymą Nr. XIV-1925 nesikeitė.

89. Parinkdamas konkrečią bausmės rūšį bei jos dydį, teismas atsižvelgia į padarytos nusikalstamos veikos pavojingumo laipsnį, kaltės formą ir rūšį, padarytos nusikalstamos veikos stadiją, motyvus ir tikslus, kaltininko asmenybę, atsakomybę lengvinančias bei sunkinančias aplinkybes, nusikalstama veika padarytą žalą, taip pat vadovaujasi teisingumo principu (BK 54 straipsnio 2–3 dalys). Visų šių aplinkybių įvertinimas leidžia teismui parinkti bausmę, atitinkančią BK 41 straipsnio 2 dalyje nustatytą bausmės paskirtį.

90. D. K. yra nuteistas dėl penkių nusikalstamų veikų padarymo, iš kurių trys priskiriamos apysunkių nusikaltimų kategorijai (BK 222 straipsnio 1 dalis, 300 straipsnio 3 dalis, 11 straipsnio 4 dalis), o dvi – sunkių nusikaltimų kategorijai (BK 183 straipsnio 3 dalis, 11 straipsnio 5 dalis). Nusikalstamos veikos baigtos, tyčinės, jomis padarytos didelės turtinės žalos. Baudžiamąją atsakomybę sunkinančių ar lengvinančių aplinkybių nenustatyta. D. K. dirba UAB „D“ direktoriumi, teisiamas pirmą kartą, anksčiau ne kartą baustas administracine tvarka dėl

įvairaus pobūdžio nusižengimų (kelių eismo taisyklių pažeidimų, tyčinio svetimo turto sugadinimo), įrašų apie priklausomybės ar psichinių ligų gydymą nėra (t. 22, b. l. 152–158; t. 24, b. l. 67–115). Bylos nagrinėjimo apeliacinės instancijos teisme metu D. K. gynėjas pateikė ir (duomenys neskelbtini) federacijos pažymą apie D. K., kurioje nurodoma, kad jis yra daugkartinis (duomenys neskelbtini) prizininkas, jis jau eilę metų dalyvauja federacijos organizuojamose varžybose, taip pat ir varžybose užsienio šalyse. D. K. ilgus metu vadovavo sporto klubui „D-Š“, organizavo varžybas, visuomet nuoširdžiai prisidėjo organizuojant ir kitus renginius, steigė prizus, skatino jaunimą (t. 31, b. l. 179). Į nurodytų aplinkybių visetą atsižvelgtina skiriant bausmę už atskiras nusikalstamas veikas bei sprendžiant jų subendrinimo klausimą.

91. Sprendžiant dėl bausmių už UAB „V“ atžvilgiu padarytas nusikalstamas veikas paminėtina, kad pagal pirmiau galiojusią BK 183 straipsnio 2 dalį (2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija) pirmosios instancijos teismas D. K. skyrė 2 metų 6 mėnesių laisvės atėmimo bausmę. Pasikeitus baudžiamajam įstatymui šios nusikalstamos veikos sunkumas nepakito, tačiau atsirado papildoma baudos bausmė. Teisėjų kolegijos vertinimu, nors D. K. neturi kriminalinės praeities, yra teigiamai charakterizuojamas, nenustatyta jo atsakomybę sunkinančių aplinkybių, visgi turi būti atsižvelgta ir į tai, kad jo pasisavinta 240 000 Eur suma daugiau nei 5 kartus viršija BK 190 straipsnio 1 dalyje nustatytą labai didelės vertės dydį. Jokių jo atsakomybę lengvinančių aplinkybių nėra nustatyta. Šioje situacijoje spręstina, kad skiriant švelniausios rūšies bausmę – BK 183 straipsnio 3 dalyje (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija) numatytą baudą, bausmės tikslai nurodytų aplinkybių kontekste nebūtų pakankamai įgyvendinti. Todėl D. K. skirtina laisvės atėmimo bausmė, nustatant mažesnį nei vidurkis jos dydį. Aptartų aplinkybių kontekste vertinant pirmosios instancijos teismo pagal BK 300 straipsnio 3 dalį D. K. skirtą bausmę paminėtina, kad šios teisės normos sankcijoje jokia alternatyvi laisvės atėmimui bausmė nėra numatyta. Švelnesnės rūšies bausmės parinkimas būtų galimas tik taikant BK 62 straipsnio ar 54 straipsnio 3 dalies nuostatas, tačiau byloje nėra nė vienos D. K. atsakomybę lengvinančios aplinkybės. Nėra nustatyta ir jokių išimtinių aplinkybių, rodančių aiškiai mažesnį nuteistojo asmenybės ir padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą. Tokiu atveju minėtų teisės normų taikymas nėra galimas, tad pirmosios instancijos teismas bausmės rūšį parinko teisingai, o parinktas jos dydis taip pat atitinka pirmiau minėtų bausmei skirti reikšmingų aplinkybių visumą.

92. Spręsdama dėl bausmių už sporto klubo „D-Š“ atžvilgiu padarytas nusikalstamas veikas teisėjų kolegija vadovaujasi tais pačiais, pirmiau paminėtais argumentais. Papildomai atsižvelgtina į tai, kad D. K., pagaminęs netikrus dokumentus ir juos panaudojęs, pasisavino sporto klubo „D-Š“ turtą (1 352 436,10 Eur), daugiau nei 24 kartus viršijančią BK 190 straipsnio 1 dalyje numatytą labai didelės vertės dydį. Atsižvelgtina ir į buhalterinę apskaitą pateiktų netikrų dokumentų kiekį, taip pat į kitas pirmiau minėtas nusikalstamos veikos ir nuteistąjį charakterizuojančias aplinkybes. Šių duomenų visuma leidžia spręsti, kad už sunkų nusikaltimą, numatytą BK 183 straipsnio 3 dalyje, pagrindo skirti švelniausios rūšies bausmę – baudą – nėra. D. K. skirtina laisvės atėmimo bausmė, mažesnė nei sankcijoje numatytas vidurkis. Tuo tarpu už BK 222 straipsnio 1 dalyje numatytą apysunkį nusikaltimą skirtina baudos bausmė, savo dydžiu atitinkanti pirmosios instancijos teismo parinktą baudos dydį. Jis apskaičiuotinas naudojant pirmosios instancijos teismo taikytą MGL dydį (BPK 320 straipsnio 4 dalis). Už BK 300 straipsnio 3 dalyje numatytą apysunkį nusikaltimą pirmosios instancijos teismo paskirta bausmė nekeistina, nes jos rūšis ir dydis atitinka bausmei skirti reikšmingų aplinkybių visumą.

93. Bausmės, skirtos už veikas, padarytas idealia nusikalstamų veikų sutaptimi, tarpusavyje bendrintinos taikant bausmių apėmimą, griežtesne bausme apimant švelnesnes (BK 63 straipsnio 1, 2 dalys, 5 dalies 1 punktas). Subendrintos bausmės tarpusavyje bendrintinos jas iš dalies sudedant, prie griežčiausios bausmės iš dalies pridedant švelnesnę bausmę (BK 63 straipsnio 1, 4 dalys). Teisėjų kolegija pridedamą bausmės dalį, mažesnę nei pusė bausmės, parinko dar kartą įvertinusi pirmiau minėtas bausmės skyrimui reikšmingas aplinkybes, tarp jų ir teigiamą D. K. charakteristiką bei kriminalinės praeities nebuvimą.

94. D. K. apeliaciniame skunde prašo skiriant jam galutinę bausmę atsižvelgti ir į ilgą baudžiamojo proceso trukmę. Jo vertinimu, tai yra pagrindas taikyti BK 54 straipsnio 3 dalį. Pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir nacionalinių teismų praktiką galimybė švelninti bausmę dėl baudžiamojo proceso trukmės siejama ne su formaliu proceso ilgumu, bet su konkrečios bylos aplinkybėmis nepagrįsta pernelyg ilga jo trukme, dėl kurios pažeidžiama Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – Konvencija) 6 straipsnio 1 dalyje, BPK 2 straipsnyje, 44 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta kaltinamojo teisė į įmanomai trumpiausią bylos procesą. Kriterijai, kuriais remdamasis EŽTT vertina, ar proceso trukmė atitinka Konvencijos reikalavimus, paprastai yra bylos sudėtingumas, baudžiamajame procese persekiojamo asmens elgesys, institucijų veiksmai organizuojant bylos procesą, proceso reikšmė persekiojamam asmeniui (pvz., taikytų procesinių prievartos priemonių griežtumas ir jų taikymo trukmė) ir kt. (2009 m. sausio 13 d. sprendimas byloje Sorvisto v. Finland, peticijos Nr. 19348/04; 2003 m. lapkričio 6 d. sprendimas byloje Meilus v. Lithuania, peticijos Nr. 53161/99 ir kt.). Ikiteisminis tyrimas šioje byloje pradėtas 2018 m. vasario 26 d. (t. 1, b. l. 1–2), pirmasis pranešimas apie įtarimą D. K. įteiktas 2018 m. gegužės 3 d. (t. 19, b. l. 7–8), byla į teismą perduota 2021 m. sausio 6 d., pirmosios instancijos teismo nuosprendis priimtas 2023 m. gegužės 15 d. Nors bylos procesas nebuvo trumpas, tai lėmė objektyvios aplinkybės. Byloje buvo atlikta daug ikiteisminio tyrimo veiksmų, bendradarbiauta su Latvijos Respublikos kompetentingomis teisėsaugos institucijomis dėl K. B. apklausos, laukta vertimų, gautos specialistų išvados, atlikti dokumentų tyrimai, apklausta daug liudytojų. Ilgesnę proceso trukmę lėmė ir dėl pasaulinės pandemijos Lietuvoje paskelbtas karantinas. Baudžiamąją bylą sudaro 31 tomas, nusikalstamos veikos buvo padarytos dviejų juridinių asmenų atžvilgiu, byloje spręstas dviejų asmenų baudžiamosios atsakomybės klausimas. Įvertinusi šių aplinkybių visumą teisėjų kolegija nenustatė nepagrįsto delsimo baudžiamojo proceso metu, todėl nėra pagrindo konstatuoti, kad baudžiamasis procesas truko nepateisinamai ilgai. Byloje taip pat nėra nustatyta jokių išimtinių aplinkybių, rodančių aiškiai mažesnį nuteistojo asmenybės ir padarytų nusikalstamų veikų pavojingumą, tad BK 54 straipsnio 3 dalies nuostatos netaikytinos.

95. BK 75 straipsnio 8 dalyje numatyta, kad skirdamas arešto arba laisvės atėmimo bausmę ir šiame straipsnyje nustatyta tvarka neatidėdamas bausmės vykdymo, teismas privalo motyvuoti savo sprendimą. Pirmosios instancijos teismas šio reikalavimo nesilaikė. Nuo 2020 m. liepos 1 d. įsigaliojusi minėto BK 75 straipsnio 2 dalies redakcija, kaip ir galiojusi nusikalstamų veikų padarymo metu (2017 m. rugsėjo 28 d. įstatymo Nr. XIII-653 redakcija), galimybės pilnai atidėti laisvės atėmimo bausmės vykdymą padarius sunkų nusikaltimą nenumatė. Visgi pagal šiuo metu galiojančios BK 73 straipsnio 3 dalies nuostatas asmeniui, nuteistam laisvės atėmimu ne daugiau kaip penkeriems metams už sunkų nusikaltimą, išskyrus sunkius nusikaltimus, numatytus šio kodekso XV, XVI, XVIII, XX, XXI, XXIII, XXXIII, XXXV, XXXVII, XLIV skyriuose, teismas gali iš dalies atidėti paskirtos bausmės vykdymą. Iš dalies atidėdamas bausmės vykdymą, teismas nustato po teismo nuosprendžio įsiteisėjimo nedelsiant atliktinos laisvės atėmimo bausmės dalį, kuri negali būti trumpesnė kaip šeši mėnesiai ir ilgesnė kaip dveji metai, taip pat nuo vienerių iki trejų metų likusios neatliktos bausmės vykdymo atidėjimo terminą. Toks teisinis reguliavimas dėl bausmės vykdymo atidėjimo yra švelnesnis už nusikalstamos veikos metu galiojusią BK 75 straipsnio redakciją, todėl kaip nusikalstamą veiką padariusio asmens teisinę padėtį palengvinantis įstatymas turi grįžtamąją galią ir gali būti taikomas (BK 3 straipsnio 2 dalis).

96. Pagal teismų praktiką teismas, svarstydamas bausmės vykdymo atidėjimo klausimą, turi išsamiai išnagrinėti visas bylos aplinkybes, susijusias tiek su padaryta veika, tiek su nuteistojo asmenybe, t. y. įvertinti nusikalstamos veikos pavojingumo pobūdį, laipsnį, nuteistojo asmenybės teigiamas ir neigiamas savybes, jo elgesį šeimoje ir visuomenėje, polinkius, nusikalstamos veikos padarymo priežastis, elgesį po nusikalstamos veikos padarymo (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-215-303/2015 ir kt.). Nagrinėjamoje byloje spręsdama dėl galimybės nuteistajam dalinai atidėti jam paskirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymą, teisėjų kolegija atsižvelgė į visumą pirmiau jau aptartų aplinkybių. Nors D. K. nusikalstamais veiksmais pasisavino labai dideles pinigų sumas, visgi jis teisiamas pirmą kartą, charakterizuojamas teigiamai, dirba. Išdėstytos aplinkybės suteikia

pagrindą manyti, kad bausmės tikslai bus pasiekti nuteistajam atlikus tik dalį skirtos laisvės atėmimo bausmės bei nustačius likusios laisvės atėmimo bausmės vykdymo atidėjimo terminą. Teisėjų kolegijos vertinimu, valstybės išreikštas pasitikėjimas atidedant dalies bausmės vykdymą šiuo atveju padės užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą, sudarys geresnes galimybes dirbti ir sumokėti iš jo priteistas sumas bei motyvuos ateityje laikytis teisės aktų reikalavimų. Nedelsiant atliktinos laisvės atėmimo bausmės dalį, likusios bausmės vykdymo atidėjimo terminą bei skirtiną BK 75 straipsnio 5 dalies 5 punkte numatytą pareigą teisėjų kolegija nustatė atsižvelgusi į pirmiau minėtų aplinkybių visumą. Ginčijamu nuosprendžiu D. K. buvo paskirta ir BK 68[1] straipsnyje (2017 m. rugsėjo 28 d. įstatymo Nr. XIII-653 redakcija) numatyta baudžiamojo poveikio priemonė, kuri šiuo atveju yra suderinama ir taikytina kartu su šiuo nuosprendžiu paskirta pareiga, nes D. K. nėra apribota galimybė dirbti kitokio pobūdžio darbą.

Dėl turto konfiskavimo (nusikalstamos veikos UAB „V“ atžvilgiu)

97. Apeliantas nurodo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai iš jo konfiskavo 240 000 Eur kaip padarytos nusikalstamos veikos rezultatą. Nors apeliantas savo argumentus grindžia tuo, kad neįrodyta jo kaltė pasisavinus minėtas UAB „V“ lėšas, tačiau teisėjų kolegija, atsižvelgdama į tai, kad prašymas išteisinti apima plačiausius nuosprendžio tikrinimo pagrindus, pasisako ir dėl nuteistojo atžvilgiu taikyto konfiskavimo pagrįstumo.

98. BK 72 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad konfiskuotinu turtu laikomas šio kodekso uždraustos veikos įrankis, priemonė ar rezultatas. Šio kodekso uždraustos veikos rezultatu pripažįstamas tiesiogiai ar netiesiogiai iš jos gautas bet kokio pavidalo turtas. Teismų praktikoje išaiškinta, kad iš nusikalstamos veikos gautas turtas konfiskuojamas, jeigu kaltininkas iš nusikalstamos veikos neteisėtai praturtėjo, o byloje nereiškiamas civilinis ieškinys ar nėra duomenų, jog neteisėtai užvaldytas turtas buvo grąžintas nukentėjusiajam (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-511/2010, Nr. 2K-7-84/2012, Nr. 2K-329/2011, Nr. 2K-210-942/2015). Tais atvejais, kai nusikalstamu būdu užvaldytas turtas grąžinamas nukentėjusiajam asmeniui arba pareiškiami civiliniai ieškiniai, arba kitokiu būdu susitariama dėl padarytos žalos atlyginimo, turto konfiskavimas gali būti taikomas tik tada, kai asmuo neteisėtai įgytą turtą ar jo dalį yra pardavęs ar kitokiu būdu gavęs iš jo turtinės naudos (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-368/2011).

99. Byloje nustatyta, kad D. K. pasisavino UAB „V“ priklausiusias pinigines lėšas – 240 000 Eur. Nors byloje yra duomenys, kad 2018 m. lapkričio 26 d. Šiaulių apygardos teismo sprendimu iš D. K. ieškovės bankrutavusios UAB „V“ (atstovavo bankroto administratorius) naudai buvo priteista 82 722,07 Eur nuostolių, sietinų su minėtomis pasisavintomis lėšomis (t. 9, b. l. 136–149), tačiau ši suma, kaip patvirtino bankroto administratorius I. M., išieškota nebuvo. Šiuo metu bankroto byla yra baigta, UAB „V“ likviduota. Byloje civilinis ieškinys dėl aptariamos sumos nėra pareikštas. Tokioje situacijoje minėtoms piniginėms lėšoms kaip nusikalstamos veikos rezultatui pagrįstai taikytas turto konfiskavimas, nes tai yra vienintelė priemonė, padėsianti užkardyti nuteistojo pasipelnymą iš padarytos nusikalstamos veikos.

Dėl civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ atstovo advokato R. M. apeliacinio skundo ir turto konfiskavimo (nusikalstamos veikos sporto klubo „D-Š“ atžvilgiu)

100. Pirmosios instancijos teismas ginčijamu nuosprendžiu civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ pareikštą civilinį ieškinį (t. 25, b. l. 171–172) dėl 1 112 436,10 Eur turtinės žalos, padarytos D. K. pasisavinus paminėto dydžio sporto klubo pinigines lėšas, atlyginimo atmetė. Civilinio ieškovo atstovas prašo šią nuosprendžio dalį pakeisti kaip neteisėtą ir nepagrįstą, civilinį ieškinį tenkinti visa apimtimi. Teisėjų kolegija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju civilinio ieškinio klausimas buvo išspręstas netinkamai, todėl ginčijamas nuosprendis keičiamas, o civilinio ieškovo ieškinys tenkinamas visiškai. Vadovaudamasis BK 72 straipsnio 1 dalimi teismas iš D. K. konfiskavo 1 352 436,10 Eur kaip nusikalstamos veikos rezultatą, tad tenkinus minėtą civilinį ieškinį keistina ir iš D. K. konfiskuota

pinigų suma.

101. Pagal BPK 109 straipsnį asmuo, dėl nusikalstamos veikos patyręs turtinės ir (ar) neturtinės žalos, turi teisę baudžiamajame procese pareikšti įtariamajam ar kaltinamajam arba už įtariamojo ar kaltinamojo veikas materialiai atsakingiems asmenims civilinį ieškinį (BPK 112 straipsnis). BPK 115 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, priimdamas apkaltinamąjį nuosprendį, teismas, remdamasis įrodymais dėl civilinio ieškinio pagrįstumo ir dydžio, visiškai ar iš dalies patenkina pareikštą civilinį ieškinį arba jį atmeta. BPK 113 straipsnyje suformuluota taisyklė, kad civilinis ieškinys, pareikštas baudžiamojoje byloje, įrodinėjamas ir taikant civilinio proceso normas, kai baudžiamojoje byloje kyla klausimų, kurių sprendimo BPK nereglamentuoja, jeigu šios normos neprieštarauja baudžiamojo proceso normoms. Sprendimą patenkinti civilinį ieškinį teismas priima tuo atveju, kai, vadovaujantis BPK taisyklėmis ir joms neprieštaraujantiems kitiems teisės aktams, nustatoma, kad atsakovas byloje yra tinkamas, o ieškinys pagrįstas ir jo dydis įrodytas (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-7-489/2016).

102. Pirmosios instancijos teismas civilinį ieškinį atmetė nurodydamas, kad toks ieškinys pats savaime yra ydingas ir negali būti tenkinamas, nes jį pareiškė šioje byloje kaltinamasis P. K., o atsakovu nurodė savo sūnų nuteistąjį D. K.. Be to nustatyta, kad nuo 2018 m. klubas nebevykdo jokios veiklos, klubui panaikintas paramos gavėjo statusas (t. 28, b. l. 50), klubas neturi jokio turto ar darbuotojų, (duomenys neskelbtini) federacijos sprendimu dėl įsipareigojimų nevykdymo klubas pašalintas iš F narių (t. 28, b. l. 57). Teismas taip pat nurodė, jog tai, kad Registrų centre klubas neišregistruotas ir formaliai egzistuoja, kad D. K. bylos nagrinėjimo metu išrinktas sporto klubo „D-Š“ prezidentu (t. 28, b. l. 88–95), o tokį sprendimą priėmė šeimos nariai: buvęs prezidentas P. K. ir nurodyti klubo nariai – D. K. ir O. K., nekeičia jo statuso šioje byloje. Tai nėra ir negali būti vertinama kaip teisinis pagrindas tenkinti ieškinį. Vertindama šiuos pirmosios instancijos teismo pateiktus argumentus, teisėjų kolegija pripažįsta, nors nuosprendyje paminėtos faktinės aplinkybės atitinka nurodytus bylos duomenis, jos negali apriboti civilinio ieškovo teisės į civilinio ieškinio patenkinimą.

103. Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai civilinį ieškinį sporto klubo „D-Š“ vardu pareiškusį P. K. sutapatino su minėtu žalą patyrusiu juridiniu asmeniu. Nustatyta D. K. nusikalstama veika pasisavinant svetimą turtą buvo padaryta turtinė žala juridiniam asmeniui – sporto klubui „D-Š“, t. y. savarankišką teisinį statusą turinčiam subjektui, kuris negali būti tapatinamas su šiame juridiniame asmenyje dalyvaujančiais asmenimis (sporto klubo nariais) ar jo vadovu. Pagal BPK 55 straipsnio 2 dalies nuostatas, juridinio asmens atstovu gali būti juridinio asmens vadovas arba įgaliotas darbuotojas ar advokatas. Vadovaujantis sporto klubo „D-Š“ įstatų 5.1.4 punkto nuostatomis, vienasmenis klubo valdymo organas yra klubo vadovas – prezidentas (t. 20, b. l. 68–74). Bylos duomenimis P. K. sporto klubo vadovu buvo nuo 2006 m. rugsėjo 28 d. iki 2022 m. birželio 15 d. (t. 20, b. l. 42–63; t. 28, b. l. 93–95). Taigi, nors P. K. bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme metu turėjo kaltinamojo procesinį statusą (ginčijamu nuosprendžiu jis išteisintas), kartu jis buvo ir žalą patyrusio sporto klubo „D-Š“ narys bei jo vadovas, tad teisėtai, realizuodamas juridinio asmens teisę į patirtos turtinės žalos atlyginimą, pasirašė ir 2021 m. gegužės 11 d. teismo posėdyje, iki įrodymų tyrimo pradžios, pateikė civilinį ieškinį, kuriame atsakovu įvardijo D. K.. Šis ieškinys buvo priimtas nagrinėti (t. 25, b. l. 171–172, 177–179). Vėliau (iki 2022 m. balandžio 11 d.) sporto klubo interesus procese atstovavo advokatas A. D. (t. 26, b. l. 61–62, 89), o apeliacinės instancijos teisme sporto klubo interesus atstovauja advokatas R. M.. Vien tai, kad aptariamoje situacijoje ieškinį pareiškusio civilinio ieškovo vadovą ir atsakovą siejo tarpusavio giminystės ryšiai, nėra įstatyme numatytas pagrindas išvadai, kad ieškinį pareiškė netinkamas atstovas. Todėl priešingai nei nurodoma ginčijamame nuosprendyje, šiuo aspektu pareikštas civilinis ieškinys nėra ydingas, jis pareikštas tinkamo juridinio asmens atstovo.

104. Nors byloje esantys duomenys patvirtina, kad sporto klubas iš tiesų šiuo metu jokios veiklos nevykdo, neturi turto, darbuotojų, nėra LMSF narys, neturi paramos gavėjo statuso, tačiau kaip juridinis asmuo jis nėra likviduotas, tad nėra praradęs ir savo teisinio subjektiškumo. Todėl šios pirmosios instancijos teismo įvardytos

aplinkybės taip pat nėra kliūtis tenkinti ieškinio reikalavimus. Tuo labiau, kad byloje nėra jokių duomenų, patvirtinančių, kad sporto klubui yra užkirsta galimybė atnaujinti vykdytą veiklą, vėl gauti paramos gavėjo statusą ar prisijungi prie LMSF. Byloje parodymus davę sporto klubo „D-Š“ nariai P. K. ir D. K. sporto klubo veiklos nevykdymą siejo tik su piniginių lėšų nebuvimu.

105. Byloje esantys duomenys patvirtina, kad nuteistasis D. K. bylos nagrinėjimo metu buvo išrinktas sporto klubo „D-Š“ prezidentu, tad nuo 2022 m. birželio 16 d. tapo šio juridinio asmens vadovu (t. 28, b. l. 88–95). Tokį sprendimą priėmė sporto klubo nariai – P. K., D. K. ir O. K., kuriuos visus tarpusavyje sieja giminystės ryšiai. Tokiu būdu civilinio ieškovo vadovu tapo asmuo, kuriam ieškiniu ir yra reiškiamas turtinės žalos atlyginimo reikalavimas. Visgi net ir tai nėra pagrindas civilinį ieškinį vertinti kaip ydingą ir jį atmesti, nes, kaip minėta, byloje civilinis ieškovas (juridinis asmuo sporto klubas „D-Š“) ir civilinis atsakovas (D. K.) dėl skirtingo teisinio subjektiškumo nesutampa.

106. Kaip ne kartą išaiškinta kasacinio teismo praktikoje, juridinio asmens turtas net ir vieninteliam jo akcininkui yra svetimas (kasacinės nutartys baudžiamosiose bylose Nr. 2K-407/2014, Nr. 2K-38-222/2016, Nr. 2K-169-976/2022). Šios nuostatos aktualios ir nagrinėjamai bylai. Sporto klubo „D-Š“ įstatuose nustatyta klubo teisinė forma – asociacija, klubas yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis, nesiekiantis naudos sau juridinis asmuo (t. 20, b. l. 68–74). Dėl ribotos civilinės atsakomybės požymio asociacijos turtas jos nariams, šiuo atveju, bylos duomenimis, nuteistajam D. K., P. K. ir O. K., yra svetimas. Taigi, vien tai, jog nuteistasis D. K. yra sporto klubo narys ir jo prezidentas, nesuteikia jam teisės su sporto klubo turtu elgtis kaip su nuosavu, už ką yra numatyta ne tik civilinė, bet ir baudžiamoji atsakomybė. Be kita ko ir kiti teisiniai įrankiai apriboja asociacijos vadovo ar jos narių galimybes disponuoti asociacijos turtu ne jos interesais ir ne įgyvendinant asociacijos įstatuose nustatytus veiklos tikslus. Sporto klubo „D-Š“ įstatuose nurodoma, kad klubui draudžiama neatlygintinai perduoti klubo turtą nuosavybėn klubo nariui, prezidentui ar kitam asmeniui, mokėti klubo steigėjui ar nariui išmokas iš pelno dalies ar perduoti likviduojamą klubo turto dalį, viršijančią stojamąjį nario įnašą ar mokestį, klubo lėšos gali būti naudojamos tik klubo organizacinės veiklos finansavimui, klubo tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, programoms (t. 20, b. l. 68–74). Asociacijoms taikomi veiklos ribojimai reglamentuoti ir Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 16 straipsnyje.

107. Atsižvelgus į ginčijamo nuosprendžio argumentaciją paminėtina ir tai, kad net ir sporto klubo likvidavimo atveju jos turtas būtų paskirstomas įstatyme nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad asociacijos likvidavimo atveju likęs asociacijos turtas ir lėšos, įstatymų nustatyta tvarka patenkinus visus kreditorių reikalavimus ir asociacijos narių reikalavimus dėl asociacijos turto dalies, neviršijančios nario stojamojo įnašo ar mokesčio, iki asociacijos išregistravimo iš juridinių asmenų registro perduodami kitam ar kitiems viešiesiems juridiniams asmenims, kuriuos nustato visuotinis narių susirinkimas ar teismas, priėmę sprendimą likviduoti asociaciją. Taigi, D. K. ar kiti sporto klubo nariai, net ir asociacijos likvidavimo atveju negalėtų gauti sporto klubo lėšų daugiau, nei stojamojo įnašo mokestis.

108. Pirmosios instancijos teismas, priimdamas sprendimą atmesti civilinį ieškinį, neatsižvelgė ne tik į nurodytas aplinkybes, bet ir neįvertino civilinio ieškinio baudžiamajame procese tikslų. Civiliniu ieškiniu baudžiamojoje byloje yra siekiama atlyginti nusikalstama veika padarytą žalą ir tokiu būdu atkurti iki teisės pažeidimo buvusią padėtį. Byloje nustatyta, kad D. K. sporto klubo atžvilgiu veikė nusikalstamai ir pasisavindamas sporto klubo turtą padarė jam 1 352 436,10 Eur dydžio turtinę žalą. Pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad sporto klubas buvo išlaikomas paramos teikėjų, kurių paramos teikimo sutartyse nurodyti ir suteikiamos paramos panaudojimo tikslai – mokomajam sportiniam darbui finansuoti, motokroso varžyboms paremti (t. 6, b. l. 161, 175; t. 7, b. l. 29–33). Baudžiamojoje byloje nustačius, kad iš paramos teikėjų gautos lėšos buvo pasisavintos, o ne panaudotos pagal tikslinę paskirtį sporto klubo tikslams, o kartu ir paramos sutartyse nurodytiems tikslams, paramos sporto klubui teikėjams išlieka teisė reikalauti grąžinti suteiktą paramą. Taigi, atmetant civilinį ieškinį

kartu yra apribojamos ir minėtos teisės.

109. Teisėjų kolegija atsižvelgia į tai, kad D. K. šioje byloje kaip civilinis atsakovas turi teisinį suinteresuotumą civilinio ieškinio išsprendimo baigtimi, o šis jo suinteresuotumas yra priešingas civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“, kurio vadovu jis šiuo metu yra, interesams. Visgi ši informacija buvo žinoma jį vadovu paskyrusiems sporto klubo nariams, procese klubo interesus atstovauja įgaliotas atstovas advokatas R. M., tad pagrindo išvadai apie pažeidžiamas juridinio asmens procesines teises nėra.

110. Apibendrindama teisėjų kolegija sprendžia, jog sporto klubo civilinis ieškinys dėl turtinės žalos atlyginimo buvo pareikštas tinkamo sporto klubo atstovo. Byloje surinktų įrodymų visetas patvirtina, kad D. K. nusikalstamais veiksmais buvo pasisavintas sporto klubo turtas – 1 352 436,10 Eur, taip padarant šio dydžio turtinę žalą. Šių išvadų pagrindu pirmosios instancijos teismo nuosprendžio dalis, kuria atmestas civilinio ieškovo sporto klubo „D-Š“ ieškinys, naikinama, o sporto klubo „D-Š“ civilinis ieškinys tenkinamas visiškai, ir jo naudai iš D. K. priteisiamas padarytos 1 112 436,10 Eur turtinės žalos atlyginimas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.245–6.249, 6.251 straipsniai).

111. Kaip jau minėta, kai pareiškiami civiliniai ieškiniai arba kitokiu būdu susitariama dėl padarytos žalos atlyginimo, turto konfiskavimas gali būti taikomas tik tada, kai asmuo neteisėtai įgytą turtą ar jo dalį yra pardavęs ar kitokiu būdu gavęs iš jo turtinės naudos (kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-368/2011). Tokių duomenų byloje nėra, todėl tenkinus sporto klubo „D-Š“ civilinį ieškinį, jo suma, tai yra 1 352 436,10 Eur, mažintinas iš D. K. konfiskuoto turto dydis.

Rezoliucinė dalis

Teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 2 dalies 2 punktu, 4 dalimi, 328 straipsnio 2 ir 4 punktu, 329 straipsnio 1 punktu, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 141, 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 189¹, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 199¹, 199², 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 224¹, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 267¹, 277, 281 straipsnių ir XXIX skyriaus pavadinimo pakeitimo, Kodekso papildymo 253², 256², 260¹, 266¹, 267², 267³, 276⁴, 282¹ straipsniais ir 186, 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo 55 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 3 straipsnio 2 dalimi,

nusprendžia:

Panaikinti Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendžio dalį, kuria D. K. pripažintas kaltu ir nuteistas pagal BK 222 straipsnio 1 dalį (apgaulingas UAB „V“ apskaitos tvarkymas), ir dėl to priimti naują nuosprendį – D. K. pagal BK 222 straipsnio 1 dalį išteisinti, nes nepadaryta veika, turinti nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių.

Pakeisti Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendį:

D. K. nusikalstamą veiką (UAB „V“ turto pasisavinimas) iš BK 183 straipsnio 2 dalies (2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija) perkvalifikuoti į BK 183 straipsnio 3 dalį (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija) ir paskirti dvejų metų trijų mėnesių laisvės atėmimo bausmę.

D. K. nusikalstamą veiką (sporto klubas „D-Š“ turto pasisavinimas) iš BK 183 straipsnio 2 dalies (2000 m. rugsėjo 26 d. įstatymo Nr. VIII-1968 redakcija) perkvalifikuoti į BK 183 straipsnio 3 dalį (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija) ir paskirti dvejų metų šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmę.

D. K. nusikalstamą veiką (apgaulingas sporto klubas „D-Š“ apskaitos tvarkymas) iš BK 222 straipsnio 1 dalies

(2004 m. liepos 5 d. įstatymo Nr. IX-2314 redakcija) perkvalifikuoti į BK 222 straipsnio 1 dalį (2023 m. balandžio 27 d. įstatymo Nr. XIV-1925 redakcija) ir paskirti 150 MGL (5 649 Eur) dydžio baudą.

Vadovaujantis BK 63 straipsnio 1 dalimi, 2 dalimi, 4 dalimi, 5 dalies 1 punktu, šiuo nuosprendžiu paskirtas bausmes subendrinti su bausmėmis, skirtomis Šiaulių apygardos teismo 2023 m. gegužės 15 d. nuosprendžiu pagal BK 300 straipsnio 3 dalį (dvi veikos), bausmes apimant ir iš dalies sudedant, ir paskirti galutinę subendrintą bausmę – laisvės atėmimą trejiems metams šešiems mėnesiams.

Vadovaujantis BK 75 straipsnio 3 dalimi, 5 dalies 5 punktu, iš dalies atidėti D. K. paskirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymą ir nustatyti, kad D. K. privalo po nuosprendžio įsiteisėjimo nedelsiant atlikti vienerių metų šešių mėnesių laisvės atėmimo bausmės dalį, o likusios laisvės atėmimo bausmės, tai yra dvejų metų, vykdymą atidėti dvejų metų terminui. Bausmės vykdymo atidėjimo laikotarpiu įpareigoti D. K. dirbti.

Civilinio ieškovo sporto klubo ,,D-Š“ atstovo advokato R. M. civilinį ieškinį tenkinti visiškai, ir iš D. K. civilinio ieškovo naudai priteisti 1 112 436,10 (vieną milijoną šimtą dvylika tūkstančių keturis šimtus trisdešimt šešis eurus ir 10 ct) Eur sumą.

Sumažinti iš D. K. konfiskuoto turto sumą iki 240 000 (dviejų šimtų keturiasdešimties tūkstančių) Eur.

Kitos nuosprendžio dalies nekeisti.

Teisėjai Aušra Bielskė
Virginija Liudvinavičienė
Justas Namavičius